

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Milliyet

YAYINLARI

ÇOCUK
KİTAPLARI
DİZİSİ

37

Jack
SCHAEFER

VADİLER
ASLANI

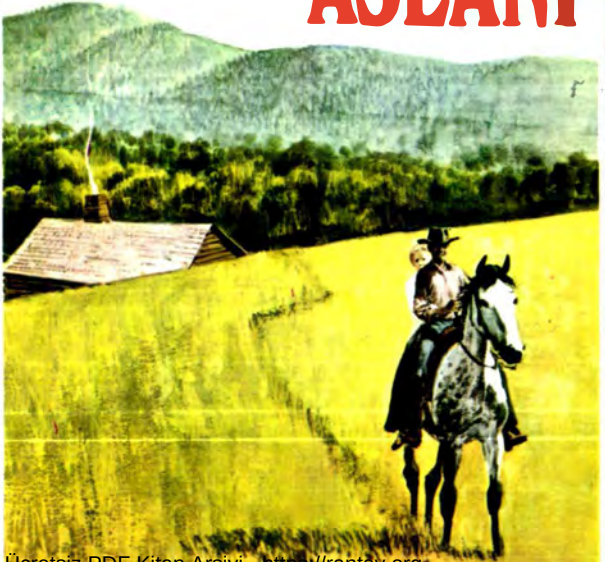
Milliyet

YAYINLARI

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

Jack SCHAEFER

VADİLER ASLANI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Jack SCHAEFER

VADİLER ASLANI

Bundan yıllarca önce Amerikan batı bölgesi, "Vahşi Batı" diye anılıyordu ve bölgede kim yumruğuna kuvvetli, kim silah çekmede daha eline çabuksa onun üstünlüğü egemendi.

JACK SCHAEFER'in "VADİLER ASLANI - Shane" romanı, işte bu "Vahşi Batı"daki bir avuç çiftçi ailesinin kötülerle savaşını anlatıyor.

Romanımızın kahramanı, küçük bir çocuktur. Oylara ve kişilere onun gözüyle bakılır, herşeye küçük Bob tanıklık eder. Kötüler'in amansız düşmanı silahşör Shane, günlerden bir gün Bob'ların vadisine gelir, kötülerle çatışır, ortalığı düzene koyar ve yine geldiği gibi sessizce gider.

"VADİLER ASLANI-Shane" filme de alınmış, gerçekten heyecan dolu bir çocuk klasiğidir.

10 lira

JACK SCHAEFER

VADİLER ASLANI

Türkçesi:

Feza ÖZGEN

Ücretsiz PDF <https://rantey.org>

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI

Çocuk Kitapları Dizisi: 37

Yayın hakkı (Copyright): Milliyet Yayın Ltd. Şti.

Birinci baskı: Temmuz 1972

KİTAPTAKİ ÖZEL ADLARIN OKUNUŞU :

Shane: Şeyn

Bob: Bob

Joe Starrett: Co Siterit

Marian: Maryan

Fletcher: Fileçir

Ledyard: Ledyard

Chris: Kırıs

Red Marlin: Red Marlin

Morgan: Morgın

Ollie Johnson: Olli Consın

Sam Grafton: Sam Graftın

Jane Grafton: Ceyn Graftın

Stark Wilson: Sıtark Vilsın

Lew Johnson: Lü Consın

Henry Shipstead: Henri Şipsıted

Ernie Wright: Örne Rayt

Frank Torrey: Fırenk Tori

Jim Lewis: Cim Lüvıs

Ed Howells: Ed Havıls

Will Atkey: Vıl Etkiy

Çiftin üzerinde kendi

başıma oyalanıyordum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BİRİNCİ BÖLÜM

1889

YILININ yazı vademize geldiğinde ben daha eli yeni yeni çekiç tutmaya başlamış küçücük bir çocuktum. Meramızın çiti üzerinde oturuyor, öğle güneşinin sıcaklığını beynimde duyuyordum.

Ansızın onu gördüm: İlerideki düzlükten vadiye doğru uzanmış kese yoldan ağır ağır geliyordu.

Hava aydınlık ve pırıl pırıldı; bu yüzden ne kadar uzakta olursa olsun açık seçik görebiliyordum onu: İlk bakışta gö-

ze çarpan hiç bir özelliği yoktu. Atına binmiş, kasabamıza giden yolu tutmuş bir biniciydi, o tür bir izlenim veriyordu. Yol kıyısında ağaç budayan kovboylar yarı merak yarı ilgiyle ardı sıra bakıyorlardı.

Bize yarım mil uzaklıkta ve yolun türlü kollara ayrıldığı sapağa gelene kadar hızını azaltmadı. Yol, burada ikiye ayrılıyor; biri ırmağın karşısından hemen sola dönüyor ve Luke Fletcher'in topraklarına varıyordu. Öbürü, bizim çiftlikten geçerek bir dönemeç çevirmekteydi.

Atlı, bir süre durakladı, hangi yola gideceğini düşündü, sonra seçimini yapıp bizden yana gelmeye başladı.

Yakınlaştıkça beni en çok etkileyen elbiseleri oldu; şayak bir pantolon giymiş, paçalarını uzun çizmelerinin konçları içine sokmuştu. Belinde karışık desenli, kara, deriden bir kemer vardı. Yine şayak bir ceket dürülüp katlanmış olarak eyere bağlıydı. Gömleği iyi ketendendi, ren-

gi kahveye çalıyordu. Boynuna bağladığı mendili siyah ipekti. Şapkası, alışılagoon Stetson cinsinden, gri ya da kahverengi değildi, düz, siyah ve yumuşaktı. Şimdiye kadar kimsede böylesini görmemiştim; tepesi kıvrımlıydı, yüzünü güneŐten korusun diye önüne geniş bir siperlik ekilmıŐti.

st başı eskiceydi. At koparıp geldiği uzun yolların tozu toprağı tepeden tırnağa her yanını sarmıŐtı, yalnız gömleği bir parça temizpaktı. Bütün bunlara karşılık, binici, son derece albeniliydi de. Orta boylu, pek iri yapılı sayılmayacak bir türdendi. Babamın yanında çelimsizdi bile denilebilir. Ama nereden bakılırsa bakılsın adamda ekinilir bir yan, karşı konmaz bir saklı g seziliyordu.

TıraŐlıydı, yüzü ince uzundu, alnından sivri çenesine kadar güneş yanığıydı; gözleri şapkasının siperliği altında yarı saklanmıŐtı.

Daha yakına geldi; o zaman nedenini anladım bunun: Her an tetikte oluşu kaşlarını çatkın gösteriyordu, o çatkinlığın altında gözler fıldır fıldır dönerek bir yanda en ufak bir şeyi bile sektirmiyordu. Bunu sezince sıcağın bunca etkinliğine karşılık yine de içimin soğuk soğuk ürperdiğini duydum.

Ağırlığını tembelce üzenginin üzerine bırakarak, eyerde rahat oturmuş, atını dura dinlene sürüyordu. Ama bu rahat görünüşüne aldanmamak gerekirdi, tam bir gerginlik havası egemendi, hazırlanmış bir tuzağın bilinen rahatlığıydı sanki.

ARAMIZDA az bir ara kalınca dizginleri gevşetti, at yavaşladı. Önce benden yana bir göz attı sonra bakışlarını çevirdi, çiftliği şöyle bir süzdü. Gerçekte öyle ahım şahım bir yer değildi çiftliği-

miz ama ne de olsa bizimdi, bize aitti. Önemli olan da buydu zaten, babam böyle derdi hep. İçine zar zor otuz baş hayvanı sığdırdığımız bir alanın çevresi çitle çevriliydi, ahır küçük fakat sağlamdı, yakınlarında yonca ekimine özel yer ayrılmıştı. Patates için geriye yeterince toprak kalıyordu. Babam, bu yıl yeni bir ürün denemek niyetindeydi. Washington'a yazmış, tohumluk istemişti; bugün yarın gelsin diye bekliyorduk.

Evin arkasında mutfak önünde de anneme ait bahçe vardı. Ev topu topu üç odaydı. Aslında iki odaydı; biri, bütün vaktimizi içinde geçirdiğimiz mutfak, ikincisi annemle babamın yatak odalarıydı. Üçüncü oda dediğimiz, benim yatak odası diye kullandığım fakat gerçekte mutfağın arkasına sonradan eklenme küçük bir şeydi. Babam, bir uygun zamanda annemin istediği küçük salonu da yapmayı tasarlıyordu.

Döşeme tahtaydı. Evin önünde güzel bir sundurma uzanıyordu. Ev, içi yeşil süslerle donatılmış beyaza boyanmıştı. Bu, çevrede pek rastlanmayan bir şeydi. Annem memleketi New England'ı hatırlasın diye babam evi bu renge boyatmıştı. Evin damı çakıl taşlarıyla örtülmüştü, bunun ne anlam taşıdığını biliyordum. Babama o çakılları döşerken yardım etmiştim. O günlerde iyi yapılmış düzenli olanlara yörenin kıyı bucağında çok ender rastlanırdı.

Yabancı, eyerin üzerinden her şeyi rahatça inceliyordu. Gözleri kapının önündeki annemin diktiği çiçeklere takıldı. Sonra parlak yeni tulumbamıza ve yanındaki oluğa çevrildi, ardından bana baktı. Nedenini bir türlü bulup çıkaramadığım o ürperti yine vücudumu sarıverdi. Sesi nazikti, sabırlı, eğitilmiş biri gibi konuşuyordu. /

«Atımla bana tulumbadan faydalan-

mamız için izin verilirse çok memnun olurum.»

Cevap vermeye hazırlandığımda benim yerime babamla konuştuğunun farkına vardım. Babam arkam sıra kapısına dayanmış duruyordu.

«Suyu dilediğin gibi kullanabilirsin, yabancı!»

Attan bir sıçrayışta inişini, atını tulumbanın yanına götürüşünü babamla birlikte izledik. Tulumbayı oluğu dolduruncaya kadar çekti, kendinden önce atının soğuk suya sokulmasına izin verdi.

Şapkasını çıkardı, tozunu silkti, oluğun bir köşesine astı. Ellerıyla elbiselelerinin tozlarını bir güzel süpürdü. Eyerinin içinden aldığı bir deri parçasıyla çizmelerini dikkatlice sildi. Boynundan mendilini çıkardı, kollarını yukarıya sıvadı; ellerini suya vurup yüzünü yıkamaya koyuldu. Bunu yaparken sular her yana saçılıyordu.

İşini bitirince ellerini sallayarak kuruttu ve yüzünü mendiliyle sildi. Gömleğinin cebinden bir tarak çıkararak uzun, koyu renk saçlarını arkaya doğru taradı. Bütün bu hareketleri çabuk, usta işi ve güvenliydi. Kollarını indirdi, mendilini tekrar boynuna doladı ve şapkasını koyduğu yerden aldı.

Doğruca eve doğru yürüdü. Annemin begonyalarından bir tane kopararak şapkasının şeridine taktı, ardından başına geçirdi şapkeyi. Göz açıp kapayınca kadarlık bir sürede yeniden eyerin üzerine oturmuş yola çıkmaya hazırdı artık.

Büyülenmişim. Şimdiye kadar gördüğüm hiç bir insan kendi görünüşünden bu kadar gurur duymamıştı. Havasından geliyordu bu. Onunla ilgili her şey uzun ve zorluklarla kullanılmanın etkilerinin yanı sıra ustalıkla üstünlüğün gücünü gösteriyordu. İçimdeki soğukluk geçmişti. Kendimi yabancı binicinin yerine koymuş,

başımda şapkası, ayağımda çizmeleri, belimde de kemeriyle düşlüyordum.

Atını durdurdu ve bize baktı. Gençlenmişti âdeta. Gözlerinin altındaki o kırışıklıkların gülmesinden meydana geldiğini anladım. Size bu şekilde baktığında gözleri eski tedirginliğinde değildi. Rastgele bir bakışında bile bütün dikkatinin üzerinizde olduğunu sezerdiniz.

«Teşekkür ederim,» dedi, babam konuşmadan hemen arkasını bize dönüp yola doğru bakmaya başlamıştı.

«Bu kadar acele etme bakalım, yabancı!»

Çite çok sıkı tutunmasam nerdeyse ağılın içine sırtüstü düşeyazdım. Babamın sesini duyunca atıyla yabancı adam sanki tek bir varlıkmişçasına sert bir dönüşle yüzlerini bize çevirdiler. Şapkanın siperliği altından yabancı adamın gözleri babamı iğneden ipliğe süzüyordu. Deminki titreme bastırıldı yine. Etkisine ka-

pılmıştım. Üçümüzün arasındaki soğuk, korkutucu ve elle tutulmaz bir şey vardı.

Yabancı ile babamın bakıştıkları sürede merakla ikisini seyrediyordum. Gücüm dışında büyüklere özgü bir davranışla konuşmadan dostça uzun uzun birbirlerini süzdüler. Sonra babam gülümsedi. Konuşmaya başladığında kararlı olduğunu anladım.

«Yabancı, bu kadar acele etmemeni söyledim. Birazdan yemek hazır olacak Bu geceyi burada geçirebilirsin.»

Yabancı da kararını vermişçesine başını salladı, atından indi.

«Çok düşüncelisiniz!» diyerek atı yedeğinde bize doğru geldi. Üçümüz bir olduk ahıra yürüdük. Babam yabancının yanı sıra gidiyordu.

«Benim adım Starrett,» dedi. «Joe Starrett.» Beni göstererek: «Bu da oğlum Robert MacPherson Starrett! Bir ço-

cuk için gerçi çok uzun bir ad. Ben onu Bob diye çağırırım,» dedi.

Yabancı yine başını salladı.

«Bana kısaca Shane deyin!» dedi. «Bob, ben daha yolun başındayken beni seyrediyordun değil mi?»

Aslında bir soru değildi bu yalnızca bir cümleydi.

«Evet,» diye kekeledim. «Evet sizin gelişinizi seyrediyordum.»

«Doğru,» dedi. «Ben de böyle şeylerden hoşlanırım. Çevrede olup bitenleri seyreden kişi her zaman uyanık olur.»

Shane, her şeye rağmen bir çocuğun neyi sevindireceğini biliyordu. Atıyla meşgul olurken ona yardım ettim. Sevinçten gözlerim parlıyordu. Yularını başına koyarken ata iyice yakın durdum. Tahmin ettiğimden de büyük ve kuvvetliydi. Kaşışılırken sabırla bekliyordu. Shane yardımım sırasında bir kez beni durdurdu, o da eğer bir kenara koyarak için

uzandığım andı. Eyeri elimden aldı, bir yana koydu.

EVDEN içeri üçümüz girdiğimizde annem sofrayı dört kişilik hazırlamış bizi bekliyordu.

«Sizin geldiğinizi pencereden görmüştüm,» diyerek konuğumuzun elini sıkmak için geldi. İnce yapılı, hayat dolu bir kadındı. O kadar güzel bir cildi vardı ki bizim havamız bile onu etkilemiyordu. Açık kahverengi saçlarını, boyu babamın boyuna erişsin diye tepesinde yüksek bir topuzla toplardı.

Babam:

«Marian,» dedi. «Seni Bay Shane ile tanıştırmak istiyorum.»

Konuğumuz: «İyi akşamlar efendim,» dedi. Annemin elini sıkarak önünde eğildi, selâm verdi. Annem -bir adamı görü ç-

kildi ve zarif bir reverans yaptı. Şaşır-
mıştım, annemi ilk defa böyle bir hareket
yaparken görüyordum. Zor anlaşılır bir
kadındı. Onu memnun edebilmek için ba-
bamla beraber evi tam üç kez boyamıştık
da sonunda gökkuşağının renginde karar
kılmıştı.

«Size de iyi akşamlar Bay Shane!
Eğer sizi Joe çağırmasaydı, ben yapacak-
tım o işi. Bu vadide böylesine iyi pişiril-
miş yemek bulamazsınız.»

Annem yemeklerinden gurur duyar-
dı. Bu kötü toprakta kendisine faydalı
olan tek şeyin kendi evinde öğrendiği ye-
mek pişirmek olduğunu söylerdi hep. İş-
ler ters gittiğinde, kendisi güzel yemek-
ler hazırlayabildiği sürece babama hâlâ
uygar olduğumuzu, ilerleme imkânlarını
elimizde tuttuğumuzu söylerdi. Sonra du-
daklarını kısar, kendine özel olarak yap-
tığı bisküitlerini yerdi. Babam onun bis-
küitlerini son kırıntısına kadar birbiri ar-

dına yeyişini seyreder, sonra ayağa kalkar ve hemen yarım kalan işinin başına dönerdi.

Hep birlikte yemeğe oturduk. Annemin dediği kadar vardı, çok lezzetli bir yemekti gerçekten. Konuk, babamla bana uymaya çalışırken annemin gözleri parlıyordu.

Yemeğin ardından hepimiz mutlulukla iskemlelerimize yaslandık. Babamla yabancı sanki çok eski arkadaşlarmış gibi karşılıklı konuşuyorlar, ben de onları dinliyordum. Konuşmaları belirli bir sıra izliyordu. Babam doğrudan doğruya soru sormaktan kaçınarak Shane'le ilgili bilgiler edinmek istiyordu. Annem de ona yardım ediyordu bir yandan. Ama Shane her seferinde kaçamak karşılıklar veriyordu. Neyi nereye getirmek istediklerini anlamış banamısın dememişti. Sakin ve terbiyeliydi. Çabuk çabuk konuşuyor, fakat oyalayıcı cevaplara girip kendisiy-

le ilgili gerçek bilgiler vermiyordu.

Çok uzun süredir yolculuk ediyor olmalıydı. Çünkü önceden hiç duymadığını yerler üzerinde bilgi sahibiydi. Cheyenne ve Dodge City gibi kasabalardan söz ediyordu. Arada neyin nesî olduğunu çıkarmak mümkün değildi. Geçmişî, bizim ağılın çitleri gibi birbirine kenetliydi. Öğrendiğim tek şey dursuz duraksız at üstünde yolculuk ettiğiydi. Her gün bir yere gidiyordu. Kafasında görmediği yerleri görmek isteğiyle umudundan başka bir şey yoktu.

Annem sofradan kalktı, bulaşıkları yıkadı, ben de kuruladım. İki erkek kapının önünde oturmuşlar sohbet ediyorlardı. Konuk konuşmayı yönetiyordu. Kısa sürede babama kendi planları üzerinde konuşma fırsatını vermişti. Bu, kurnazca bir oyun değildi. Babam herhangi bir dinleyici bulduğunda karşılıklı tartışmayı çok severdi.

«Evet, Shane, beraber yolculuk ettiğim çocuklar henüz anlamıyorlar bunu. Bir gün anlayacaklar ama. Açık saha sürgit böyle kalmaz. Her yanı çitlerle kaplıyorlar. Çok miktarda hayvan yetiştirmek büyük çiftçilerin işidir. Aslında yetersiz bir iş tabii. Küçük sonuçlar için gereğinden çok yer işgal ediyorlar.»

Shane:

«Oldukça ilginç,» dedi. «Aklı başında adamlardan da son zamanlarda buna benzer şeyler duydum.»

«Tabii yapılacak çok şey var. Berce, yapılacak asıl şey, yerini bulmalı, kendi toprağını kendin edinmeli. Bunu yaptın mı, ek toprağı, eline geçenle de yettin. Küçük hayvan sürüleriyle meşgul ol, etleri için besle, iyi yetiştir onları. Bu işe başlayalı çok olmadı ama leylek bacaklı Fletcher'ın ırmağın öbür yakasındaki stokundan daha çok stoka sahibim. Vadiye alabildiğine yayılmış, merası hayvanları-

na yetiyor da artıyor bile. Fakat çevrede insanlar çoğaldıkça elinde o kadar çok toprağı olmayacak. Gereğinden fazla araziye sahip. Ama o bunu göremiyor. Bizim gibi küçük insanların başına belâ kesildiğini düşünüyor hep.

Shane sakince:

«Öylesiniz,» dedi. «Tabîî onun açısından öylesiniz.»

«Evet, o bakımdan haklı olduğunu tahmin ediyorum. Bunu itiraf etmem gerekir. Onun ırmağın bu kesimindeki araziden faydalanmasını önceden de olduğu gibi bizler önleyeceğiz yine. Hepimiz bu topraklardan geçiniyoruz. Daha kötüsü, ırmağın bu yakasını kapatıyoruz. Toprakla ırmağı birbirinden bölüyoruz. Buraya geldiğimizden beri bunun için söyleniyor. Bizim gibi daha başkalarının da gelip buraya yerleşmesinden korkuyor. Bu oldu mu kendisi öbür yakada kapana kısıtılmış olacak.»

Bulaşıkların hepsi bitmişti, ben de kapıya doğru yürüdüm, annem hemen engelledi, odama götürüp yatırdı. Kapıdan çıkarken dışarıda konuşulanları duyabilmek için kulak kabarttım. Sesleri çok yavaştı. Sonra yarı uyku arasında annemle babamın tekrar mutfığa gittiklerini duydum. Konuğumuz, ilkbaharda bizimle birlikte kalan işçilere, babamın yaptırdığı ahırdaki ranzalı yatakhaneye gitmişti.

Annem:

«Kendisi hakkında hiç bir şey söylememesi tuhaf değil miydi?» diye sordu.

Babam:

«Tuhaf mı?» dedi. «Evet, galiba haklısın!»

«Onunla ilgili hemen hemen her şey yadırgatıyor insanı.»

Annemin Shane'le yakından ilgilendiği anlaşılıyordu.

«Onun gibi birilerine önceden hiç rastlamamıştım.»

«Göremezdin ki. Hele geldiğin yerlerde hiç göremezdin. Zor bulunur bir kişiliği var. Ama insana güven veriyor. Ürkütücü fakat korkulu değil.»

«Onun hakkında nasıl bu kadar güvenli olabilirsin? Nereden gelip nereye gittiğini bile söylemedi.»

«Tahminime göre, doğulu. Güneye doğru, belki Tennessee'li. Öyle değilse bile o yönlerde çok dolaştığı belli.»

«Ondan hoşlandım.» Annemin sesi çok ciddiydi. «Terbiyeli, oldukça da kibar. Çevremizdeki adamlara benzemiyor hiç. Fakat bir şey var, bu kibarlığın altında bir şey... Nasıl söyleyeyim, bir şey...» Aradığı kelimeyi bulamıyordu bir türlü.

Babam: «Esrarlı mı yani?» diye sordu.

«Evet, tamam, esrarlı. Galiba ondan da öte. Tehlikeli.»

«Tehlikeli olduğu doğru,» dedi babam.
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

bam, sonra kendi kendine güldü. «Ne olursa olsun karıcığım, bize karşı değil. Ayrıca sana bir şey diyeyim mi; evinde Shane'den daha güvenilir bir ikinci insanın bulunduğunu düşünemiyorum.»

Niye böyle demişti babam? Bir türlü nedenini bulup çıkaramadım. Çok garibime gitmişti doğrusu!

İKİNCİ BÖLÜM

ABAHLEYİN geç saatlara kadar uyudum. Kalkıp mutfığa girdiğimde babamla konuğumuz annemin yaptığı o birbirinden güzel börekleri yiyordu. Annem fırının yanında durmuştu, geldiğimi görünce gü-lümsedi. Babam hafifçe popoma vurdu, konuğumuz da başını dolu tabağından kaldırarak gözleriyle selâm verdi.

«Günaydın Bob! Çabuk yemeğe otur, yoksa senin hakkını da yiyeceğim geliyor. Annenin aşçılığı bir harika. Babandan da

daha büyük bir adam olmak istiyorsan bu gözlemelerden tıka basa ye.»

«Gözleme! Duydun mu Joe?» Annem heyecanla yerinden kalkmış babamın yanına gelmişti. «Haklısın galiba, Joe. Tennessee ya da oralardan bir yerden gelmiş olmalı. Çevremizde bizim bu böreklere gözleme dendiğini hiç duymadım.»

Konuk anneme baktı.

«İyi tahmin ettiniz efendim,» dedi. «Gerçeğe oldukça yakın bir tahmin. Ailem Mississippi'den Arkansas'a yerleşmeye gelmiş. Ben on beş yaşındayken evi terk ettim. O zamandan bu yana da gerçek bir gözleme denilebilecek böreklere rastlamadım.»

Ellerini masanın kenarına koydu, iskemlesine yaslandı. Gözlerinin yanındaki kırışıklar şimdi daha belirgindi.

«Bu, tabii şimdiye kadar böyleydi efendim,» dedi.

Annem genç bir kız gibi kıkır kıkır güldü.

«Eğer ben erkekler üzerine herhangi bir yargı verebiliyorsam, bu daha da çok şey söyler,» dedi, tekrar fırının yanına gitti.

Bizim evin içinde esen hava daima neşeli ve sıcaktır. Şimdi de böyle olması gerekliydi zaten. Dışarda hava yarı karanlıktı. Ortalık serinlemişti de. İkinci börek tabağını bitirmeden vadiden aşağı doğru şiddetli rüzgâr esmeye başladı. Arkasından da gökgürültüleriyle birlikte bir sağanak bastırdı. Alışagelmiş yaz yağmurlarından biriydi bu.

Konuğumuz kahvaltısını bitirdi. O kadar çok börek yemişti ki, acaba benimkilerden de yiyecek mi diye merak etmeye başlamıştım. Pencereden yana dönüp dışarılara düşünceli düşünceli baktı. Sonra masadan kalkmak için hazırlanırken annemin sesiyle bir anlığına durdu.

«Böyle havada hiç bir yere gidemezsiniz. Biraz bekleyin, nasıl olsa hava yine açacak. Sağanak dediğin uzun sürmez. Hem sizin için yine kahve yaptım.»

Babam bir yandan piposunu çekiştiriyor, bir yandan da çıkan dumanları seyreliyordu.

«Marian haklı. Evet, bu sağanak pek uzun sürmez. Sürmez ama her yanı çamur deryası yapar. Yol daha yeni, bu yüzden de toprak hemen kurumuyor. Her yan vıcık vıcık çamurdur şimdi. Etraf kurumadan yola çıkmak akıllıca bir iş olmaz. En iyisi yarına kadar burada kalmanız bence.»

Konuğun gözleri boş tabağın içine dikiliydi. Sanki koca odada bakacak ondan daha önemli bir şey yoktu. Burada kalma düşüncesini benimsediği anlaşılıyordu. Ama yine de kaygılı bir hali vardı. Babam;

«Evet,» dedi. «En iyisi bu. Zaten atın

da epey yorgun. Eğer baytar olsaydım bu atın en azından bir günlüğüne dinlenmesi gerektiğini söyledim sana. Aynı şey benimde başımda. Attan farkım yok yani. Burada kalırsan ben de fırsat bu fırsat derim, bir güncük de olsa dinlenirim. Ayrıca çevreyi gezdirir, neler yaptığımı anlatırım.»

Babam yalvarırcasına anneme baktı. Annem şaşırılmıştı. Babam elinden gelse bir dakika bile boş durmaz, habire çalışırdı. En büyük isteği, kafasında kurduklarının en yakın zamanda gerçekleşmesiydi.

Annem bazen dinlenmesi gerektiğini **söyledi de babam** ona kızardı. Havanın böyle kötülediği günlerde ikirciklenir, yerinde duramaz, sinirli sinirli evin içinde dolaşırdı. Bunu, evden dışarı çıkmasına ve işini yapmasına engel olan bir tuzak sayardı. Buna karşılık şimdi kalkmış, bütün bir gün çalışmama, dinlenme teklifin-

de bulunuyordu. Annemin akli karışmıştı. Ama hiç bozmadı.

«Bay Shane eğer kalırsanız, bize gerçekten iyilik etmiş olursunuz,» dedi. «Vadi dışından pek konuğumuz olmuyor. Bizimle kalmanız, inanın, güzel olacak. Hem ayrıca...» Her zaman babamı kızdırmak için yaptığı gibi yüzünü buruşturdu. «... Hem ayrıca, uzun süredir yapmayı kurduğum bir elmalı keki denemek için de bahane olur bana. Elmalı keki yalnız bu ikisi yesinler istemiyorum. Onlar ne bulurlarsa yerler; değişik, ender rastlanan bir şey önlerine konunca da değerini anlamazlar pek!»

Shane anneme bakıyordu. Annem:

«Başka bir şey daha var,» dedi. «Uygar şehirlerde kadınların neler giydiklerini, ne gibi konularla ilgilendiklerini öğrenmek istiyorum. Siz bu gibi şeylere dikkat edecek tipte bir insansınız. Bunları bana anlatmadan hiç bir yere gidemezsi-

niz. Özellikle şapkalar hakkında bilgi edinmek niyetindeyim.»

Shane iskemlesine tekrar oturdu. Yüzündeki sertlik gitmiş, yumuşamıştı.

«İstediğiniz bilgiyi size verip veremeyeceğimi pek kestiremiyorum. Şimdiye kadar kimse benden kadınlar üzerine bilgi edinmeye kalkmamıştı.» Fincanını aneme uzattı: «Kahve yapmış olduğunuzu söylemiştiniz,» dedi. «Fakat daha fazla börek yiyemeyeceğim. Burama kadar doydum. Ayrıca, pişireceğiniz elmalı kek için yer ayırmak istiyorum midemde.»

Babam sevinçle:

«İyi edersiniz,» dedi. «Marian aklını yemek pişirmeye verdiği zaman insanın iştahının bir sınırı olduğunu düşünmez. Yalnız yeni moda şapkalardan söz etmeyin ona; sapıtır, hemen postayla getirtmeye kalkar. Paramın o tür uluorta şeylere harcamasını sevmem. Nasıl olsa bir şapkası var şimdi.»

Annem, babamın sözlerini fark etmedi bile. Söz olsun diye konuştuğunu biliyordu. Ne zaman bir şeyi istese, babam, onu alabilmek için elinden geleni ardına koymazdı.

Annem fincanlara kahve doldurdu, bir iskemle çekip masanın yanına oturdu.

ŞAPKA hikâyesini babamın konuğu alıkoyması için annemin uydurduğu bir oyun sanmıştım. Ama yanılmışım. Annem sektirmeden sorular sormaya başladı. Shane'nin geçtiği şehirlerdeki şapka modellerini bir bir anlatmasını istiyordu. Beriki çok rahattı. Kadınların giydikleri şapkaların tepelerine ne renk kurdele bağladıklarını, kurdeleyle birlikte hangi çiçekleri seçip koyduklarını uzun uzun anlattı. Bu kurdeleler çenelerine kadar uzanıyor ve boyunlarında bağlanıyordu.

Olgun bir adamın böyle şeylerden söz etmesi bana saçmalık gibi geldi. Fakat Shane pek aldırır gözükmüyordu. Babam da bu konuyu fazla ilginç bulmamakla beraber söze karışmadan anlatılanları dinliyordu. Ama yine hazırdı, bekliyordu. Konuşma durduğu an topraktan, çiftçilikten ve kendi ürünlerinden söz etmeye girişecekti.

Gelgelelim başaramadı bunu. Dışardaki yağmurlu soğuk hava bizi etkilemiyordu. Evimizin içindeki sıpsıcacık hava bütün dünyayı ısıtabilecek güçteydi.

Derken Shane, Dodge City'deki yıllık çiftlik hayvanları gösterisini anlatmaya koyuldu. Babam bu defa konuyla ilgilenmiş ve heyecanlanmıştı. Annem de:

«Bakın, güneş açmaya başladı bile,» dedi.

Hava pırıl pırlıdı, insan hemen dışarı koşup da mis gibi havayı koklamak istiyordu.

yordu. Babam da etkilenmiş olacak ki Shane'e:

«Haydi, Shane, dışarı çıkalım da bu havanın yoncalarım üzerindeki etkisini sana göstereyim. Aşağı yukarı nasıl büyüdüğünü bile görebilirsin,» dedi.

Ben de onlarla birlikte dışarı çıktım. Annem kapının önünde durdu, bizi seyretti. Bütün çiftliği gezdik. Babam dur-suz duraksız konuşuyordu. Birkaç haftadan beri onu bu kadar coşkunluk içinde görmemiştim.

Ahırın arkasına gelene kadar babam hızlı hızlı yürüdü. Oradan çevrede otlayan sürülerimizi görebiliyorduk. Fakat, Shane, hayvanlara ilgi göstermedi. Bir süre sessizce durdu. Sonra ahırın yanındaki ağaç kütüğüne baktığını gördük.

Çiftliğimizdeki en kötü görüntü buydu. Biz buralara gelmeden önce çok yaşlı bir ağacın, fırtınalardan yıkılan kalıntısıydı galiba. Alabildiğine büyüktü; bazen

tepesini düzleştirdiğimizde üzerinde bir sürü çağrılıya şölen verebileceğimizi düşünürdüm.

Bu, imkânsızdı tabii. Çevreye insan toplamak güçtü. Kocaman yaşlı kökler —bazıları belimin kalınlığında— her tarafa yayılmıştı. Kıvrıla, kıvrıla sonsuza kadar orada duracaklarmış gibi toprağın içine girmişlerdi.

Babam, ürün kaldırma işini bitirdikten sonra, her fırsatta o kütüğü oradan yok etmeye çalışır, kökleri baltalardı. Bu, babam için bile çok yavaş bir gidişti. Kütük o kadar dirençli, öylesine çetindi ki, her seferinde balta ancak bir santim içeri giriyordu. Her halde bir zamanların uuu bir meşe ağacıydı. Bölgede bunlara ender rastlanırdı, ama olanlar da çok büyük ve güçlü olurdu. Biz ona demir odunu verdik.

Kütükten kurtulmak için çevresinde ateş yaktık, yine de banamısın demedi.

Ateş, tam tersine ağacı daha da sertleştirdi. Sonra tek çıkar yolun köklerle mücadele etmek olduğu kanısına vardı babam. Aslında bununla uğraşacak fazla vakti de yoktu ya, neyse! Arada bir aklına eser, bir kökü saatlarca usanmadan baltalardı.

Kütüğün yanına gitti, her zaman yaptığı gibi köklerden birine bastı tek-meyi.

«Evet,» dedi. «İşte çiftliğimizdeki en kötü, yararsız şey bu. Bir türlü ondan kurtulamıyorum. Eninde sonunda başara-cağım ama. Hiç bir ağaç onu baltalayan istekli bir insana karşı koyamaz. Eninde sonunda bir gün yıkılır.»

Ağaca, karşısında sanki ağaç değil de insan varmışçasına bir süre baktı.

«Biliyor musun, Shane, bununla o kadar çok uğraştım ki, artık yakınlık duy-maya bile başlıyorum galiba. Çok çetin

ve dayanıklı. Böylelerinden hoşlanırım ben.»

Duygularını açığa vurmanın mutluluğuyla konuşuyordu. Fakat berikinin onu dinlemediğini gördü. Shane, kulak kabartmış, uzaktan gelen bir sesi dinliyordu. Mutlaka bir atın nal sesleriydi bu.

Yola bakmak için hepimiz, o yana döndük. Ağaçların ve çalılıkların arasında bir at arabası çamurları etrafa sıçrata sıçrata geliyordu. Aslında arabayı koşturmak için yol pek o kadar kötü değildi.

Shane, yan gözle babama baktı. Yumuşak bir sesle:

«Yola çıkmak için durum elverişli değildi, öyle mi?» diye sordu. «Starrett, sen kötü bir yalancısın!»

Babamın karşılığını beklemeden dikkatini arabayla sürücüsüne verdi. Her an tetikteydi.

Babam Shane'nin dediklerine hafifçe güldü.

«Jake Ledyard bu. Bu hafta içinde bekliyordum onu. İnşallah, istediğim sabanı getiriyordur.»

LEDYARD ufak tefek, çelimsiz bir adamdı. Birkaç ayda bir şehirdeki dükânlardan alabileceğiniz şeyleri buraya getiren gezginci bir tüccardı. Malları küçük bir arabaya tıka basa doldururdu; beyaz saçlı, izin almadan konuşmaya çeken bir zenci arabayı sürerdi. Ledyard ile bir şey alınacağı zaman pazarlık yapılırdı. Bazen istenilen şeyler ısmarlanır ve bir daha gelişinde onları getirmesi beklenirdi. Ledyard beni severdi ama ben hoşlanmazdım ondan. Çok gülerdi, içten biri değildi.

Biz kapının önüne geldiğimizde o da atı durdurmuştu. Babam karşılamak için

yanına gitti. Shane kapının önünde durdu.

Ledyard; «İşte geldi,» dedi. «Sana sözünü ettiğim o güzel şey burada!»

Arabaya gitti, tentesini kaldırdı ve babamın heyecanla beklediği saban ortaya çıktı.

«Şimdiye kadar rastladıklarım içinde en kalitelisi bu,» dedi Ledyard.

Babam, «Hm-m-m-m,» dedi. «Evet, tam istediğim gibisinden bulmuşsun. Ama sen böyle konuşmaya başladın mı, çok para isteyeceksin demektir. Söyle bakalım, neymiş dilinin altındaki?»

«Geçen sefer konuştuğumuzdan daha pahalıya mal oldu bana. Belki sana çok fazla gelecek. Bence hiç de pahalı değil. Bu kadar güzel bir şey için vereceğin para çok sayılmaz. İşe koyulduktan sonra değeriyle benzerlerinden farkını anlayacaksın. Bir kere kullanılması kolayın ko-

layı. Bir süre sonra senin çocuk bile rahat rahat kullanabilir.»

Babam; «Kısa kes,» dedi. «Ben sana ne sordum, sen ne söylüyorsun! Cevabımı bekliyorum.»

Bu kez Ledyard sözünü sektirmedi:

«Senin gibi iyi bir müşteriye tabii, biraz indirim yapacağım. Yüz ona bırakırım senin için.»

Shane'nin sakın, kendine güvenli bir sesle araya girdiğini görünce şaşırdım.

«Starrett sabanı almasına tabii olacak, ama ben onu geçenlerde Cheyenne'deki bir dükkânda altmış dolara satılıyor gördüm. Buna ne buyrulur?»

Ledyard ansızın sıçrayıp bir adım geri çekildi. İlk olarak konuğumuza tepeden tırnağa şöyle bir baktı. Yüzündeki gülümseme kayboldu. Çatal bir sesle:

«Sen de kimsin?» dedi. «İşimize burununu sok diyen oldu mu sana?»

Shane, istifini bozmadan:

«Hayır,» dedi. «Olmadı.» Hâlâ kapının önünde duruyordu. Hiç bir hareket yapmadı, başka bir şey de söylemedi.

«Sen onun söylediklerine aldırma, Starrett! Ben ona haddini bildiririm. Buraya gelene kadar herkesin ondan söz ettiğini duydum, ama kimse neyin nesi olduğunu bilmiyor. Ama ben biliyorum galiba. Aranan başıboş bir serseriden başka bir şey olmasa gerek. Her halde başını sokacak bir delik arıyor. Senin gibi bir insanın ona buralarda dolaşmasına izin vermesine şaşırdım doğrusu.»

Babam, hızlı hızlı konuşarak;

«Daha başka şeylere de şaşırabilirsin sen,» dedi. «Şimdi gevezeliği bırak da sabanın gerçek fiyatını söyle.»

«Demin söylediğim yüz on dolar. O da sana. Eğer biraz daha indirim istiyorum dersen, yüze de bırakabilirim.» Babama bakıp bir süre durakladı. «Belki Cheyenne'de buna benzer bir şey görmüş-

tür ama karıştırıyor mutlaka. Benim bildiğim kadarı daha küçükleridir onlar. Bunun yarısı kadar olanlar ancak o fiyata olabilir.»

Babam hiç bir şey söylemeden sessizce duruyordu. Shane'e dönüp bakmamıştı bile. Yalnız gözlerini Ledyard'a dikmişti. Sanki Shane'nin söylediklerini duymamıştı. Aklından kötü kötü şeyler geçiriyor gibi bir hali vardı. Ledyard babamın konuşmasını bekliyor, sustukça da eni konu sinirleniyordu.

«Starrett Hâlâ orada durup ne idüğü belirsiz bir serserinin beni yalancılıkla suçlamasına izin verecek misin? Ben varken ona mı inanacaksın yoksa? Hele dön bir tepeden tırnağa şöyle bir bak üstüne başına bak Sadece basit...»

Ledyard sustu. Söylemek istediği kelimeyi bulamamıştı. Sonra yüzünde bir korku belirdi, bir adım geri çekildi yine. Shane'e baktığımda bunun nedenini anla-

dım. Kapının önündeki direğe dayanmıyordu artık. Onu ilk gördüğümdeki ürpertiği duyduğum yeniden. Dimdik, gözlerini Ledyard'a çevirmiş bakıyordu. Üç adam arasında korkunç bir gerginlik vardı.

Bir süre sonra bu gerginlik geçti. Shane, artık Ledyard'ın gözleri içine bakmıyordu. Babam ikisini de aynı anda görebilmek için yer değiştirdi. Ledyard'ın yanına giderek:

«Evet Ledyard. Onun söylediğini yapacağım. Benim konuğum çünkü. Ben çağırdım, o da kalktı geldi buraya. Ama asıl neden bu değil tabii.» Sustu, ırmağın karşı yakasına doğru baktı. Sonra: «Ben insanları ilk görüşte tanırım, Ledyard,» dedi. «Senin değil onun dediğini yapacağım. Fiyat altmış dolar. Senin aldığının üzerine bir on dolar daha ekleyelim. Buraya getirdiğin için de bir on dolar; toplam, etti mi seksen dolar sana. Ya bu fiyatı

kabul edersin ya da derhal buradan çekip gidersin.»

Ledyard ellerine baktı. Hava çok soğukmuş gibi birbirine sürtüp ovuşturdu. Sonra: «Para nerede?» diye sordu.

Babam evden içeri girdi, yatak odasına gitti. Paramızı rafta duran deri bir torba içinde saklıyordu. Elinde parayla geldi. Bütün bu sürede Shane tek kelime söylemeden duruyor, babamın davranışlarının birini bile kaçırmıyordu. Yüzü sert ve asıktı.

Ledyard sabanı indirmesinde babama yardım etti, ardından hemen arabaya atladığı gibi atları kamçılıyıp uzaklaştı. Sanki bir an önce bizden ayrılmakta mutluluk duyuyordu. Babamla döndüğümüzde Shane'nin ortalıktan yok oluverdiğini gördük. Babam şüpheyile başını salladı.

«Nerede acaba?»

Tam o sırada Shane ahırdan dışarı çıktı.

Elinde büyük bir balta vardı. Evin arka tarafına geçti. Bir süre sonra baltanın tahtayla çatışan sesini duyduk.

O SESİN bana ne tür bir etki ettiğini hiç bir zaman gereğince açıklayamayacağım. Bu, mümkün değil. Hiç bir ses beni böylesine etkilememişti. Konuğumuzun bende uyandırdığı korkulu ürpertiye silmiş; yerine bir yakınlık, sıcak bir sevinç uyandırmıştı. Gerçekte sert ve uzlaşılmaz gibi görünüyordu ama bu hali bize karşı değildi. Artık bizim için bir yabancı sayılmıyordu. Annem belki haklıydı, tehlikeli biriydi fakat babamın söylediği gibi bize karşı hiç bir korkulu yanı yoktu. Babam gibi biriydi o da.

Babamın ne düşündüğünü öğrenmek için başımı kaldırdığımda onun ahıra doğru geniş adımlarla yürüdüğünü gördüm.

Yetişmem için koşmam gerekiyordu. Kü-tüğün yanına gittiğimizde Shane hiç el-lenmemiş kökü durmadan baltalıyordu, babamın yapabileceği gibi kökü kırmaya çalışıyordu.

Babam elleri belinde;

«Hey, bana bak!» diye söze girdi. «Sana bunu yapmanı kimse söylemedi ki...»

Shane durdu.

«İnsan borcunu ödemeli,» dedi ve ye-niden baltayı sallamaya başladı. Gerçek-ten kökü parçalamakta başarı gösteriyor-du.

Ben de bir şeyler söylemek gereği-y-le:

«Bize borcun yok ki,» dedim. «Her za-man yemeğe konuk gelir ve...»

Babamın eli omzumdaydı.

«Hayır, Bob! Yemekler için demek istemiyor o.» Babam gülüyordu ya, üzgün bir hali vardı. Sessizce yerinde duruyor,

gözlerini dikmiş Shane'e bakıyordu.

Görölmeye değerdı. Babam da o kütük üzerinde çalıştığında görölmeye değerdı tabii. Baltayı ustalıkla tutardı. Sizi etkileyen şey, büyük bir istek ve güçle kökleri baltalayışındı. Bu, daha başkaydı. Shane işini yaparken etkileyici olan, alabildiğine rahat hareket etmesiydi. Hiç zorluksuz baltayı oduna vuruyordu. Hem Shane, hem balta, birlikte iş görürken tam bir anlaşma içindeydiler. Baltanın ağzı bilinçle inip odunun arasına giriyor, kalıntılar küçük ince parçalar halinde yerlere yayılıyordu.

Babam ona, ben her ikisine de bakıyordum; saatlar su gibi akıp gidiyordu. Sonra balta son bir kez daha vurdu ve kökün sonu alındı. Shane durur diye bekliyordum, yanılmışım. Başka bir kökün yanına gitti, yine baltalamaya başladı.

Bu ikinci kökü baltalarken babam sanki kendisine vuruluyormuş gibi sayı-

yordu. Derken kendini topladı, kütüğe baktı. Vücudunun ağırlığını bir bacağından öbür bacağına aktardı. Bir süre sonra da kütüğü sanki ilk kez görüyormuşçasına incelemeye koyuldu. Sonunda en yakın köke bir tekme savurdu ve ahıra doğru hızlı adımlarla yürüdü. Sektirmeden elinde diğer baltayla geri geldi. Kocaman bir baltaydı, benim için yerinden kaldırmam bile mümkün değildi.

Babam, Shane'nin karşısında bir kök seçti. Hatırlarım; ne zaman bu kökleri baltalamaya kalkışsa burnundan kıl aıdırmışa dönerdi. Ama bugün o kızgınlığı yoktu üstünde, sakindi. Sanki çocuk oynucağıymış gibi baltayı kaldırıp kaldırıp indiriyordu. İlk indirişte iki santim içeri girmişti balta. Çıkardığı sesle Shane ile babam birbirlerine baktılar. Fakat ikisinden de tek kelime çıkmadı. Sonra yine ikisi birden baltalarını salladılar, köklerle savaşlarını sürdürdüler.

Evimiz vadinin ortasında kurulmuştu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ER ikisini de seyretmek coşkunluk vericiydi. Hızlarını azaltmadan çalışıyorlardı. İkisinin de birer kökü kestikten sonra bırakacaklarını sanmıştım, ama, Shane, kendi işini bitirdikten sonra babama döndü, gülümse-di ve yeni bir kökü kesmeye başladı. Birkaç dakika nonra babam da elindekinin hakkından gelmiş, bir başkasına geçmişti. İş, bir süre sonra tek düzeliğe dönuştüğünden çekip gitmeye karar verdim. Tam ahırın köşesini döndüğüm sırada an-

nemin geldiğini gördüm.

Olağanüstü bir şaşkınlığa uğradım desem, yeridir. Şapkasındaki eski kurdeleyi çıkarmış, Shane'nin anlattığı gibi yeniden değişik bir biçime sokmuştu. Evin çevresindeki çiçeklerden devşirilmiş bir demet tepesinde duruyordu. Şapkayı çenesinin altından sıkıca bağlamıştı. Küçük dağları ben yarattım havasında, salına salına yürüyordu.

Kütüğün yakınına kadar gitti. İki erkeğin de işleri başlarından aşkındı, ne annemi görecektik halleri vardı, ne de şapkasındaki değişikliği.

Annem, baktı olacak gibilerden değil:

«Benimle ilgilenmeyecek misiniz?» diye sordu.

İkisi birden aynı anda dönüp baktılar anneme.

Annem: «Doğru yapmış mıyım? Onları da böyle mi?» dedi Shane'e.

Sahane: «Evet, efendim,» dedi. «Aşağı yukarı öyle olmuş. Yalnız öbür şehirli kadınların şapka kenarları daha geniş.» Yeniden baltasını sallamaya başladı.

Annem sinirli sinirli:

«Jose Starrett!» dedi. «Hiç olmazsa beğenip beğenmediğini söyle!»

Babam: «Bak Marian,» dedi. «Şapkan olsa da, olmasa da benim için dünyada en güzel varlık sensin, iyi bilirsin bunu. Şimdi bizi oyalama. Görüyorsun, ne kadar meşgulüz!»

Annemin yüzü kıpkırmızı oldu. Şapkayı başından çıkardı, elinde sallamaya başladı. Bayağı sinirlenmişti.

«Hımmm,» dedi. «Çok komik doğrusu.»

Babam baltayı indirdi, sapına yaslandı.

«Belki sana öyle geliyordur Marian. Fakat hatırladığım kadarıyla şimdiyedek

hiç böyle dinlenmemiştim. En güzel şekli bu.»

Annem, yeniden «Hımmm,» dedi. «Nasıl olsa bir süre için dinlenmenize ara vereceksiniz. Buna dinlenmek dediğinize göre, yemek yemeye de çalışmak diyeceksiniz her halde. Yemek fırının üzerinde sizleri bekliyor.»

Kızgınlıkla döndü, hızlı hızlı yürüyüp evden içeri girdi. Hepimiz pek de eğlenceli olmayacak gibi görünen, öğle yemeği için onu izledik. Anneler, oldum bittim özellikle konuk olduğu zamanlar, yemekte nazik ve soylu olması gerektiğini düşünürler. Annem de yeteri kadar nazikti. Fırının yanındaki iskemleye atılmış şapkasından hiç söz etmeyerek hepimizle ayrı ayrı konuşması, ilgisiz şeyleri konu edinmesi gerçekten çok tatlıydı. Böyle yapayım diye bütün gücünü harcıyordu zalıllık.

Görünüşte iki adam da onunla hiç il-

gilenmiyorlardı. Yalnızca dinliyorlar, arada bir sorduğu sorulara karşılık veriyorlardı. Başka zaman olsa sessiz sedasız oturmak daha işlerine giderdi. Akılları fikirleri o yaşlı kütükte kalmıştı, çünkü ne olursa olsun bir an önce yemeklerini bitirip hakkından gelmeyi kuruyorlardı.

Onlar dışarı çıktıktan sonra anneme bulaşıkları yıkamasına yardım ettim. Kendi kendine şarkı mırıldandığını duyunca kızgınlığının azalmış olduğunu fark ettim. Başka bir şey düşünecek hali yoktu. Hem çok meraklanmış, hem de çok şaşır-mıştı.

«Allah aşkına ne oluyor?» diye sordu. «Nesi var bunların?»

Ben de tam olarak bilmiyordum. Ledyard'ın gelişini ve Shane'nin söylediklerini anlattım. Ledyard'ın o aptal konuşmasıyla Shane'nin davranışını bambaşka anlatmış olacağım ki annem birden kızardı ve heyecanlandı,

«Ne diyorsun Bob? Ondan korktun mu? Baban onun böyle yapmasına imkânsız izin vermez.»

«Ondan korkmadım,» dedim. «Ben... ben, sadece ne olacak diye meraklanmıştım.»

Yanıma gelip saçlarımı okşadı. Yavaşça:

«Anlıyorum galiba,» dedi. «Bende de böylesine bir duygu uyanmıştı.»

Pencerenin önüne gitti, ahıra doğru baktı. Balta sesleri mutfaktan bile duyulabiliyordu. Annem kendi kendine:

«İnşallah Joe ne yaptığını biliyor-
dur,» dedi. Bana döndü: «Bob, gidebilirsin artık, ben kendi başıma bitiririm,» dedi.

ONLARI seyretmek nedense eğlenceli değildi artık, eski hızlarını da yitirmiş-

lerdi. Babam bir keresinde biley taşını almaya gönderdi, ardından kazmayı istetti. Baktım, yanlarında daha fazla duracak olursam habire bir o yana bir bu yana koşturacaklar. Hemen annemin bahçesine gittim. Yağmurdan sonra bahçe solucanlarla dolar, çocuklarla balık avlamaya çıktığımda kullanmak üzere bir kutuda toplar, biriktirirdim.

Uzaklara gidip kendi kendime oynamaya çalıştım. Fakat nereye gitsem balta sesleri de beraberimdeydi. Bunu duymak, onların nasıl çalıştığını düşünmek insanın kendisini yorgun saymasına yetiyordu.

Akşamüstüne yakın ahır tarafına gittim. Annem ahırın içinde bir sandık üstüne çıkmış onları seyrediyordu. Beni görünce parmağı ile ses çıkarmamamı işaret ederek aşağı indi.

«Bunların ikisi de senden daha genç,» diye fısıldadı. Öyle gülünç bir şe-

kilde kaşlarını çattı ki içimde bir şeylerin ılıdığını duydum.

«Ama sakın benim böyle düşündüğümü onlara söyleme. O canavar kütükle savaşmalarında, insanı çekici bir şey var.»

Önümden hışımla geçerek doğru eve girdi. Ne yapacağını merak ettiğimden ben de onu izledim.

Mutfığa girip bir tepsi bisküiti fırına koydu. Onlar pişerken eski kurdeleyi şapkasına dikti. Kendi kendine konuşuyordu.

«Hıhh! Benim öğreneceğimi tahmin ettiniz, ama burası Dodge City değil. Sadece Joe Starrett'in çiftliği. Burada olmaktan gurur duyduğum tek yer.»

Pişen bisküitleri bir yandan tabağa yerleştirirken bir yandan da kırıntılarını ağzına atıyordu. Geri kalanını bana verdikten sonra berikilerin yanına gidip tabağı kütüğün üzerinde düzlük bir yere

bıraktı. İkisine de ayrı ayrı bakarak:

«Aptalsınız siz!» dedi. «Fakat benim de sizler gibi aptal olmamam için bir sebep yok.» Dönmeden, başı dimdik yukarıda evden içeri girdi.

Annem gözden kayboluncaya kadar ikisi birden arkasından bakakaldılar. Sonra babam tabaktakilere bakıp içini çekti. Fakat üzüntülü bir hal yoktu. Yalnızca içinde rahatsız edici bir ağırlık vardı. Baltasını bıraktı, bisküitleri tabakta eşit sayıya ayırdı. Bir tane artmıştı. Onu alıp kütüğün üzerine koydu ve baltayla ikiye böldü. Yarisını kendi hakkının yanına, öbür yarisını da Shane'ninkinin yanına koydu.

Babam bir tek kelime söylemeksizin yemeğe koyuldu. Shane de onunla birlikte yiyordu. Sanki şimdiye kadar yaptıkları işler arasında en ciddisi bunları yemektir. Bir yandan da birbirlerini inceliyorlardı.

Babam kendi payını bitirdikten sonra kırıntıları da parmaklarıyla toplayıp ağzına attı. Ayağa kalkıp gerindi, tabağı bana verdi. Ardından baltayı kavradığı gibi işe koyuldu. Shane de hemen çalışmaya başlamıştı.

TABAĞI anneme götürdüğümde baktım; bir şarkı mırıldana mırıldana elma soyuyordu.

«Bob, tahta kutuyu getirir misin?» dedi. İsteddiğini yaptım, başka bir iş buyurmasın diye çabucak yanından kaçtım.

Irmak kenarında taşlarla oynayarak vakit geçirmeye çalışıyordum. Fakat o balta sesinde beni ahıra doğru çeken bir şey vardı. Bir türlü saatlar boyu nasıl bu kadar çalıştıklarını anlayamıyordum. O değersiz kütükle neden bu kadar çok uğraşıyorlardı?

Ahıra yaklaştığımda balta sesinin teke indiğini duydum.

Hemen koştum. Shane, hâlâ son kökü kesmeye çalışıyordu. Babam kesilen kökleri kürekle topluyordu. Küreği yere bırakarak kütüğe yaslandı. Yüzünde ter tanecikleri belirmişti. Kütük yavaş yavaş yerinden oynamaya başlıyordu.

Birden öyle heyecanlandım ki, gidip ben de kütüğü yerinden oynatmak istedim. Ama buna kalkıştığımda babam kendilerine engel olacağını düşünecekti.

Shane kökle işini bitirdikten sonra babama yardıma gitti. Bir iki santim yerinden oynattıklarında altındaki pislik ortaya çıktı.

Her seferinde yerinden oynuyor fakat yine düşüyordu.

Bir an durakladılar. Yorgunluktan solukları kesilmiş, yüzlerinden ter akıyordu. Babam kökün dibine baktı.

«Ana kök bize engel oluyor galiba.»

Bildiğim kadarıyla bütün öğleden sonra tek söyledikleri sözdü bu. Babam başka bir şey söylemedi. Shane de ağzını açmadı. Sadece baltasını eline aldı, babama bakarak bekledi.

Babam başını sallamaya başladı. Aralarında onu rahatsız eden, açıklanmayan bir şey vardı. Kocaman ellerine baktı, yavaşça parmaklarını sıkarak yumruk yaptı. Sonra gerinerek derin derin soluk aldı. Dizleri üzerine eğildi, elleriyle kökü tutarak çekmeye başladı. Koca kütük ağır ağır yerinden kalkındı.

Shane kütüğün altındakileri görmek için baktı. Eline baltayı aldı, ama kullanabilmesi için sağ dizinin üzerine eğilmesi ve sol dizini araya uzatması gerekiyordu.

Babam şöyle bir bakıp kütüğün ağırlığını vücudunda taşıyarak baltalamaya başladı. Babam birden kayar gibi oldu. Bereket hemen dengesini buldu. Kütüğü daha çok kaldırabilmek için güç topladı.

Shane ayağa fırlayıp baltayı elinden attı, babama, kütüğü yere bırakmasına yardım etti. Uzun yol koşmuşlar gibi soluk soluğa kalmışlardı. Buna karşılık yine de bir dakika bile dinlenmediler. Koca kütüğü kaldırmak şimdi daha bir kolaylaşmıştı.

Bütün gücümle eve koşup annemin elinden çekmeye başladım.

«Çabuk ol anne, görmelisin!» diye bağırdım.

Önceleri gitmeye pek hevesli görünmüyordu. Direttim.

«Anne, mutlaka görmelisin! Çabuk gel! Kütüğü kaldırmayı başarıyorlar!»

Heyecanım ona da geçti ve birlikte koşmaya başladık.

Biri bir yandan öbürü öteki yandan kütüğü kucaklamışlardı. Fakat bu kez kendileri yerlerinden oynayamıyorlardı. Annem onlara bakarken:

«Joe, neden birazcık aklınızı kullan-

mıyorsunuz?» dedi. «Atların yardımıyla kütüğü hem daha rahat, hem de daha kolay taşıyabilirsiniz.»

Babam düşürmemek için kütüğe iyice sarılarak dönüp anneme baktı.

«Atlar!» diye bağırdı. Bütün günkü sessizlikleri bu bir tek haykırıyla son bulmuştu.

«Atlar! Hayır! İnsan gücüyle başladık, Tanrı yardımcımız olsun, yine insan gücüyle bitireceğiz bu işi.»

Sonra dönüp bütün dikkatini kütüğe verdi. Shane de karşısında doğruluyor, bütün gücüyle kaldırmaya çalışıyordu. Babam öfkeyle inliyor, koca kütük sanki üzerlerine düşecekmiş gibi sallanıyordu.

Shane saçlarının gözlerini örtmesini önlemek için başını sallamış, ben de bu arada içlerindeki ateşli bakışları görmüştüm. Fark edilir başka bir hareket yapmadı. Bir insanın bütünüydü bu. İnanılmayacak gücüyle bunu göstermişti. İçinde alev-

lenen güç birikimini az da olsa hissedebildiniz. Sonunda kütüğü çukurundan çıkarmayı ve yere yuvarlamayı başardılar.

Babam yavaş yavaş çukurdan dışarı çıkarak kütüğün yanına gitti. Elini üzerine koyarak eski bir dostmuşçasına okşadı. Belki de onun adına biraz üzülmüştü. Shane karşısında durmuş, elini kütüğe atmıştı. İkisi birden başlarını kaldırıp birbirlerinin gözleri içine uzun süre baktılar. Sabahın erken saatlarında da böyle birbirlerini süzmüşlerdi.

Sessizlik artık sona ermişti. İşte bu hayatınız boyunca nelerle karşılaşırsanız karşılaştığınız, kolay kolay unutamayacağınız bir anıydı: Yaşlı bir kütük devrilmişti; kökleri güneş altında türlü şekiller çiziyor ve iki adam onun çevresinde gözlerini birbirlerinden ayırmıyorlardı.

Hiç olmazsa birbirlerine bir şey söyleselerdi. Sessiz ve hareketsiz, öylece oldukları yerde duruyorlardı.

Sonunda babam dönüp annemin yanına geldi. Yorgunluğu yürüyüşünden belli oluyordu. Fakat sesinde hiç bir belirtisi yoktu.

«Maria,» dedi. «Asıl şimdi dinlendim. Dünya kurulduğundan beri bir insanın bu kadar dinlenmiş olduğunu düşünemiyorum.»

Shane de bize doğru geldi. O da annemle konuştu.

«Efendim, bugün bir şey öğrendim. Çiftçi olmak, düşündüğümde de daha ileri bir şeymiş. Eh, izniniz olursa o sözünü ettiğiniz kekten yemeğe hazırım.»

Annemin gözleri faltaşı gibi açılmış onlara bakıyordu. Shane'nin son sözleri karşısında birden bir çılgılık attı.

«Ah-h-h! Siz.. siz.. erkekler! Aklımı başımdan aldınız! Belki de şimdiye kadar yanmıştır bile!»

Bütün gücüyle eteklerine basa basa eve doğru koştu.

EVİN önüne geldiğimizde yanık kekin kokularını duyduk. İki adam tulumbadan su çekerek yüzlerini yıkadılar. Annem havanın değişmesi için pencereyi açmıştı. Mutfaktan gelen gürültülere bakılırsa içerde hava pek iyi değildi. Her halde sağa sola bir şeyler fırlatıyordu. Tabakların, çaydanlıkların şangırtılarından geçilmiyordu hiç.

İçeri girdiğimizde gürültünün nedenini anladık. Masayı hazırlamıştı. Fakat tabakları masaya yerleştirirken âdeta tutup tutup her birini fırlatırcasına yerleştiriyordu. Başını kaldırıp hiç birimize bakmadı.

Masaya oturup onun da bize katılmasını bekledik. Fakat arkasını bize dönmüş, fırının önünde kaskatı durarak tepsinin içindeki yanık keke bakıyordu. Sonunda babam kesin bir şekilde konuştu.

«Bana bak Marian, sofraya oturmayacak mısın?»

Annem hışımla dönüp babamın gözlerinin içine baktı. Belki ağlıyordur, diye düşünmüştüm, baktım; gözlerinde yaş yoktu. Yüzü renksizdi. Kaşları çatık babama bakıyordu. Sesi de babamınki gibi sertti.

«Büyük bir elmalı kek yapmayı tasarlamıştım. Hoş, yine de vazgeçmiş değilim, mutlaka yapacağım. Sizin gibi insanların yaptığı aptallıklar bana engel olamayacak.»

Büyük tepsiyi eline alıp dışarı fırladı. Ayak seslerini duyabiliyorduk. Sonra çöp kutusunun açılıp kapanan kapak sesini duyduk. Birkaç saniye sonra annem mutfığa döndü. Doğru lavabonun yanına giderek tepsinin dibini kazımaya başladı. Sanki biz mutfakta yokmuşuz gibi hareket ediyordu.

Babamın yüzü gittikçe kızardı. Yemeğe başlamak için çatalını kaldırdı, sonra hırsıyla tekrar bıraktı. İskemlesinde rahat-

sızca kıpır kıpır etmeye başladı. Bir yandan da yan gözle anneme bakıyordu. Annem tepsiyi kazımayı bitirince elma sandığına giderek irilerinden seçip bir kâseye koydu. Fırının yanında oturup kabuklarını ayıklamaya girişti. Babam cebinden eski bıçağını çıkararak annemin yanına gitti. Ona yardım etmek üzere bir elmayı almak için uzandı.

Annem başını kaldırıp babama bakmadı. Fakat sesi babamı âdeta kamçılıyormuş gibi çıktı.

«Joe Starett, sakın bu elmalara dokunmaya kalkışayım deme!»

Babam süklüm püklüm iskemlesine döndü. Ansızın çok sinirlendi. Çatalı ile bıçağını yakalayıp tabağındaki yemeği yemeye başladı. Lokmalarını büyük büyük ısıyor ve oburcasına yiyordu. Konuşmamızla benim onu izlemekten başka yapacak bir şeyimiz yoktu. Belki de iyi bir akşam yemeğiydi. Bilemiyorum.

Bitirdikten sonra da oturup beklemekten başka yapacak neyimiz vardı!

Annem fırının yanında, kolları birbirlerine bağlı duvara dönük oturmuş, yeni kekin pişmesini bekliyordu.

Üçümüz de ona bakıyorduk. Bu durum bizi rahatsız ediyordu ama ne yap-sak gözlerimizi bir türlü ondan ayıramı-yorduk ki... Annemin bize aldırış ettiği falan yoktu. Belki de orada olduğumuzu unutmuş gitmişti.

Oysa, unutmamıştı tabî, çünkü keik pişer pişmez dörde bölüp tabaklara koy-du. İlk ikisini iki erkeğin önüne koydu. Üçüncüsünü benim için, sonuncusunu da kendisi için kendi tabağına aktardı. Sesi hâlâ sertti.

«Sizi bu kadar beklettiğim için özür dilerim. Kekiniz ancak şimdi hazır olabili-di.»

Babam sanki ondan korkuyormuş gibi kendi payını inceledi. Çatalını alıp ye-

meye başlaması için büyük bir çaba harcaması gerekiyordu. Bir parça ağzına attı, çiğnedi ve karşısında oturan Shane'e baktı.

«Bu harika bir kek,» dedi.

Shane de kekin bir parçasını çatalıyla havaya kaldırarak inceledi. Sonra ağzında ağır ağır çiğnedi.

«Evet,» dedi. Yüzündeki alaycı ifade o kadar belirgindi ki, görmemek imkânsızdı. «Evet, şimdiye kadar tattığım kütüklerin en iyisi.»

Bunun gibi saçma bir söz ne anlamda olabilirdi? Düşünmek için zamanım yoktu, çünkü annemle babam garip garip Shane'e bakıyorlardı. İkisinin de ağızları şaşkınlıktan bir karış açılmıştı.

Derken babam katılırcasına gülmeye başladı. O kadar çok güldü ki, nerdeyse iskemlesinden düşecekti.

«Allahım, Marian, Shane haklı! Sen de kendine düşeni başardın.»

Annem, bir babama, bir Shane'e bakıyordu. Bakışlarındaki sertlik giderek kayboldu, yüzüne renk geldi. Gözleri her zamanki gibi yumuşak ve sıcacık bakıyordu. Babamla birlikte o da gülmeye başladı; o kadar çok gülüyordu ki, gözlerinden yaşlar boşandı.

Hepimiz büyük iştahla keke saldırdık, ama ne yazık ki hepimize doygunluk verecek kadar çok değildi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RTESİ sabah uyandığımda güneş epeyce yükselmişti. Gece uyuyabilmek için epey zaman harcamıştım. Aklım fikrim dünün heyecanlı dakikalarıyla doluydu. Olgun insanların bu şekilde davranmalarının, aslında fazla değerli olmayan şeyleri bu kadar önemsemelerinin nedenlerini bulmaya çalışmıştım hep.

Yatağımda sırt üstü yatıp konuğumuzun ahırdaki halini düşündüm. Atının üstünde vadimize gelirken gördüğüm ka-

ranlık, insana ürperti veren adamlarla, dünkü arasında hiç bir benzerlik yoktu. Sanki bunlar aynı kişiler değillerdi. Babamın içinden bir şey; ama kelimelerle söylenmeyen, hareketlerle belirtilmeyen bir şey ona geçmiş, o da kendinden bir parçasını bize aktarmıştı. Yanınızda olduğu halde, bazen sizlerden çok uzaklarda, ulaşılmayacak yerlerdeymiş gibi havası vardı ama yine de geçen yaz bizi ziyaret eden dayımdan kendimize daha yakın bulmuştuk.

Annemle babamın üzerindeki etkisini de düşündüm. Onunla birlikte oldukları zaman daha canlanmış gözüküyorlardı. Kişiliklerini belirlemek, bütün güçleriyle ortaya koymak istiyorlardı. Onların bu durumlarını anlıyordum tabî, çünkü ben de aynı şeyleri duyuyordum içimde. Fakat beni çelişkiye düşüren başka bir şey vardı. Nasıl oluyordu da bu kadar canlı, hareketli ve babama her şeyi açıklamaya hazır bir insan, geçmişini gizli tutup tek ba-

şına at üstünde yolculuk ediyordu.

Ansızın ne kadar geç kaldığımı fark ettim. Küçük yatak odamın kapısı kapalıydı. Her halde rahatsız olmadan uyuyabilmem için annem kapamıştı. Birden çılgına döndüm. Belki de kahvaltılarını bitirmişlerdi ve konuğumuz da beni unutup gitmişti. Aceleyle üzerime elime geçeni giydiğim gibi dışarı fırladım. Düğmelerimi bile iliklemeyi unutmuştum.

Hâlâ masada oturuyorlardı. Babam piposunu çekiştirmekle meşguldü. Annemle Shane son fincan kahvelerini içiyorlardı. Üçü de sakin ve sessizdi. Odamdan, yakam paçam darmadağınık fırladığımı görünce hepsi şaşkınlıkla bana baktılar. Annem:

«Allahım,» dedi. «Ne oluyor? Sanki biri seni kovalıyormuş gibi girdin buraya!»

Konuğumuza başımla selâm vererek:

«Sadece Shane'nin beni unutup gitmiş olabileceğini düşünmüştüm de...» dedim.

Shane gözlerini bana dikmişti. Hafifçe başını salladı.

«Seni unutabileceğimi nasıl düşünebilirsin, Bob?»

İskemlesinde doğrulduktan sonra anneme baktı. Sesi şakacıydı.

«Efendim, sizin yemeklerinizi de hiç bir zaman unutamayacağım. İlerde eğer birçok kişi yemek zamanına rastlatarak buradan geçerlerse bilin ki bu, size şükran borcu olan birinin yol boyunca sizin elmalı keklerinizden söz etmiş olmasıdır.»

Babam, mutlu, söze karıştı.

«Bir fikrim var,» dedi. «Bu evi pansiyon yapabiliriz pekâlâ. Marian yemekleriyle milletin midesini, ben de paralarıyla ceplerimi doldururum. Bence çok ilginç, üstelik kolayca gerçekleşebilecek bir tasarı. Siz ne dersiniz?»

Annem, babama bakarak yüzünü bu-

ruşturdu. Fakat kendisinden konuşulduğu için enikonu mutluydu. İki erkek bu tasarı üzerinde tartışırlarken, annem habire gülümsüyordu. Bana kahvaltımı hazırladı. Berikilerin yanına giderek o da söze karıştı. Babamın bütün gün oturup patates ayıklayacağına ve bulaşık yıkayacağına dair kesin söz vermesini istiyordu. Aslında hepsinde gergin bir hava esiyordu, ama bu tasarıyla sözde eğleniyor gözükiyorlardı.

Shane'nin aramızda ailenin bir kişisiymiş gibi oturup bizimle hoşbeş etmesi gerçekten çok güzeldi. Bazı konuklar gibi soğuk değildi. Ona iyi davranmaya kendinizi zorunlu hissediyordunuz. Ayrıca tavırlarınıza ve konuşma tarzınıza da dikkat ediyordunuz. Ama bu insanı pek rahatsız etmiyordu. Evin içindeki hava sıcak ve cana yakındı.

Sonunda Shane ayağa kalktı. Artık bizi bırakıp gideceğini biliyordum. Onu

durdurmak için umutsuzca bir şeyler yapmak isterken babam imdadıma yetişti, benim yerime yaptı bunu.

«Shane, senin içi tez bir insan olduğunu biliyorum, ama, otur hele sana bir iki şey soracağım.»

Babam birden çok ciddileşmişti. Shane ayaktaydı, onda da bir değişiklik olduğunu farkına vardım. Yeniden kalktığı iskemleye oturdu.

Babam gözlerini ona dikmişti.

«Kaçıp kurtulmak istediğin bir şey mi var?»

Uzun süre, Shane önündeki boş tabağa baktı. Sonunda başını kaldırıp babama baktı.

«Hayır! Hiç bir şeyden kaçmıyorum. Yani, sizin söylediğiniz anlamda değil.»

«İyi!»

Babam, işin önemini belirtmek için parmağını sallayarak konuştu:

«Bak, Shane. Benim büyük bir çiftçi

olmadığımı biliyorsun. Arazimi gördün Küçük bir çiftçiyim. Olmak istediğim ve gurur duyduğum şey bu. İyi bir başlangıç yaptım sayılır. İlerde bir gün daha fazla şeylere sahip olacağıma inanıyorum. Ama tasarılarımın gerçekleşmesi için tek bir insanın çalışması yetmiyor. Bir zamanlar yanımda genç bir çocuk çalışıyordu. Fakat şehirde bir gün Fletcher'ın adamlarıyla takışınca buradan kaçtı, ben de yalnız kaldım.»

Babam hızlı hızlı konuşuyordu. Soluk almak için bir süre durakladı.

Shane bütün bu süre içinde gözlerini ondan ayırmamıştı. Derken vadinin ötesindeki dağlara bakmak için başını pencereden yana çevirdi.

«Her zaman, her yerde aynı,» diye mırıldandı. Kendi kendine konuşuyor gibiydi. «Eski şeylerin unutulması güç oluyor.» Önce anneme, sonra bana, sonunda yine babama baktı. Kendisini rahatsız

eden bir şeyle ilgili karar vermiş gibiydi. Yavaşça:

«Demek ki Fletcher seni rahatsız ediyor,» dedi.

Babam homurdandı.

«Ben pek kolay kolay rahatsız olmam. Fakat burada yapılacak işim var. Tek bir insan için, hatta benim için bile çok büyük bir iş bu. Bu çevreye gelenlerin hiç birinde iş yok.»

Shane; «Peki, ne yapmamı istiyorsunuz?» diye sordu. Gözlerini kırıştırdı, babamdan karşılık bekledi.

«Bir süre burada bizimle kalıp kış için hazırlık yapmama yardım eder misin?»

Shane ayağa kalktı yeniden. Düşündüğümünden de daha uzun boylu gözüküyordu.

«Hiç bir zaman bir çiftçi olmayı düşünmemiştim Starrett. Birkaç gün önce bana böyle bir teklifte bulunsalardı, gü-

lüp geçerdim. Ama şimdi sana yardım edecek birini kiralamış bulunuyorsun.»

Birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlardı. Kelimelerle anlatılmayacak şeyleri bakışlarıyla birbirlerine anlatıyorlardı.

Sonunda Shane anneme dönüp konuştu:

«Efendim, sizin yemekleriniz de benim ücretim olacak,» dedi.

Babam ellerini dizlerinin üzerine koydu.

«Shane, sana bir ücret ödenecek ve sen de bunu hak edeceksin. Şimdi, ilkönce neden kasabaya inip kendine bir iş elbisesi almıyorsun? Sam Grafton'un dükkânına git, aldıklarını benim hesabıma yazsın!»

Shane kapının önüne varmıştı bile.

«Ben kendi paramla alırım,» deyip kapıdan dışarı çıktı.

Babam sevincinden yerinde duramı-

yordu. Annemi belinden yakaladığı gibi havada döndürdü.

«Marian, sonunda işlerimiz rast gitmeye başladı. Kendimize çok iyi bir yardımcı bulduk.»

«Ama Joe, doğru bir şey yaptığından emin misin? Onun gibi bir adam bu işlerin altından nasıl kalkabilir? Ah, biliyorum, o kütüğü oradan kaldırmayı başardığı için ona bu kadar güveniyorsun. Ama, ayrı bir şey o. İyi bir hayat sürmeye, çok para kazanmaya alışmışa benziyor. Bunu kim olsa ilk görüşte anlar rahatça. Zaten çiftçilik üzerine bilgisi olmadığını kendisi de açık açık söyledi.»

«Burada çalışmaya başladığımda ben de hiç bir şey bilmiyordum. İnsanın bildikleri önemli değil. Önemli olan, insanın kendisi. Bütün yaptığı işleri başaracak, göreceksin. Bir haftaya kalmaz beni bile geçer.»

«Belki.»

«Belki deme, mutlaka böyle olacak. Fletcher'ın adamlarıyla Morley'den söz ederken beni nasıl dinliyordu, görmedin mi? Onun burada kalmasının nedeni asıl bu işte. Benim zor durumda olduğumu anladığı için yalnız bırakmak istemiyor. Kimse onu korkutup buradan kaçmaya zorlayamaz. Benim gibi bir insan o da.»

«Niçin böyle söylüyorsun, Joe Starrett? Hiç de sana benzemiyor. Senden daha ufak tefek, bakışları, elbiseleri, konuşma tarzı bile senden çok değişik. Ayrıca hayatının senin gibi olmadığını da biliyorum.»

Babam şaşırmıştı.

«Anlamıyorsun,» dedi. «Ben o tür şeyleri söylemek istememiştim.»

Bu arada Shane de geri döndü. Elinde fanila gömlek, iş pabuçları, pantolon, bir de Stetson şapka vardı. Ahırda yeni elbiselerini giydi, elinde eyersiz atıyla dışarı çıktı. Ata hafif bir kamçı vurup yu-

larını bana fırlattı.

«Bob, atla ilgilen, o da seninle ilgilenir. Şu geçen hafta beni binlerce mil üzerinde taşıdı.»

Bereketli toprağı çapalayan babama yardım etmeye gitti. Babam buğday ekmişti ama toprak çekmeden değerini göstermiyordu.

Shane'ı babamın yanında çalışırken inceledim. Artık yabancı biri değildi, o da bizim gibi çiftçiydi.

Aslında hiç bir zaman gerçek bir çiftçi olması mümkün değildi. Babamın bütün işlerini öğrenmesine üç gün yetti. Ne söylenirse hemen yerine getiriyordu. Yalnız daha iyi yapılabilmesi için başka bir yol var mı diye düşünmüyordu. Her iş onun için birdi. Aralarında ayırım yapmıyor, en zorunu bile kabul ediyordu. Fakat yine de bizlerden apayrı bir adam olduğunu seziyordum.

Birden duruyor, dağlara bakıp düş-

lere dalıyordu. Sonra elindeki alete suratını ekşiterek bakıyordu. Bir türlü anlayamıyorduk: Acaba bu işi kendisi için çok iyi mi buluyor, yoksa hoşlanmıyor muydu? Çok değişik bir insandı. Aklından neler geçirdiği bir türlü anlaşılamıyordu.

Çelimsiz görünüşüne rağmen güçlü kuvvetliydi. Narinliği ilk bakışta sizi aldatabilirdi. Ancak onu iş başında gördüğünüz zaman yanıldığının farkına varabilirdiniz. Her hareketi bilerek yapıyor, gücünü hiç boşa harcamıyordu. Evet, vücut yapısı yönünden babamdan çelimsizdi ama diğer yönleri bu eksikliği kapatıyordu. Hareketleri çabuktu, iş yaparken mantığıyla adale gücünü birleştiriyordu. Hiç bir zaman kütük işinde onda meydana gelen beklenmedik gücünü unutamam. Çalışırken bazen buna benzer vahşi bir enerji belirliyordu. Böyle zamanlarda bir türlü korkmama engel olamıyordum.

Anneme açıklamaya çalıştığım gibi

Shane'dan çok onun anlamadığım yanlarından korkuyordum. Bazen değişiyordu. Böyle zamanlarda rahatsız oluyordum. Sonra yine eski, sakin haline dönüyordu.

Beni en çok ilgilendiren konulardan biri de dövüşmektir. Ollie Jhonson'u yolda yendiğim için kendimle iftihar ediyordum.

Bir keresinde babamla yalnız olduğumuz sırada:

«Baba, sen Shane'i yenebilir misin? Kavgada demek istiyorum,» diye sordum.

«Kötü bir soru bu oğlum. Mecbur kalırsam, belki yenerim. Fakat denemek bile istemiyorum. Bazı insanların içinde gizli bir güç vardır. İşte bu tür insanlardan biri de Shane. Şimdiye dek bir kavgada benim tarafımda olmasını bu kadar çok istediğim bir insana rastlamadım.»

Bunu anlayabilmek beni mutlu kılmıştı. Ama yine de Shane'e ait anlayamadıklarım vardı. Bizimle kalmayı kabul

ettikten sonra ilk yemekte, masada babama ait yere gitmiş, bizim diğer iskemlelere yerleşmemizi beklemişti. Annem hem şaşırmış, hem de biraz sinirlenmişti. Tam söylenmek için ağzını açacakken babam gözleriyle susmasını işaret etti, hiç bozmadan Shane'nin karşısındaki yere geçip onun için en uygun yer orasıymış gibi oturdu. Bundan sonra da her zaman aynı yerleri kullandılar.

Bu yer değiştirmenin nedenini anlamamıştım. Fakat birkaç gün sonra biz masada otururken komşularımız kapıyı çalıp cevap beklemeden dosdoğru içeri dalınca anladım bunu. Shane kapının tam karşısında oturuyor ve geleni rahatlıkla görebiliyordu. Bu şekilde olmasını istediğini anlamakla beraber yine de gerçeği pek kestirememiştim.

Akşam yemeklerinden sonra hep birlikte oturup konuşurken, özellikle pencerenin yanında oturmamaya dikkat ediyor-

du. Daima yüzü yola dönük durur, arkasını duvardan yana verirdi. Ama yaslanmak için değil. Masa başı dışında nerede olursa olsun mutlaka bir punduna getirir ve duvardan yana güven altına alırdı kendini. Bunu hiç kimseye sezdirmeden yapardı. Bu hareketinin anormal olduğunu fark etmezdi bile. Alışılmış değişikliklerinden biriydi bu. Çevresinde olup bitenleri her zaman bilmek isterdi.

Bu değişikliğinin izlenmesi güçtü. Hiç çaba harcamadan çevremize yaklaşanları fark ederdi hemen. Yoldan birinin geldiğini hissedince, ne iş yaparsa yapsın hemen bırakır, geçen biniciyi dikkatle incelerdi.

Akşamları çevreden komşular gelir, onlarla beraber otururduk. Bunlar babamı kendilerine bir çeşit yol gösterici seçmişlerdi. Bir işi yapmadan önce hep babama danışırlardı. Gerçekte ilginç kişilerdi. Fakat Shane yeni insanlarla tanışıp

onlarla konuşma sevdasında değildi. Konuşmalara çok seyrek katılırdı. Bizimle yalnızken de konuşmaktan sıkılmazdı hiç. Bazı yönlerden içli dışlı gibiydik. Aramıza aldığımız halde, sanki o bizi kendine benzetmişti. Yabancılarla beraberken sessiz, çekingen dururdu.

Shane'in bu davranışları beni şaşırtıyordu. Ama şaşıran yalnız ben değildim. Kasabada bütün insanlar, bizim çevreden geçenler, hepsi onu merak ediyorlardı. Kasabadakilerin, hatta öbür toprak sahiplerinin Shane'in babamla çalıştığını bu kadar çabuk öğrenmeleri çok garipti.

Onun çevrede bulunmasından memnun olup olmadıklarına emin değillerdi. Ledyard bizim orada geçen olayı büyük bir şeymiş gibi herkese anlatmıştı. Ne zaman Shane'e rastlasalar, derhal inceden inceye süzüyorlardı. Her halde bazıları Leryard'ın ne mal olduğunu biliyorlardı ki, uydurduğu hikâyeye kulak asmıyor-

lardı. Shane hakkında bir türlü kesin bir yargıya varamıyorlardı. İşte onları rahatsız eden de buydu zaten.

Ollie Johnson'la nehir yakınındaki balık avlama yerimize giderken Sam Grafton'un dükkânı önünden geçerdik. Çokluk kasabanın ileri gelenlerinin, dükkânın önünde, Shane üzerine tartışıklarına tanık oldum. Birinin:

«O ağır ağır yanan fitile benziyor.» dediğini duymuştum. «O kadar sessiz ve sakin ki. Bazen daha da çok sessizleşiyor, yandığını unutuyorsunuz. Zoru gördü mü, birden tutuşuveriyor. İşte bu adam böyle. Uzun zamandan beri bu vadide türlü belâlar dolaşıyor. Shane patlama raddele-rine gelince, sonuç ya iyi olacak, ya da kötü. Önceden hiç bir şey söylenemez.»

Ama aklımı en çok karıştıran şeyin ne olduğunu açık seçik anlamam aşağı yu-

karı iki hafta sürdü. Aslında en göze çarpan da buydu. Shane, üzerinde silah taşımıyordu.

O günlerde bölgemizde silah, at eyerleri, çizme şu bu gerekli ve sık sık rastlanan şeydi. Av zamanları dışında pek kullanılmazdı, ama herkes taşırdı silahını. Bir çokları üzerinde silahları olmadı mı kendilerini çıplak sayarlardı. Silah kullanmak gerektiğinde de tabanca yerine tüfek ya da av tüfeği kullanırlardı. Tabancanın belde olması, çiftçi için bir dertti. Yine de çalışmadıkları ya da evin çevresinde dolaştıkları süreler bellerinde kemerleriyle tabancaları olurdu.

Babam da alışmıştı buna. Bir yere gideceği zaman silahını daima yanına alırdı. Ama bu bir tutku haline gelmişti artık. Başka bir nedeni yoktu aslında.

Fakat Shane silah taşımıyordu. Yadırgatıcı bir şeydi, çünkü silahı vardı.

Bir kez görmüştüm. Bir gün ahırda

yalnızken atının eyerini ve battaniyelerini karıştırmıştım. Her zaman onu görünür yere koymazdı, ama bu kez saklamayı unutmuştu her halde. Yastığının üzerinde duruyordu. Uzanıp elledim. İşte o zaman orada silah olduğunu anladım. Çevrede hiç kimse yoktu. Battaniyeleri açtım. Arasındaydı. Şimdiye kadar gördüğüm en güzel silahtı. Hem güzel, hem de öldürücü bir görünüşteydi.

Meşin kılıf ve fişeklik kemer, çizmelerinin derisindendi. Aynı işlemlerle süslüydü. Bu silahın çok değerli olduğunu biliyordum. Ordunun kullandığı Colt cins-tendi. Herkesin can attığı bir silahtı. Yaşlıların şimdiye kadar yapılan tabancalar arasında en iyisi olduklarını söylediklerini çok duymuştum.

Bu da işte o modeldendi. Ama, ordu silahı değildi. Siyahtı. Maviye kaçan bir siyahtı. Siyahlık minelerinde değildi. Metalin kendindeydi. Kabzanın dış kısmı yu-

varlaktı. İç kısmı da parmaklara göre ayarlanmıştı. İki yanında fildişinden kapakları vardı. Bu kapaklar ustaca yerleştirilmişti.

Yumuşak çağrısı insana içinde mul-laka elini uzatıp tutma duygusunu uyan-dırıyordu. Silahı kılıfından çıkardım. Ba-bamın tabancası kadar ağırdı, ama tutul-ması daha kolaydı nedense. Nişan almak üzere kaldırdığınızda elde kendiliğinden dengesini sağlıyordu.

Temiz, parlatılmış ve yağlanmıştı. Yandaki düğmeyi ileri doğru itince, boş mermi yuvası sağa doğru dışarı çıktı. Si-lahın alışıagelmiş görüntüsünün kayboldu-ğunu görünce şaşırdım. Namlı, çok düz-gündü. Horoz, vurucu, keskin bir nokta halinde duruyordu.

Bu öldürücü şeye bakınca yine içimde bir ürperti duydum. Aceleyle hepsini es-kisi gibi yerlerine yerleştirerek hemen dışarı fırladım.

İlk fırsatta babama gördüklerimi anlattım. Heyecanla:

«Baba,» dedim. «Shane eşyalarının arasına ne saklamış biliyor musun?»

«Her halde bir silahtır.»

«Fakat... Nerden biliyorsun? Yoksa, sen de mi görmüştün?»

«Hayır, sadece tahmin ettim. Onun gibi bir insanda olması gerekli bir şey silah.»

Aklım karışmıştı.

«Peki, o zaman neden yanında taşıymıyor? Belki de iyi kullanmasını bilmiyordur. Ne dersin?»

Babam gülmeye başladı.

«Eline silahı alıp senin gömleğinin düğmelerini bir bir ateş ederek kırarsa hiç şaşmam. Sen de rüzgâr gelip geçti sanırsın.»

«Allah korusun! Fakat anlayamıyorum bir türlü, neden ahırda saklıyor onu?»

«Bilmiyorum, tam olarak bilmiyorum demek istiyorum.»

«Neden sormuyorsun bunu ona?»

Babam bana baktı.

«İşte ona hiç bir zaman soramayacağım sorulardan biri de bu. Sen de sakın bundan söz etme ona. Bazı şeyler merak edilse bile gizli tutulur, sorulmaz. Tabii, eğer o adama karşı bir saygın varsa. Kendisiyle ilgili şeyleri açıklamayan bir insan o. Hoşlanmıyor bundan. Fakat, inan bana Bob, Shane üzerinde silah taşımıyorsa, bunun çok önemli bir nedeni vardır mutlaka. Çünkü son derece akli başında bir insan.»

Babamın dedikleri beni yeteri kadar aydınlatamamış, aklım yine karışmıştı. Ama ne zaman «bana inan» derse ona karşı başka söyleyecek söz kalmazdı. Doğru düşündüğüne güvenmediği zamanlar zaten böyle konuşmazdı hiç.

Yanından ayrılmaya hazırlanırken ar-

kanıdan seslendi.

«Bob!»

«Efendim!»

«Shane'i çok fazla sevip bağlanma ona.»

«Neden? Kötü şeyler mi duydun?»

«Hayır, hayır, bunu demek istemedim. İyi yanlarının kötü yanlarından fazla olduğuna inanıyorum. Dünyada rastlayabileceğim insanların en iyisi o. Fakat...» Babam söyleyeceği kelimeleri düşünüyordu. «Fakat, Shane gezginci biri. Hatırlıyor musun, ilk geldiğinde söylemişti bunu. Bugünlerde ansızın çekip gitmeye kalkışabilir. Nasıl olsa sürekli kalmaz bizimle. Eğer ona çok bağlanırsan, gittiğinde üzüm üzüm üzölürsün sonra.»

Babamın gerçekte anlatmak istediği bu değildi, biliyordum. Ama o benim böyle düşünmemi istiyordu. Fazla üstünde durup başka soru sormadım ben de.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kİ HAFTA göz açıp kapayana kadar gelip geçti. Shane'nin bizden ayrı geçirdiği bir dakikası bile yoktu. Babamla çalışırken patron-işçi gibi değillerdi. İki arkadaş, iki anlaşmış kişilerdi sanki. Bir günde yaptıkları işin tutarı çok büyüktü. Babamın bütün yaz elini oyalayacağı işler bir ayda bitmişti. Samanlığın işi, yoncaların kesimi çarçabuk son bulmuştu.

Gelecek yaza daha fazla hayvan yetiştirmek için elimizde yeteri kadar sa-

manla hayvan yemi vardı. Babam arada sırada büyük çiftliklere gider, yarım düzine hayvan alıp getirirdi. Yine bir keresinde iki günlüğüne gitmiş, dönüşte Shane'in ağıla yeni bir bölüm eklediğini görmüştü. Shane, böylece ağılı epeyce büyütmüştü.

Babam atın üstünde oturmuş gözlerine inanmayarak ağıla baktı. Shane, gülererek:

«Gelecek yılın bütün hazırlıklarını aşağı yukarı tamamladık sayılır,» dedi. «Bu yeni otlaktan yeteri kadar ot elde edersek kırk baş hayvanı rahat rahat yetiştirebiliriz.»

«Oho! Her şey tamam. Evet, evet, bol bol ot elde edelim.»

Babam memnundu, çünkü ben saçmaladığımda bana baktığı gibi şimdi de Shane'e kaşları çatık bakıyordu.

Atından atlayıp kapının önünde duran anneme doğru hızlı hızlı yürüdü. Ağılı göstererek sinirli sinirli:

«Marian, bu kimin fikri?» diye sordu. Annem kekeliyordu.

«Aslında Shane'in fikri, ama, bana sorunca ben de iyi olur dedim.»

Shane bu arada onların yanına yaklaşmıştı bile.

«Evet, doğru,» dedi. «Karıınız bugün bitmesini çok istedi. Evlenme yıldönümünüzmüş. Sana hediye olsun diye yaptık.»

Babam şaşırılmıştı. Gerçek nedeniyle her halde bugünün özelliğini unutmuş olmasıydı.

«Allah beni kahretsin,» dedi. «Evet bugündü.» Şaşkınlıkla bir anneme bir de Shane'e baktı. Sonra annemin yanına gidip hepimizin önünde öptü onu. Ben onun adına utanmıştım. Arkamı dönüp tam uzaklaşacakken:

«Hey, öküzler kaçıyor!» diye bağırdım.

Bizimkiler hayvanları unutmuşlardı. Altı öküz de yollara dağılmış, başıboş do-

laşıyorlardı. Shane, o sessiz sakin adanı, bir bağırış bağırdı ki; neredeyse kasabadan bile duyulacaktı. Bir çırpıda babamın atının üzerine atlayıp hayvanların peşirinden gitti. Babamın küçük atı sanki hayvanları izlemek bir türlü eğlenceymiş gibi arkalarından hızlı hızlı koşturdu.

Babam ağılın kapısına yaklaştığında, Shane, hayvanları toplamış getiriyordu. Hepsini teker teker ağıla soktu.

Babam, ağılın kapılarını kaparken, Shane, atın üstünde her zamankinden daha uzun ve dik duruyordu. Atla birlikte kendilerinden emin bir görünüşleri vardı.

«On yıldır böyle bir işi ilk defa yapıyorum,» dedi.

Babam dişlerini göstererek güldü.

«Shane, eğer seni iyi tanımamış olsaydım, düpedüz bir göz boyayıcı olduğunu düşünecektim. Hâlâ sende bir çocuk havası var, biliyor musun?»

Shane'in yüzünde ilk defa gerçek,

içten gelen bir gülümseme belirdi.

«Belki, belki de haklısınız.»

O yaz şimdiye kadar yaşadığım ve yaşayacağım yazların en güzeli, en mutlusuydu.

Vadimize gölge düşüren tek insan, Fletcher, o aylarda buralarda değildi. Fletcher ile aramızda bitmek tükenmek bilmeyen bir kavga yıllardır sürüp gidiyordu. Fletcher'ın büyük işler peşinde olduğunu duymuştuk. Bunun için dursuz duraksız bir o şehre, bir bu şehre gidip geliyordu. Washington'a bile gitmişti. Sağ kolu Morgan ve bazı yaşlı adamların dışındakiler pek zararlı sayılmazlardı. Bunlar genç, güçlü kuvvetli kovboylardı. Gerçi arada sırada kasabada kavga çıkarırlar, gürültü yaparlardı, ama ortalığa pek zarar vermezlerdi. Fletcher, kurnazca

kötü işler yapmaya zorlamadığı zamanlar hepimiz severdik onları. Fletcher burada olmadığı için ırmağın bu tarafına geçip bizi rahatsız etmiyorlardı. Hatta, bazı bazı atlarıyla gezerlerken bize el bile sallıyor, selâm veriyorlardı.

Shane gelene kadar onlar benim gözümde birer kahramandılar âdeta. Tabii, babam hepsinden başkaydı. Eşine ender, ya da hiç rastlanmayan bir kişiydi. Her zaman ona benzemeyi isterdim. İlkönceleri onun gibi bir arazimle atlarım olacağını, cebimde bol bol paralarla şuraya buraya yolculuk edeceğimi düşünürdüm.

Fakat şimdi bunu isteyip istemediğimden emin değilim. Şimdi daha çok Shane'e benzemeyi istiyorum. Onun yaşadığı gibi yaşamak istiyorum. Ama aslında onun yaşantısı üzerine en küçük bir bilgim yok; çünkü bu kadar süredir geçmişinden bir tek söz bile etmedi. Bunun için yaşantısının büyük bir kısmını hayal

etmem gerekiyor. Adı bile bir sır. İlk geldiğinde:

«Bana Shane diyebilirsiniz,» demişti.

Belki de gerçek adı değildi bu. Hiç bir zaman da öğrenememiştik. Bütün bunlara karşılık ona yakışır bir yaşantının hayalini kuruyor, geçmişini kendi aklıma göre düşünüyordum.

Çoğu zamanlar babamla sığır konusunda tartışırlardı. Hayvanları iyi yetiştirebilmek için çeşitli besleme şekilleri arar dururlardı hep. Fakat kontrollü bir beslemenin hayvanları açık havaya kendi başlarına bırakmaktan daha iyi olacağı konusunda bir anlaşmaya varmışlardı. Bunun için çok masraf yapılacak olsa bile stoklarını iyi bir hale sokmaları gerekiyordu.

Anlaşılan, Shane bizimle birlikte kalıp bu topraklarda çalışmayı oldukça benimsemişti. Yavaş, yavaş içindeki gergin hava kaybolmaya başlamıştı. Ama yine

de her an tetikteydi. Eskisi gibi çevresinde olup bitenleri bir an önce öğrenmek istiyordu. Sonradan anladım; bu, onun kişiliği. Doğuştan var olan bir şeydi bu. Sonradan öğrenilme değildi. Âdeta ondan bir parçaydı. Eskisi gibi tehlikeyi bekliyor hali, çok çabuk değişmesi yok olmuştu.

Ama yine de bazı zamanlar takındığı garip, kızgın tavırların nedenini bir türlü anlayamıyordum. Bir gün Bay Grafton'un verdiği eski bir Colt marka silahla oynarken Shane böyle oluvermişti.

Kendime kemerden bir tabancalık yapmış, kırık dökük silahımla ahırın yakınında mısır koçanlarıyla oynarken, Shane ahırın kapısından beni seyrediyordu. Bir an onun silahını hatırladım. Benimkisi eski olduğundan alay edeceğini düşündüm. Fakat bana asık suratla baktı:

«Bob, şimdiye kadar kaç tane devirdin?» diye sordu.

Benim silahım yeniydi, parlıyordu. Bir tane daha devirdim.

«Bununla beraber yedi oluyor,» dedim.

«Mısır mı, yoksa bozkurt mu?»

«Mısır koçanları, hem de büyüklerinden.»

«Öteki izciler için de biraz bıraksan iyi olur,» dedi. «Onları kıskandırmak için yeterli değil. Hem, Bob, bak yanlış yapmışsın.»

Ters çevrilmiş bir küfenin üstüne oturmuş bana işaret ediyordu.

«Tabancalığını çok düşük takmışsın! Kol boyundan uzun olmamalı. Tam kalçada olması gerekli. Silahını acele çekmen gerektiğinde kolunu fazla havaya kaldırmadan kolayca kılıfından çıkartabilesin.»

«Silahşörler böyle mi yapıyor?»

Gözlerinde beliren ışık hemen kayboldu.

«Hayır, hepsi böyle yapmaz. Herkesin kendine göre bir usulü, bir yolu yordamı vardır. Bazıları omuz tabancalığını, bazıları da pantolonlarının kemerlerine koymayı tercih ederler. Bazen de çift tabanca taşıyanlara rastlarsın. Ama böyleleri sadece gösteriş meraklısıdırlar. Boşu boşuna vücutlarında ağırlık taşırlar. Kullanmasını bildiğin takdirde tek bir silah yeter insana. Bir keresinde bir adam görmüştüm, sıkı tabancalığı bir zincir halka ile pantolonunun kemerine tutturulmuştu. Tabancasını içinden çıkarmak gerekli değildi. Sadece namluyu kaldırıp kalçasının hizasından sürekli ateş etmek yetiyordu. Acele işler için kolay olmakla beraber, hem on ya da on beş atıştan sonra pek iyi değildir, hem de istediğin yere nişan almak güçtür. Benim sana söylediğim şekil içlerinde en kolayı, en rahatıdır. Ayrıca...»

Uzanıp elimden silahı aldı. İlk olarak ellerine dikkat ettim. İri ve kuvvetli elleri

vardı. Ama babamınkiler gibi kalın ve küt değildi. Parmakları uzundu, silahı bilinçli, kendinden emin ve ne yapacağını bilerek tutması gülünç geldi bana. Yaptığı hareketler, kontrol ve düşünce gerektirmiyordu.

Sağ eliyle kavramıştı silahı. Bir an elinin yalnızca bu iş için yaratılmış olduğunu sanırdınız. Önce şöyle bir inceledi. Sonra parmaklarını sıktı ve baş parmağı silhin horozuyla oynadı. Hareket tarzını kontrol ediyordu.

Hayretten ağızım bir karışık açık onu seyrederken silahı havaya fırlatıp sol eliyle yakaladı. Yakaladığı anda sıkı sıkı kavramıştı silahı. Yine bu kez sol eliyle daha yükseğe fırlattı. Silah döne döne aşağı düşerken sağ elini kaldırıp tuttu. Baş parmağını tetiğe koyup ateşleme durumuna geçti. Onun elinde bu kırık eski silah hayat kazanmıştı sanki. Küflü, kullanıla-

mayacak durumdan kullanılacak duruma geçmişti.

«Bob, eğer vakit kazanmak istiyorsan hareketi bölme. Önce kılıftan çıkarıp nişan aldıktan sonra ateşleme. Tabancayı kaldırırken anında tetiği çek.»

«Peki, o zaman nasıl nişan alırsın? Tabancayı görüş hizasına göre, nasıl ayarlarsın?»

«Buna ihtiyaç yok. Namluyu parmaklarınla aynı çizgide tutmayı öğren, yeter. Görüş hizasına getirmek için vakit kaybetmen gerekli değil. Sadece parmağınla işaret ediyormuş gibi alçakta, çabuk ve kolay tut silahı.»

Parmağınla işaret ediyormuş gibi. Kelimeleri söylerken hareketlerle gösteriyordu aynı zamanda. Eski silah ile ağılın o taraflarda bir yere nişan aldı. Sonra tabancayı tutan eli beyazlaştı, parmakları yavaş yavaş açıldı ve silah yere kaydı. Eli

de sert ve biçimsiz bir şekilde yanına düşmüştü. Başını kaldırdığında ağzı bir yara şeklindeydi. Gözleri ilerde gökyüzüne kadar uzanan dağlara takılmıştı. Birden telâşlandım.

«Shane! Shane! Ne oluyor?»

Beni duymadı. Şu anda geçmişe aitti o. Kimbilir, neler düşünüyordu.

Derin bir soluk aldı. Yeniden kendine gelebilmesi için büyük çaba harcadığını görüyordum. Bir çocuğun kendisini seyrettiğinin farkındaydı. Bana silahı yerden kaldırmam için işaret etti. Dediğini yaptıktan sonra ciddî ciddî konuşmaya başladı.

«Beni dinle Bob. Silah sadece bir alettir. Kürekten, baltadan, eyerden, fırından ya da diğer aletlerden ne daha iyi, ne de daha kötü. Her zaman böyle düşün bunu. Silah, taşıyan adama bağlıdır. Eğer adam iyiye, o da iyi; eğer adam kötüye

o da kötüdür. Hiç bir zaman aklından çıkarma bunu, emi!»

Ayağa kalkıp yürümeye başladı. Anlamıştım, yalnız kalmak istiyordu. Söylediklerini aklımın bir kenarına yazdım. Unutmazdım artık. Fakat o günlerde daha çok onun silah tutuş şeklini, silahı kullanmak için bana verdiği öğüdü hatırlıyordum daha çok. Birçok kereler deneyecektim. Ateş eden gerçek bir silahım olacağı zamanı düşünüyordum.

Derken yaz mevsimi bitti. Okul başlamıştı yine. Günler kısalmış, soğuk hava dağlardan vadimize doğru yavaş yavaş inmişti.

ALTINCI BÖLÜM

YAZIN sona ermesinin yanı sıra, daha başka kötü şeyler de oldu. Güneşin sıcaklığı ile birlikte vadimizdeki arkadaşlık ve yakınlık da kayboldu. Fletcher, istediğini başarmış olarak geri döndü. Hintlilerle et konusunda uzun süredir hayalini kurduğu anlaşmayı yapmıştı. Kasabada bütün çiftlikleri eline geçirmek istediğinden söz ediyordu. Bu, bizim gibilerin pııyı pırtıyı toplayıp bu topraklardan gitmesi demekti.

Akıllı bir kişiydi Fletcher. Çiftliklere katkıda bulunmuş adamlara memnun edici bir ücret ödeyeceğini nazikçe söylüyordu. Fakat Luke Fletcher'ın iyi ücret dediği şeyin ne demek olduğunu biliyorduk. Ayrıca hiç birimizin buraları bırakıp gitmeye de niyeti yoktu. Topraklar, hükümetin tapulamasıyla bizimdi. Ama hükümetin vadiden ne kadar uzakta olduğunu da biliyorduk.

En yakın askeri birlik kasabadan kilometrelerce uzaktaydı. Kasabamızda bir şerif bile yoktu. Zaten şimdiye kadar olması için bir neden de ortaya çıkmamıştı. Halk kanunlara ihtiyaç duyduğunda Sheridan'a giderdi. Yol en azından bir gün sürerdi. Kasabamız küçüktü. Aslında bir kasaba gibi düzenlenmemişti bile. Yavaş yavaş büyüyor, gelişiyor; fakat nereden baksanız, bir yol geçen kasabalığından öteye gidemiyordu.

Buraya ilk ayak basanlar, yirmi yıl

önce gelen madencilerdi. Üç ya da dört madenci araştırma yapmak için gelmişler ve altın damarı bulmuşlardı. Bu damar dağlardan vadiye doğru uzanıyor, düzlükte son buluyordu.

Büyük bir vurgun sayılmazdı bu. Çünkü sonradan gelenler düş kırıklığına uğramışlardı. Fakat ilk gelen birkaç kişi aileleriyle birçok yardımcı da getirmişlerdi.

Sonra sonra burası, posta arabalarının-
daki insanlar ve atlar için içki ve dinlenme yeri olarak kullanılmaya başlanmıştı. Uzun bir zaman geçmeden de Fletcher ve diğer büyük çiftliklerden kovboylar gelmişti. Bizim gibilerin her mevsimde bir ya da iki sefer gelmeleri kasabaya az buçuk bir değişiklik sağlardı. Giderek birkaç dükkânla bir düzineye yakın ev yapılmıştı. Geçen yıl bir odalık bir okul binası bile inşa etmişlerdi.

İçlerinde Sam Grafton'un yeri en bü-

yüğüydü. Büyük bir dükkânı vardı. Bunun bir kısmı, uzun bir barla oyun oynayacak masaları olan salondü. Yukarı kat- ta geceyi geçirmek isteyenlerin kiralayabilecekleri birkaç odası vardı. Posta müdürümüz gibi oldukça yaşlı, iyi pazarlık yapan fakat bütün işlerde namusla davranan bir insandı. Pek fazla önemli olmayan tartışmalarda yargıç rolünü de oynardı. Tek varlığı olan Jane adındaki kızı, ona ve evine bakardı. Aynı zamanda okul açıkken bizim öğretmenimizdi de.

Şerifimiz olsaydı bile bu mutlaka Fletcher'ın adamlarından biri olurdu. O günlerde Fletcher vadinin en güçlü adamıydı. Bizim gibiler ancak bir iki yıldan beri buralardaydı. Başkaları onun göz yumması sayesinde buralarda olduğumuzu sanırdı. Madencilerin buraya geldiği zaman bütün vadi onundu. Sürülerini her bir yana salıyor ve otlatıyordu. Diğer birkaç küçük çiftlikleri ya satın almış ya da birer

yıkıntı haline getirmişti. Kötü geçen birkaç yıl, kuru bir yaz ve 1886 yılının uğursuz kışı hayvanların ölmelerine yol açmış ve hayvanların sayısı azalmıştı. Bu yüzden de o zaman vadiye gelmeye başlayanlara fazla karşı koymamıştı. Fakat şimdi bizim gibi yedi aile vardı ve her yıl da bu sayı daha da yükseliyordu.

Babam her zaman kasabanın büyümesinin olağan bir şey olduğunu söylerdi. Bay Grafton da bunu biliyordu, ama çok dikkatli bir adam olduğu için gelecek ile ilgili konuları şimdiki işine karıştırmıyordu. Fletcher vadide büyük bir adamdı. Bu yüzden ona itibar ediyorlar ve bize izin veriyorlardı. Onun olmayışıyla bizim buralara yerleşmemizi candan kabul etmişlerdi. Fakat şimdi Fletcher cebinde anlaşmasıyla geri dönmüş ve bütün vadideki çiftlikleri geri almak istiyordu.

HABER çevreye yayıldığında bizim evin içi insanlarla dolup taşmaya başlamıştı. Komşumuz Lew Johnson, 'Grafton' un dükkânındayken haberi duymuş etrafa yayarak ilk bize gelmişti. Onu, yanındaki araziye sahip olan Henry Shipstead izlemişti. Bu ikisi vadiye ilk gelenlerdendi ve güvenilebilecek eski çiftçilerdi. Iowa'dan batıya doğru göç etmişlerdi.

James Lewis ve Ed Howells orta yaşlı iki kovboydular. Babam gibi eline ayağına çabuk, güçlü ve sabırlı insanlar değillerdi. İşlerinde pek başarılı sayılmazlardı. Bu yüzden hem hayatlarından memnun değillerdi, hem de kolayca ümitsizliğe düşüyorlardı.

Vadiden epey uzakta oturan Frank Torrey ise, sinirli ve huysuz biriydi. Kavgacı bir karısı, her yıl durmaksızın boy atan bir düzine çocukları vardı. Her zaman pılısını, pırtısını toplayıp California'ya göç etmekten söz ederdi. Fakat içinde

inatçı bir tutku vardı. Buradan kaçıp gidersen, koca kafalı bir çiftçinin onun gitmesini istediği için lânetleneceğini söylerdi.

Fletcher'ın çiftliğine en yakın arazide oturan Ernie Wright içlerinde en zayıf olanıydı. Fakat zayıflığı vücut yapısında değildi. İri yapılı, kuvvetli görünüşlüydü. Çevrede, Hintli olduğuna dair dedikodular dolaşırdı. Her zaman şarkı söyler, hikâye, masal anlatırdı. Çalışması gerektiği zamanlar ava çıkardı. Düşüncesizliği yüzünden saçma hareketler yaparak tuzağa düşecek soyundandı.

O gece diğerleri gibi o da ciddiymiş. Bay Grafton'un söylediğine bakılırsa, bu kez Fletcher taşı gediğine koymaya çalışmıştı. Sözleşmesi, gelecek beş yıl içinde elde edeceği bütün et içindi. Şansını sonuna kadar denemeye kesin karar vermişti.

Frank Torrey:

«Fakat ne yapabilir ki?» diye sordu.

«Bu toprak, üzerinde yaşadığımız sürece bizim demektir. Hem üç yıl geçtikten sonra kanun bakımından da bizim oluyor. Bazılarımız bu süreyi çoktan doldurduk bile.»

James Lewis:

«Aslında fazla bir zorluk çıkaramaz,» diye söze karıştı. «Flechter, hiç bir zaman kıskırtıcı cinsten olmadı. Gerçi çok konuşur, ama, aldırılmazsak bizi fazla etkilemez.»

Bazıları başlarını salladı. Johnson ve Shipstead kendilerine pek fazla güveniyor gözükmüyorlardı. Babam henüz hiç bir şey söylememişti. Herkes dikkatle ona bakıyor ve konuşmasını bekliyordu. Babam:

«Jim haklı,» diye söze başladı. «Şimdiye kadar Fletcher adamlarına pek kötü denebilecek işler yaptırmadı. Ama, bu, çaresiz kaldığı zaman zora baş vurmaya-
cak demek değildir, Sert bir insan olduğu

halde bir süre bunu yapamaz bize. İlkbahara kadar sürüleri harekete geçireceğini sanmıyorum. Tahminime göre, önümüzdeki sonbahar ve kış bize baskı yaparak başarıp başaramayacağını deneyecek. Büyük bir ihtimalle benim arazimden başlayacak işe. Hiç birimizi pek fazla sevmediği halde en çok benden nefret eder.»

Ed Howels, hemen:

«Haklısın,» dedi. Bu sözle, babamın onların yol göstericisi olduğunu açıklamak istemişti. «İşe nasıl başlayacak, dersin?»

Babam zor bir oyunda elinde güzel bir kâğıt varmış gibi acı acı gülümsüyordu.

«Bence ilk yapacağı şey, Shane'i buradan uzaklaştırmak olacak. Her halde Shane ile konuşup onun burada bizimle çalışmasının pek doğru bir iş olmadığına inandırmaya çalışır.»

Ernie Wright:

«Yani, önceden yaptığı gibi...» diye-
cekti ki, babam: «Evet,» diye onun sözü-
nü kesti. «Morley'e yaptığını yapacak de-
mek istiyorum.»

Odamın kapısından onları seyredi-
yordum. Shane bir köşede sessizce otur-
muş, konuşulanları karışmadan dinliyor-
du. Hiç de şaşırılmış bir hali yoktu. Mor-
ley'e olanları öğrenmek için içinde en
ufak bir istek bile yokmuş gibi görünüyor-
du. Ama ben Morley'e olanları biliyordum.
Kasabadan, dövülmüş ve yaralı çiftliğe
gelişini, eşyalarını toplayıp babama onu
burada çalıştırdığı için sövüp sayarak ar-
kasına bir kez bile dönüp bakmadan çıkıp
gidişini hatırlıyordum.

Buna rağmen, Shane, Morley'in başı-
na gelenlerin kendisiyle ilgisi yokmuşça-
sına sessiz, sakın yerinde oturuyordu.
Gerçekten olanlar onu ilgilendirmiyordu.
Sonradan bunun nede'nini anladım. Çünkü

Morley değildi, Shane'di. Morley'le aralarında çok fark vardı.

Babam haklıydı. Çevrede Shane hakkında konuşmalar başlamıştı. Shane mimlenmiş bir adamdı. Bir simge gibi bütün dikkatler onun üzerinde toplanmıştı. Babam, Shane'i yanına almakla ırmağın karşı yakasındaki çiftliğe meydan okumayı bir yönden kabullenmiş oluyordu. Morley'e olanlar babama bir çeşit ihtardı. Babam da şimdi ona karşılık veriyordu.

Yazın uyuşukluğu daha geçmeden tedirginlik artmıştı. Vadimizin sonu belliydi. Yakında ne olacağı ortaya çıkacaktı.

Shane buradan uzaklaştırıldığında bütün çiftliklerde bir çözülme olacak ve herkeste bir bozgun başlayacaktı.

Kasabada herkes telâş ve merak içindeydi. Artık Shane'in geçmişiyle pek ilgilenmiyorlar, fakat Fletcher ona karşı bir harekete giriştiğinde, Shane'nin ne tür bir tepki göstereceğini merak ediyorlardı. O-

kula gidip gelirken yolumu kesiyorlar, bana bu konu üzerine çeşitli sorular soruyorlardı. Herhangi bir şey söylememi babamın hoş karşılamayacağını bildiğim için onların nelerden söz ettiğini anlamıyor gibi gözükiyordum. Çoğu zaman oturup Shane'i inceliyordum. Nasıl oluyordu da bu vadide yavaş yavaş gelişen gerginlik, böylece bir adamın üzerinde toplanıyor ve o adam bütün bunlara aldırmaz görünüyordu; bir türlü akıl erdiremiyordum.

Ama, tabii, o her şeyin farkındaydı. Hiç bir şey gözünden kaçmıyordu. Yine de her zamanki gibi işiyle ilgileniyor, arada bir bana bakıp gülümsüyordu. Önceden de yaptığı gibi yemek zamanları o nazik haliyle anneme iltifat ediyor, babamla gelecek yıl için planlar yapıp üzerinde tartışıyorlardı. Değişen tek şey vardı: Irmağın karşı yakasında hayat birden canlanmış, yeni yeni hareketler başlamıştı. Fletcher'ın kovboyları nedense sık sık

bizim görebileceğimiz yerlerde kendilerine yapacak iş buluyorlardı.

Bir gün son olarak kesilen otları üst üste yerleştirirken kullandığımız büyük maşalardan birinin çatalı kırıldı. Babam sinirli sinirli:

«Kaynak yaptırmak için kasabaya inmemiz gerekiyor,» dedi.

Shane ırmağın gerisinde atıyla bir sürüyü otlatan kovboyu seyrediyordu.

«Ben götürürüm,» dedi.

Babam, Shane'e, o da uzaklara baktı ve gülümsedi.

Babam:

«Peki,» diyerek eve doğru yürümeye başladı. «Bir dakika bekle, hemen hazırlanırım.»

«Joe, telâşlanma! Ben götürürüm dedim, sana.»

Shane'in sesi nazikti ama babamı durdurmuştu. Babam döndü.

«Allah kahretsin! Seni yalnız bırak-

cağımı mı sandın? Düşün bir kere...»

Ansızın durdu. Yüzünü elleriyle ovuşturduktan sonra şimdiye kadar hiç kimseye söylemediği şeyi söylediğini duydum.

«Özür dilerim,» dedi. «Daha iyi bilmem gerekirdi.» Shane atı hazırlayıp arabaya binerken babam sessizce onu gözleriyle izliyordu.

Babamın bana engel olacağını düşündüğüm için Shane yola çıkana kadar bekledim. Sonra ahırın arka tarafına gidip ilerleyen arabanın arkasına atladım. Arabaya binerken ırmağın ötesinde bir kovboyun atını ters yöne çevirip hızlı hızlı çiftlik binasına doğru sürdüğünü gördüm.

Shane de görmüştü bunu. Sanki bu ona korkunç bir zevk vermişti. Arkasına uzanıp beni kendine doğru çekti ve yanındaki yere oturttu.

«Siz Starrett'ler her şeye burnunuzu sokmaya bayılıyorsunuz,» dedi.

Bir an için beni geri göndereceğini

sandım. Fakat tatlı tatlı gülümsedi.

«Kasabaya girince sana bir çakı he-diye alacağım,» dedi.

Gerçekten de aldı. Büyük, çok güzel iki tarafı da kullanılan bir çakıydı. Maşayı tamirciye bıraktığımızda bir saat beklememiz gerektiğini öğrendik. Shane biraz içki içmek için salona girdi. Ben de Grafton'un binası önünde bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladım. Grafton'un ufak tefek üzüntülü yüzü tezgâhtarı Will Atkey, barın arkasında duruyordu. Diğer birkaç adam da masalarda oturmuş sohbet ediyorlardı.

Birkaç dakika geçti geçmedi, iki kovboyun yoldan geldiğini gördüm. Grafton'un binasına yaklaşıncı hızlarını kestiler. İçlerinden biri, her zaman gördüğüm bi-riydi. Birkaç yıldan beri Fletcher için çalışan bu kovboyu herkes Chris diye ça-ğırırdı. Her zaman çevrede neşesi ve gözü karallığıyla tanınırdı. Ötekisi ise yeni bi-

riydi. İlk görüyordum onu. Pek yaşlı olmayan, yüzündeki çizgilerden çok çetin yıllar geçirdiği anlaşılıyordu. Fletcher sözleşmeyi yaptırdıktan sonra vadiye getirdiği yeni adamlardandı her halde.

Bana dikkat etmediler bile. Sundurmaya çıkıp pencereden salona baktılar. İçerisini incelerken Chris başını salladı ve tekrar baktı. Yeni olanı, uzanarak içerisini daha iyi görebilmek için pencereye daha çok yaklaştı. Birdenbire dönüp hızla yanımdan geçti ve atına atladı.

Chris şaşırmıştı. O da aceleyle onun arkasından gitti. İkisi de öyle heyecanlıydılar ki, benim orada olduğumu bile fark etmiyorlardı. Yeni adam oradan bir an önce uzaklaşmak için atın dizginlerini eline aldığıında, Chris onu kolundan yakaladı.

«Ne oluyor Allahaşkına?» diye sordu.

«Ben gidiyorum.»

«Ne dedin? Anlamadım.»

«Ben gidiyorum, dedim. Böyle daha iyi.»

«Hey, dinle beni! O adamı tanıyor musun?»

«Böyle bir şey söylemedim. Böyle bir şey söylediğimi ispat edecek adam yok çevrede. Gidiyorum dedim, hepsi bu kadar! Fletcher'e söyleyebilirsin. Nasıl olsa cehennem gibi yer burası. Burada kalmak pek hayırlı olacağına benzemiyor.»

Chris iyiden iyiye sinirlenmeye başlamıştı.

«Bilmeliydim böyle olacağını,» dedi. «Senin korkacağını anlamalıydim.»

Yeni adamın yüzüne ateş bastı, fakat bir şey söylemeden atını kamçılayıp bir an önce oradan uzaklaştı. Giderken de alıdirmaz bir sesle:

«Canın neyi isterse söyleyebilirsin,» dedi ve kasabadan dört nala uzaklaştı. Artık bir daha geri dönmeyeceği belliydi.

CHRİS hâlâ orada duruyor ve hayretle başını sallıyordu. Kendi kendine:

«Cehenneme kadar yolun var,» dedi.
«Ben yalnız da başa çıkarım onunla.»

Tekrar sundurmaya çıktı, salondan içeri girdi.

Ben aceleyle dükkân tarafındaki iki odanın arasına gittim. Büyük bir kutuyu pencerenin önüne yerleştirip üzerine çıktım. Şimdi hem salonun büyük bir bölümünü görüyor, hem de sesleri duyabiliyordum.

Salon oldukça uzun ve genişti. Bar kapıdan başlıyor, Grafton'un büro olarak kullandığı odanın arka tarafına kadar uzanıyordu. Barın karşı tarafında sırayla pencereler vardı. Fakat bunlar dışarıdan içerisini seyredebilmek için oldukça yüksekteydi. Arkasında balkona benzeyen bir yere doğru bir merdiven uzanıyordu. Bu balkona da birkaç küçük odanın kapıları açılmaktaydı.

Shane, Chris içeri girdiğinde bir elinde içkisi, diğer kolu barın üzerine yaslanmış olarak duruyordu. Chris, Shane'i görmezlikten geldi. Bir şişe viski ve bir bardak istedikten sonra masada oturan adamlara başıyla selâm verdi.

Bunlar, Grafton ile diğer dükkânların mallarını, arabalarına koyup onları vadide satan sokak satıcılarıydılar. Shane, Chris'i onun çelimsiz cüssesi içinde incelerken düş kırıklığına uğradığına yemin edebilirdim.

Chris, viski gelene kadar bekledi. İçkisinden bir yudum aldıktan sonra Shane'e dönüp onun varlığını yeni fark etmiş gibi baktı.

«Merhaba çiftçi!» dedi.

Bu sözleri söylerken çiftçilerden pek hoşlanmadığını belirtmek istiyor gibi bir hali vardı.

Shane, Chris'i tepeden tırnağa şöyle bir süzdü.

«Bana mı söylüyorsun?» diye sorduktan sonra elindeki içkisini bir dikişte bitirdi.

«Senden başka orada, ayakta dikilen var mı ki? Göremiyorum ben. Demek, sana söylemiştim. Buraya bak, haydi, çek bakalım şu içkiden biraz.»

Chris, elindeki şişeyi Shane'e doğru itti. Shane cömertçe bardağını doldurduktan sonra tam içecekken beriki konuşmaya başladı. Alaylı alaylı:

«Beni lânetleyecekler,» dedi. «Hayret, sen de bayağı viski içebiliyormuşsun.»

Shane içkisini bitirdikten sonra bardağı bıraktı. Elinden geldiğince yumuşak ve candan olmaya çalışarak:

«Daha iyilerini de içtim, ama bu da fena değil,» dedi.

Chris diğerlerine döndü. Pek şaşır-mış hali vardı.

«Duydunuz mu?» diye sordu. «Bu çiftçi, viski içiyor. Bu saban süren pis

çiftçilerin gazozdan daha sert bir şey içebileceklerini düşünmemiştim şimdiye kadar.»

Shane istifini bozmadan:

«Aramızda viski içenler de var, ne yapalım!» dedi.

Sonra ansızın ciddileşti. Sesi buz gibiydi.

«Bana bak, yeteri kadar eğlendin!» dedi. «Zaten bu sadece gençler için bir eğlenceydi. Şimdi doğru eve koş, Fletcher'e bir dahaya daha olgun, daha akli başında bir adam göndermesini söyle.»

Will Atkey'e döndü ve:

«Gazoz var mı burada?» diye sordu. «Bir şişe istiyorum da.»

Will bir an için durakladı. Garip garip çevresine bakındıktan sonra dükkâna girdi. Grafton'un okul çocukları için sakladığı gazozlardan, elinde bir şişe ile geri döndü. Chris sessizce olduğu yerde duruyordu. Şaşkınlıktan sinirlenmeye pek vakit

bulamamıştı. Araalarında ne olduğu belirsiz bir oyun oynuyor gibiydiler.

Chris ikinci hareketin ne olacağını bilmiyordu. Bir süre sıkıntıyla alt dudaklarını ısırırdı. Odanın havasını koklayarak yüksek sesle:

«Hey Will!» diye bağırdı. «Ne oluyor burada Allahaşkına? Burnuma birtakım kokular geliyor. Temiz bir çobanın kokusuna benzemiyor bu. Sadece pis bir ahır kokusu.» Shane'e baktı. «Çiftçi, sen ve Starrett orada ne besliyorsunuz? Domuz mu yoksa?»

Shane, tam bu sırada Will'in getirdiği gazoz şişesini alıyordu. Şişeyi sıkıca kavrarırken parmak uçlarının beyazlaştığı görüldü. Yavaş yavaş ve gönülsüzce Chris'e doğru yürüdü. Vücudunun her yeri bir kamçı gibi gergindi. Bütün dikkatini Chris üzerinde toplamıştı. Gözlerinden ateş fışkırıyordu. O anda onun için çevre-

de onunla alay eden adamdan başkası yoktu.

Odadaki sessizlik tüyler ürperticiydi. Chris elinde olmadan birkaç adım geri çekilmişti. Sonra kendini toplayarak Shane'in karşısına dimdik dikildi. Yine de hiç bir şey olmadı. Shane'in yüzündeki kaslar kaya gibi sertleşmişti.

Sonra soluklarıyla odanın sessizliği bozuldu. Gözlerini Chris'ten ayırarak sallanan kapılardan dışarı, yolun karşısındaki evin damının üzerinden, dağlara doğru baktı. Sessizce elinde varlığını unutmuş olduğu şişe ile Chris'in yanından geçerek dışarı çıktı. Chris'e o kadar yakın geçmişti ki, ona sürtünmesi an meselesiydi. Fakat Shane onu görmemişti bile.

Yanımda birinin ferahlayarak «Oh!» dediğini duydum. Bay Grafton arkama gelmiş, o da içeriyi seyrediyor, Chris'e dudaklarında tuhaf, alaycı bir gülümsemeye bakıyordu.

Chris pek gururlanıyor gibi gözükmeye çalışıyordu ama kapıya doğru gidip, dışarı bakarken caka satmayı da ihmal etmedi.

«Sen gördün Will,» diye arkaya doğru seslendi. «Benim önümden geçip dışarı çıktı.»

Şapkasını başına koyduktan sonra topukları üzerinde döndü ve güldü.

«Elinde bir gazoz şişesiyle çıkıp gitti!»

Dışarı çıktığında hâlâ gülüyordu. Atına atlayıp uzaklaştığını duyduk.

Bay Grafton:

«Bu çocuk salak,» diye kendi kendine mırıldandı. Will Atkey, Bay Grafton'un yanına sokuldu.

«Shane'in böyle bir oyun oynayacağını hiç düşünmemiştim,» dedi.

«Korktu Will.»

«Evet, komik olan da bu zaten. Chris'

in onu korkutabileceğini tahmin etmemiştim.»

Bay Grafton her zamanki gibi Will'e baktı. Onun akılsızlığına acır gibi bir hali vardı.

«Hayır, Will,» dedi. «Chris'ten korkmadı o. Sadece kendinden korktu.»

Bay Grafton düşünceli, belki de biraz üzgündü.

«Önümüzde tehlikeli günler var, Will,» dedi. «Şimdiye kadar rastladığımız en tehlikeli günler olacak bunlar.»

Benim orada olduğumu şimdi fark edebilmişti ancak.

«Bob, buradan uzaklaşıp, arkadaşını bulsan iyi olacak,» dedi. «O şeyeyi kendisi için mi aldı dersin?»

GERÇEKTEN de gazozu benim için almıştı Shane. Tamircinin dükkânında

elinde şişeyle beni bekliyordu. Benim en çok sevdiğim çilekli gazozdu. Fakat içeceğim diye pek sevinememiştim. Shane fazla sakın ve ciddiye. Vadiye geldiği ilk günkü karanlık havasına bürünmüştü yine. Bir şeyler söylemeye cesaret edemiyordum. Sadece bir kere konuştu benimle. Söylediklerini anlayabileceğimi ya da ona cevap verebileceğimi tahmin etmediğini biliyordum.

«Cesareti olan ve kendisine tembihlenen bir adamı neden dövmeli? Hayat kötü bir şey, Bob. Pekâlâ da o çocuğu sevebilirdim.»

Sonra yine kendi düşüncelerine döndü ve maşayı arabaya yerleştirip eve doğru hareket edene kadar o karanlık havasında kaldı. Eve yaklaştıkça neşelenmeye başlıyordu. Ahıra iyice yaklaştığımızda tam istediğim gibi olmuştu. Bana göz kırpmıyor, yeni çakımla kafa derilerini yüzebileceğim yerlilerden söz ediyordu.

Babam bizi görünce birden ahırın kapısından dışarı fırladı. Dört gözle bizi beklediği her halinden anlaşılıyordu Çok meraklanmıştı ama Shane'e doğrudan doğruya bir şey sormaya pek cesareti yoktu. Onun yerine bana:

«Kasabada kabadayı kovboylara rastladınız mı?» diye sordu.

Shane benim cevap vermeme fırsat bırakmamıştı.

«Fletcher'ın adamlarından biri bizim hatırımızı sorup saygılarını iletmek için bizi izledi,» dedi.

«Hayır,» diye söze karıştım. «Bir değil iki kişiydiler onlar.»

Shane hayretle:

«İki mi?» diye sordu. Babam da şaşırılmıştı buna. «Öteki neredeydi o halde?»

«Kapının önüne gelip senin bulunduğun yere baktı ve dosdoğru atına atlayıp aceleyle oradan uzaklaştı.»

«Çiftliğe mi döndü?»

«Hayır, öteki yöne gitti. Kendi iyiliği için burasını terk edeceğini söyledi.»

Shane ve babam birbirlerine baktılar. Babam gülümsüyordu.

«Birini devirmiş oldun böylece, hem de farkında olmadan,» dedi. «Ötekine ne yaptın?»

«Hiç bir şey. Çiftçiler hakkında birkaç fikir yürüttü. Ben de gerisin geriye tamircinin dükkânına döndüm.»

Babam şaşırılmıştı. Shane'in söylediklerini, belki başka anlama gelir diye, teker teker tekrarladı.

«Sen... gerisin... geriye... tamircinin... dükkânına... döndün... Öyle mi?»

Babam da Will Atkey gibi düşünecek diye bir an için telâşlandım. Sonra böyle bir şeyi aklının ucundan bile geçiremeyeceğini anladım. Babam bana dönüp:

«Kimdi o?» diye sordu.

«Chris'ti,» dedim.

Babam yine gülümsüyordu. Olay sırasında orada yoktu, ama her şeyi bütün açıklığıyla görebiliyordu.

«Fletcher iki kişi göndermekte haklı,» dedi. «Chris gibi gençler çift olarak avlanmaya çıkmalı, yoksa zarara uğrayabilirler.»

Zevkten dört köşe olmuş, habire gülüyordu.

«Chris ötekini kaçışını ve senin hiç bir şey yapmadan oradan sessizce çıkışını görünce, epey şaşırmıştır her halde. Ötekini buradan uzaklaşması çok kötü.»

Shane de:

«Evet,» dedi. «Gerçekten çok kötü.»

Shane'nin bu sözleri söyleyiş şekli, babamın aklını başına getirmişti.

«Onu düşünmemiştim ben,» dedi. «Chris, fazla kendini beğenmiş bir insandır. Şimdi çevresindekilere yalan yanlış

şeyler anlatır. Bu da her şeyi daha rahatsız edici bir duruma sokar.»

Shane yine:

«Evet,» dedi. «Dediğin olabilir. Haklısın!»

YEDİNCİ BÖLÜM

ABAMEN dedikleri çıktı. Ertesi gün, daha güneş doğmadan Chris'in anlattığı hikâye vadide yediden yetmiş kadar herkesçe öğrenilmişti. Millet birbirlerine anlatırken kendilerinden de bir şeyler katıyor, böylece hikâye durmadan büyüyordu. Fletcher böylece yeni bir güç kazanmıştı. Bunu çabuk ve yerinde kullanması gerekiyordu. Hem Fletcher, hem de sağ kolu Morgan buna benzer işlerde kurnaz kişilerdi. Bize karşı kullanılacak

hiç bir fırsatı geri çevirmez, anında değerlendirirlerdi.

Morgan, geniş ve bodur biriydi. Vücudu orantısızdı. Geniş omuzlarının üzerinde küçücük bir kafası vardı. Üstelik yüzü de pide gibi basıktı.

Kasabaya inmeleri gerektiğinde, daima Ernie Wright'ın arazisinden ırmağın bu yakasına geçip bizim yakınımızdaki yoldan kasabaya inerlerdi. Atlarını çok yavaş sürerler, her şeyi gözleriyle iğneden ipliğe süzerek incelerlerdi. Sonra yüksek sesle laf atarlardı.

Aynı hafta içinde —galiba olaydan üç gün sonra— bir grup halinde yine bizim araziye doğru atlarıyla geldiler. Babam o ara ağılın kapısını onarıyordu. Sözde araziyi incelemekle öylesine meşguldüler ki, babamın orada olduğunu farkına varmadılar. İçlerinden biri:

«Acaba Starrett hayvanlarını nerede

tutuyor?» dedi. «Görünürlerde bir tek domuz yok.»

Başka birisi:

«Ama ben onların kokusunu duyuyorum,» diye bağırdı.

Bu söz üzerine hepsi gülmeye, bağırıp çağırmaya başladılar. Sonra atlarını kamçılıyıp tozu dumana katarak gözden kayboldular. Babamın rahatı kaçmış, sinirleri gerilmişti.

Gereksiz ve kötü bir davranıştı bu. Olgun insanların bu şekilde davranmaları bana saçmalık gibi geliyordu. Shane, bu tür insanlarla davranışlarına aldırıyor, gülüp geçiyordu. Babam da öyle. Fakat öbür çiftlik sahipleri ellerinde olmadan sinirleniyorlardı. Kızgın ve tedirgindiler. Shane'i babamla benim tanıdığım kadar tanımıyorlardı. Çiftçilerin Grafton'un dükkânına gitmeleri bile zorlaşmıştı. Nereye gitseler, mutlaka sonu domuzlara

bağlanan bir konuşmayla karşılaşılıyorlardı.

Ayrıca komşularımızın Shane'e karşı davranışlarında da bunun etkisi görülüyordu.

Sonunda Shane'i harekete geçiren de bu oldu. Başkalarının onun hakkındaki düşüncelerine aldırmıyordu. Chris ile mücadelesi sonucu içinde bir rahatlık duymuştu. Her zamanki gibi dikkatli ve tetikteydi ama bu rahatlık ondaki tedirginliği bütünüyle yok etmişti. Başka yerlerde, başka kimselerin kendisiyle ilgili düşüncelerini önemsemiyordu hiç. Ona göre önemli olan kişiler bizlerdik.

Ernie Wright ve Henry Shipstead babamla tartıştıkları gece sundurmada sessizce duruyordu.

Ernie Wright:

«Daha fazla dayanamayacağım artık,» diyordu. «O Allahın belâsı kovboyların bana ne kadar zorluk çıkarttıklarını

biliyorsun. Bir keresinde çiti boydan boya kestiler. Bugün birkaçı geldi ve tamir etmeme yardım etti. Keşke etmeselerdi. Onların yardımlarına ihtiyacım yok. Bitirene kadar beklediler, sonra da Fletcher'ın domuzlarımı serbest bırakıp sığırlarıyla karışmalarını istemediğini söylediler. Domuzlarımmış! Bu vadide bir tek domuz bile yok, bunu da biliyorlar pekâlâ. Bıktım usandım!»

Babam belki üzüntülüydü fakat yine de elinde olmaksızın güldü.

«Morgan'ın fikri bu galiba. Kurnaz bir adam. Hain de üstelik...»

Henry Shipstead:

«Bu, gülünecek bir şey değil Joe,» dedi. «Hay Allah, sana duyduğum güven de yavaş yavaş azalmaya başladı. Az önce Grafton'un dükkânındaydım. Chris de oradaydı. Shane için atıp tutuyordu. Her halde Shane çok susamıştır, çünkü korktuğu için epeydir kasabaya gazoz almaya

inmiyor,' diyordu.»

Babam sırtını iskemlesine yaslamış, konuşmadan oturuyordu.

«Kurtulamazsın Joe,» dedi Wright. «Bu durum, senin adamının yüzünden oldu. O sorumlu bu işten. Chris, onu kavgaya zorladı ama seninki oralı bile olmadı. Bizi asıl o, pis domuzlarla başbaşa bıraktı.»

Henry Shipstead, kızgınlıkla:

«Benim kadar sen de Fletcher'ın ne yapmak istediğini biliyorsun!» diye haykırdı. «Bizi çileden çıkarıp başkaldırana kadar durmaksızın zorlayacak ki, sonunda harekete geçsin ve işini çarçabuk bitirsin. Onu bekliyor, alçak!»

Babam susması için işaret ederek sözünü kesti.

«Dinleyin, birtakım sesler duyuyorum.»

Bir atın nal sesleriydi. Dört nala bizim araziden yola doğru gidiyordu. Babam kapıya çıktı. Kim olduğunu kestir-

meye çalışıyordu. Ötekiler de yanına gelmişti.

«Shane mi?»

Babam başını salladı. İskemlesine oturup ikisine de şöyle bir gülümsedi.

«Shane'di giden. Bütün yapacağımızı şey, artık oturup beklemek. Başka bir şey elimizden gelmez.»

Sessizce hepsi oturup beklemeye başladılar. Bu arada annem her zamanki gibi odasında, dikiş dikerken olup bitenlere kulak misafiriydi. Bir ara mutfağa gelip kahve yaptı, herkese dağıttı.

Yirmi dakika geçti geçmedi, tekrar nal sesleri duyuldu. Hızını azaltmadan arazimize girdi ve anında Shane kapıda belirdi. Hızlı hızlı soluk alıyordu. Yüzü sertti. Bir Shipstead'e, bir de Wright'a baktı. Sesindeki nefreti saklamak için hiç bir çabada bulunmadı.

«Domuzlarınız öldüler ve gömüldüler!»

Babama baktığında bakışları yumuşadı.

«Chris de uzun süre kimseyi rahatsız edemeyecek.»

Arkasını dönüp kayboldu. Atını ahıra doğru götürdüğünü duyduk.

Çok az bir süre sonra uzaktan yankı gibi yeni nal sesleri geldi, yükseldi ve çiftliğimize bir atlı girip atını durdurdu. Ed Howells aceleyle içeri girdi.

«Shane nerede?»

«Dışarda, ahırda,» dedi babam.

«Ne olduğunu size anlattı mı?»

«Fazla bir şey anlatmadı. Sadece domuzların gömülmesinden söz etti.»

Ed Howells kendini daradar bir iskemleye attı. Sersemlemiş gibi bir hali vardı.

«Şimdiye kadar hayatımda böyle bir şey görmedim,» diyerek anlatmaya koyuldu.

Grafton'un dükkânına ufak tefek şey-

ler almaya gitmiş. Salona girmeye pek hevesli değilmiş. O akşam Chris ve Fletcher'ın kovboylarından Red Martin poker oyununa katılacaklarmış. Fakat yine de salonda kimler olduğunu görmek için şöyle bir kapıdan içeri bakmaya gitmiş. Shane'in soğukkanlı ve rahatlıkla bara doğru yürüdüğünü görmüş. Shane, koca salon boşmuş, yalnız kendisi varmış gibi hareket ediyormuş. Ne Chris, ne de Red Marlin ağızlarını açıp bir tek kelime söylememişler. Oysa, kötü alaylarını sürdürmek için onlara bir fırsat daha çıkmış. Shane'in çok rahat ve soğukkanlı bir görüntüsü varmış. Will Atkey'e:

«İki şişe gazoz istiyorum,» diye seslenmiş. Arkasını bara dayayıp poker oyununu ilgiyle seyretmeye koyulmuş. Bu arada Will istenileni getirmiş. Herkes olduğu yerde durup Shane'i seyrediyormuş. Shane iki şişeyi alıp masaya doğru yürümüş, birini Chris'in önüne uzatmış:

«Geçen defa sen bana içki ısmarlamıştın. Şimdi de sıra bende.»

Salonun sessizliği içinde kelimeler çınçın ötmüş. Ed Howells, Shane'nin kötü bir amacının olmadığını, sadece gerçekten Chris'e bir içki ısmarlamak istediğini söylemiş. Chris'in şişeyi eline alarak gülümsemesini ve onunla birlikte içmesini istiyormuş.

Chris dikkatlice kâğıtları masaya bırakmış, sağ eliyle şişeyi yakalamış, sonra birden Shane'e fırlatmış.

Ed Howells'ın söylediğine göre; Shane, o kadar atik davranmış ki, kalkıp Chris'i yakasından kavradığında şişe daha yere düşmemiş bile. Chris'i iskemlesinden kaldırmış, masanın öbür tarafına geçirmiş. Chris kurtulmaya çabalarken Shane, yakasını bırakmış, başlamış dövmeye. Tokatları silah sesini andırıyormuş.

Shane bir adım geri çekilmiş. Chris, bir yandan ayakta yalpaklanıyormuş, te-

peden tırnağa sinir kesilmiş. Yumruklarını sıkarak Shane'e saldırmış hemen. Shane, o yaklaşınca da mide boşluğuna bir yumruk indirmiş. Yumruğunun gücü, Chris'in dengesini kaybetmesine yol açmış, sallanmaya başlamış. Burnundan ağzına doğru kan akıyormuş. Gözleri kıpkırmızı sulanmış. Görmekte güçlük çeker olmuş. Ed Howells, yüzünün üzerinden sanki at geçmiş gibi olduğunu söyledi. Ama yine de vahşice Shane'nin üzerine tekrar saldırmasını sürdürmüştü.

Fakat Shane onu bileklerinden yakalamış, kollarını ters döndürmüştü. Bileğinden o kadar hızlı çekmiş ki, Chris'in vücudu ters yöne fırlamış, yere düştüğünde kol kemiklerinden kırılma seslerinin çıktığı duyulmuş.

Chris'ten, önce derin derin inlemeler gelmiş, bir süre sonra kaybolmuş bunlar da. Salonda çıt çıkmamış. Shane, Chris'e bir kez bile dönüp bakmamış, di-

dik, hareketsiz ve sessiz durmuş. Bir ara sadece gözlerini oturanları incelemek için çevirmiş. Sonra bakışları Red Marlin'e dönmüş ve onu süzmeye başlamış, Red iskemlesinde küçüldükçe küçülmüş.

Shane yavaşça:

«Belki, senin de gazoz ya da domuzlar için söyleyecek birkaç sözün vardır, ha?» demiş.

Red Marlin, soluk almaya bile korkarak sessizce yerinde oturuyormuş. Alnında küçük ter tanecikleri belirmiş. Belki de hayatında ilk kez böylesine korkmuş. Ötekilerin, kendisinin korktuğunu anladıklarını biliyor ama aldırmıyormuş hiç. Kimse de onu bunun için suçlamamış zaten.

Shane yerde baygın yatan Chris'e dönmüş, diğerlerini unutmuş sanki. Yere eğilip Chris'i kucağına almış ve diğer masalardan birine taşımış. Nazıkce masanın üzerine yatırmış onu. Bara gidip Will'den

bir bez alarak tekrar masanın yanına dönmüş. Yüzündeki kanları sildikten sonra kırık kolunu eline almış ve başını sallamış.

Bütün bu süre içinde hiç kimse tek bir kelime söylememiş. Hayatlarında hiç kimse bu adamın işine burunlarını sokmaya yanaşmamış. Shane, Red Marlin'e dönüp seslenmiş:

«Onu eve götürüp kolunu tedavi ettirirsen, iyi olur. Ona iyi bakın. Gerçekte kötü bir insan değil.»

Sonra yine Chris'e dönmüş, onunla konuşmaya başlamış.

«Senin gerçekte tek bir kusurun var. O da çok genç olman. Zamanın tedavi edebileceği şeylerden biridir bu da.»

Sallanan kapılara doğru yürüyerek dışarı çıkmış.

Ed Howells'ın anlattıkları bunlardı işte:

«Bütün olay beş dakika bile sürme-

di,» diye sözünü bitirmişti. «Bekli Chris'i yakalayıp yere devirinceye kadar ancak otuz saniye geçmişti. Bana göre, Shane hayatta rastladığım en tehlikeli insanlardan biri. Burada, Fletcher yerine Joe ile çalışmasına çok sevindim doğrusu.»

Babam, Henry Shipstead'e dönüp şöyle bir baktı.

«Demek ben hata ettim, öyle mi?» dedi.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

HANE ansızın değişiverdi. Yazın kazandığı rahatlık ve sakinliği kaybetmişti. Artık eskisi gibi bizimle saatlarca oturup konuşmuyordu. Tedirgindi, yerinde duramıyordu. Çevrede tek başına dolaşıyordu Onu yatıştıran da buydu. Çoğu zaman onu seyrederdim, ama, o bunun farkına varmazdı. Ağılın çiti üzerinde ellerini gezdirir; diktiği direkleri kontrol eder, ahırın çevresinde dolaşır, samanlığı inceler; elini daldırıp avcuna aldığı toprak

yavaş yavaş parmakları arasından yere sızardı. Otlığın çiti üzerine dayanır, saatlarca küçük sürümüzü incelerdi. Küçük sürü, ona pazarda satmak için beslenen sığırlardan daha çok anlamlı geliyor gibiydi. Bazen ıslık çalardı, o zaman atı yanına yaklaşıp, başıyla Shane'i okşardı.

Çoğu akşamlar yemekten sonra, sık sık dışarı çıkmaya başlamıştı, Birkaç kez bulaşıklara yardım ettikten sonra evden kaçmayı başarmış, onu atıyla birlikte bir başına otlığın çevresinde görmüştüm. Çokluk bir kolu atının boynunda, parmaklarıyla ağır ağır atın kulaklarını okşardı. Güneşin dağlar arkasında batıp kayboluşunu seyrederdi. Bu saatlarda vadinin alaca karanlığı yadırgatıcı bir görünüşe sahip olurdu.

Geldiğinde içindeki güvenlik duygusu kaybolmuştu şimdi. Bana, ayakları dibinde dolaşan çocuğa bile, kendini haklı çıkarmak ihtiyacında olduğu anlaşıyordu.

«Chris'i devirdiğin gibi bana da bunu nasıl yapacağımı gösterir misin?» diye sormuştum bir kez.

Karşılık vermek için o kadar uzun zaman beklemişti ki, sonunda bu konu üzerinde konuşmayacağını sanmıştım.

«İnsan böyle şeyleri öğrenmemeli,» dedi. «Kendiliğinden olur bunlar, olur ve biter.» Sonra aralıksız içini boşaltırcasına konuştu.

«Denedim, Bob. Anlıyorsun değil mi? Ona şans tanıdım beni yensin diye. İnsan kendine karşı duyduğu saygısını başka birinin gırtlığına sarılmadan korumalı. Bilmem, anlatabiliyor muyum işin içyüzünü,» Bob?

Anlayamıyordum. Onun açıklamak istediği şey, benim anlam gücümün dışındaydı. Bir şeyler söylemek istiyor, fakat ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Aklıma gelmiyordu hiç bir şey.

«Hepsini ona bıraktım. İkinci sefe-

rinde üstüme atlamaması gerekirdi. Yerlerde sürünmeden saldırıdan vaz geçebilirdi. Ne demek istediğimi anlayabiliyosun değil mi, Bob?»

Ben hâlâ anlayamıyordum. Aklım tam anlamıyla karışmıştı. Ama anladığımı söyledim ona. Çok ciddiydi ve benim kendisini anlamamı çok istiyordu. Gerçekten ne demek istediğini anlayabilmem uzun, çok uzun zaman aldı. Zaten ondan sonra da yetişkin biri olmuştum ve Shane yanımda yoktu artık. İş işten geçmişti.

ANNEMLE babamın ondaki değişikliğin farkına varıp varmadıklarını bilmiyorum. Bundan pek söz etmiyorlardı, aslında ben onların yanındayken bu konuda hiç konuşmuyorlardı. Fakat bir öğleden sonra annemin bu değişikliği fark ettiğini gösteren bazı şeyler duydum.

Okuldan acele eve dönmüştüm. Shane ile babamın mısır tarlasında ne yaptıklarını görmek için üstümü değiştirip dışarı çıkacağım sırada, bir muziplik geldi aklıma. Annem yemek saatları arasında bir şeyler atıştırmama çok kızardı. Aslında saçma bir düşünceydi bu. Aklım fırının üzerindeki raflardan birinde duran kura-biye kavanozuna takılmıştı. Annem kapının önünde oturmuş patates soymakla meşguldü. Evin arka tarafındaki küçük odamın penceresinden içeri girip ayaklarımın ucuna basa basa mutfığa daldım. Raflara boyum yetişmiyordu. Tam uzanmak için iskemleye çıkacakken annemin Shane'e seslendiğini duydum.

Ahıra bir şey almak için gelmişti galiba, bir iki dakika içinde kapının önünde oluverdi. Yavaşça mutfığın penceresi önüne gittim, perdenin arkasından onları seyretmeye başladım. Şapkası elinde gözlerini anneme dikmiş ayakta duruyordu. An-

nem iskemlesinde öne doğru eğilmişti.

«Joe'nun çevrede olmadığı bir sırada seninle konuşmak istiyordum, Shane.»

«Evet, Marian. Şimdi konuşabilirsin benimle.»

O da anneme babam gibi hitap ediyordu. Ama söyleyiş tarzında bambaşka bir saygı vardı. Anneme bakarken, onunla konuşurken gözlerinde şefkat belirliyordu. Başka hiç kimseye karşı böyle değildi.

«Bu Fletcher konusunda neler olabileceğini merak ediyor ve telâşlanıyorsun, değil mi? Yalnızca, seni korkutup kaçıramayacağını ve sen de burada bizimle kalıp bize zor zamanlarda yardım edeceğini düşünmüştün. Böyle olacağını sanmıyordun. Şimdi de, eğer daha büyük kavgalar olursa ne yapacağım diye kaygılanıyorsun.»

«Marian, sen çok anlayışlı ve zeki bir kadınsın.»

«Ayrıca, meraklandığın başka bir şey

daha var.»

«Sen gerçekten çok zeki bir kadınsın, Marian.»

«Ve belki artık buralardan giderim, diye düşünüyorsun.»

«Bunu da nerden çıkardın? Nasıl bilebilirsin benim ne yapmayı düşündüğümü?»

«Biliyorum, çünkü yapman gerekli olan şey bu. Kendi iyiliğin için demek istiyorum. Fakat ben senden buradan gitmemeni istiyorum.»

Annem son derece ciddiymiş. Güneş saçlarına vurmuş, onu daha da güzelleştirmişti. En güzel, en çekici olduğu anlardan biriydi bu.

«Gitme Shane. Joe'nun sana ihtiyacı var. Hem de her zamankinden çok. Sana anlatabileceğimden de çok.»

Shane yavaşça:

«Peki,» dedi. «Marian, ne istediğini biliyor musun?»

«Biliyorum. Buna karşı gelebilecek, bununla baş edebilecek tek insanın da sen olduğunu biliyorum. Bazı nedenlerden ötürü bu vadiden bir daha geri dönmemek üzere gitmen senin için daha iyi olur, biliyorum bunu. Ama Joe'yu yarı yolda bırakamayız. Shane, mutlaka burada kalmalısın. Zor da olsa yapmalısın bunu. Joe, sen olmadan bu toprakları elinde tutamaz, kaptırır Fletcher'e. Tek başına Fletcher ile savaşamaz!»

Shane sessizce olduğu yerde duruyordu. Rahat değildi. Aklından birçok düşüncenin geçtiği anlaşıyordu. Annem, yavaş yavaş kelimelerin anlamlarını iyice belirtmek için her birinin üzerinde durarak konuşuyordu. Sesi hafiften titremeye başlamıştı.

«Topraklarını kaybetmek, Joe'yu yıkar, ölüm demek olur onun için. Yaşlandı artık. Başka bir yerde yeniden işe başlamak imkânsız. Ah, aslında belki de başa-

rabiliriz. Yapılması gereken şeyleri ne pahasına olursa olsun yapar o. Ama evlendiğimiz zaman bu arazi için söz vermişti bana. Yıllardır burası aklındaydı hep. İhtiyaçlarımız için hariçten para kazanması gerekiyordu. Bunun için iki kişinin yapabileceği işleri tek başına yaptı. Bob, biraz büyüyüp bize yardım etmeye başladığı zaman tek başına buraya geldi ve kendi elleriyle bizim için bu evi yaptı. Bizi getirdiğinde her şeyi tamam bir evdi burası. Hiç bir zaman, hiç bir şey bunun yerini tutamaz.»

Shane derin bir soluk aldı. Anneme gülümsüyordu. Neşeliydi. Ama yine de içimde ona karşı bir acıma duydum.

«Joe, seninle, senin gibi bir kadına sahip olduğu için iftihar etmeli. Artık dertlenip üzülme, Marian. Bu araziyi kaybetmeyeceksiniz.»

Annem oh çekerek içi rahatlamış, iskemlesine yaslandı. Yüzünün pencereden

görebildiğim yanı aydınlıktı. Gülümsüyordu. Sonra kendi kendine konuşmaya başladı.

«Ama o Fletcher kurnaz ve aşağılık biridir. Her şeyin normal olacağından emin olabilir misin?»

Shane ahıra doğru yürümeye başlamıştı bile. Durdu ve dönüp tekrar anneme baktı.

«Bu toprakları hiç bir zaman elinizden çıkarmayacağınızı söyledim.»

Shane, başaracağına inanmasaydı kendine bu kadar güvenle bunları söylemezdi. Hayır, doğru söylememesi için ortada hiç bir neden yoktu üstelik.

DOKUZUNCU BÖLÜM

YENİ bir barış dönemi başlamıştı vadedimizde. Shane'nin kasabaya indiği günden beri Fletcher'in adamları, çiftçilerin önündeki yolu kullanmayı bırakmışlardı. Artık bizi kızdırmıyorlardı. Irmağın ötesinde gezinen kovboylara çok ender rastlanıyordu. Bizi rahat bırakmaları için ellerinde güzel bir fırsat vardı. Çiftlik binalarıyla Fletcher'in bu ilkbaharda getirmeyi tasarladığı hayvanlar için ağıl yapmakla geçiriyorlardı bütün vakitlerini.

Babam da Shane gibi dikkatli ve tetikteydi. Sürekli olarak ikisi birlikte çalışıyordu. Eskiden olduğu gibi artık çiftliğin başka başka yerlerinde ayrı işler yapmak için birbirlerinden ayrılmıyorlardı. Kasabaya inmeleri gerektiğinde de yine birlikte iniyorlardı. Aynı zamanda babamın devamlı, hatta çiftlikte bulunduğu zamanlar bile silahını taşımaya başladığını fark ettim. Chris ile mücadeleden izlediği ilk sabah babam kahvaltıdan sonra silahını almış ve beline yerleştirirken Shane'nin gözlerine soru sorar gibi baktığını izlemiştim. Babam Shane'nin de silahını taşımasını istiyordu. Ama Shane hayır anlamında başını sallamış, babam da onun verdiği kararı zorlukla kabul etmişti. Bir tek kelime bile söylemeden birlikte dışarı çıkmışlardı.

Sonbahar günlerindeydik. Havada ürpertici fakat dondurucu olmayan bir serinlik vardı. Dağlardan gelen soğuklar henüz

Silahlı elimi bir
eliyle tutarak

başlamıştı. Böyle bir hasat mevsiminde hiddetin bu kadar ani ve ciddî olarak alevleneceği imkânsız gibi gözüküyordu.

Cumartesi akşamları, hepimiz arabaya dolar ve kasabaya inerdik. Annemle babam arabanın önünde; Shane ve ben de arkada oturur, bacaklarımızı arabadan aşağı sarkıtırdık. Bütün hafta boyunca bu günü beklerdik. Hafta içinde yaptığımız tekdüze işlerden bir kurtuluş, bir değişiklikti sanki.

Grafton'un dükkânında gelen giden tanıdığımız insanlar arasında daima telâşlılık olurdu. Annem ihtiyaçlarımızı almak için dükkâna girip çıkar; bu arada diğer kadınlarla şurdan burdan konuşurdu. Annemle diğer çiftçi hanımlarının en çok hoşlandığı şey birbirlerine yemek tarifleri vermek olurdu. Babam, istediği şeyleri Bay Grafton'a ısmarlar, sonra dosdoğru postaya bakmaya giderdi. Sürekli olarak Washington'dan çiftlik eşya ve

aletlerine ait kataloglar getirtirdi. Gelenleri aceleyle evirir çevirir, mektupları şöyle bir gözden geçirdikten sonra da bir yere oturup gazetesini okumaya başlardı. Fakat kısa sürede diğer adamların bölgemiz için en yararlı ekin tartışmalarına katılır ve gazetesini unuturdu. Yerine Shanne alır ve gazeteyi didik didik ederdi.

Ben çoğunlukla dükkânın içindekileri karıştırır, Bay Grafton'un fare düşmanı iri ve yaşlı kedisiyle saklambaç oynar, kutuları ters çevirerek şişman fareleri ortaya çıkarıp kedinin onlara saldırmasını sağlardım. Annem neşeli ve iyi olduğunda bana mutlaka şeker alır, ceplerim şekerle dolup taşardı.

Bu kez kasabada her zamankinden daha fazla kalmamız gerekiyordu. Hiç hoşlanmamıştım bundan, çünkü öğretmenimle görüşeceklerdi. Jane Grafton geçen gün eve götürmem için bir kâğıt vermişti. Bunda annemden konuşmak üzere ken-

disine uğramasını istiyordu. Tabî, benden konuşacaklardı. Tahminime göre, Bayan Grafton elinden geldiği kadar bana tahammül etmeye çalışıyordu. Fakat sınırlanmasına ve anneme not yazıp çağırmasına sebep, havaydı. Böyle güzel havalarda benim gibi canlı, hayat dolu bir çocuğu okul odasına kapamayı hiç kimse düşünemezdi. O hafta iki kez öğle yemeğinden sonra Ollie Jonhson'u da kandırıp okuldan kaçmıştık. Amacımız kasabanın biraz ilerisindeki küçük göle gidip balıkları görmektir.

Annem alacaklarını yazdığı listeye son bir defa baktıktan sonra bana bir göz attı. Bayan Grafton'la görüşmek için dükkânın arkasından onun evine doğru gideceğini biliyordum. Yandaki salon epeyce kalabalık olduğu halde dükkânda bir iki kişiden başka kimse kalmamıştı. Annem, katalogları karıştıran babamın yanına gitti, omzuna vurdu.

«Sen de gelip öğretmenin söyleyeceklerini duymalısın, Joe,» dedi. «Bu çocuk artık büyüdü. Başa çıkamıyorum onunla.»

Babam aceleyle içeri şöyle bir baktı, bir an durakladı ve yan odadan gelen sesleri dinledi. Akşam boyunca Fletcher'ın kovboylarından hiçbirine rastlamamıştık. Bu yüzden babam sevinçliydi. Shane'e döndü.

«Görüşmemiz uzun sürmez,» dedi. «Birkaç dakika sonra döneriz.»

Annemle babam dükkânın arka kapısına doğru yürürlerken Shane de salona doğru gitti, çevresini umursamazlıkla içeri girdi. Ben de onu izledim, girişte durdum. Shane, barın yanında Will Atkey ile şakalaştı, bu gece gazoz içmek istemediğini söyledi. Salonda, insanlar gruplar halinde oturuyordu. Hepsi şehrin çevresindendi, yabancı yoktu. Shane'e yakın olanlar ona meraklı gözlerle bakarak belli etmeden yanından uzaklaşmaya başla-

dılar. Fakat Shane onlara pek dikkat etmişe benzemiyordu.

Tam bu sırada sallanan kapılar açıldı ve Red Marlin içeri girmeye hazırlandı. Shane de onu görmüş, dışardaki sundurmada birkaç kişinin daha olduğunu fark etmemişti, duvara dayanmış duruyorlardı. Pencereden karanlıkta şekillerini görebiliyordum. O kadar korkmuştum ki soluk almaya bile cesaret edemiyordum. Bir şeyler yapmalıydım. Annemin yasaklamasına rağmen bir koşuda içeri daldım.

«Shane!» dedim. «Dışarda bir sürü adam daha var!»

Fakat geç kalmıştım. Red Marlin içeri girmişti bile. Ötekiler de teker teker onu izlemişler, dükkâna açılan kapıları kapamışlardı. İçlerinden biri kara yüzlü Morgan'dı, arkasında Curly dedikleri kovboy vardı. Chris ile birlikte uzun süre çalışmıştı. İki kişi daha onları izliyordu,

bunlar yabancılardı. İlk görüyordum. Sert, kendinden güvenli bir görünüşteydiler. Shane kesin bir işaretle beni durdurdu. Yüzü aydınlıktı; gözleri parlıyor, sevinçli görünüyordu. Ama bu sevinç, neşe ve gülmeyi gerektiren türden değildi. Artık ne olacaksa şimdi olacaktı ve Shane buna hazırlıklıydı. Bir elini başıma koyup saçlarımı karıştırdı.

«Bob, yoksa benim kaçmamı mı öğütlersin?» diye sordu.

Shane için duyduğum sevgi bütün vücudumu kapladı. İçimde bir sıcaklık duydum, bacaklarımı gerdim ve orada onunla birlikte olmanın verdiği mutlulukla göz yaşlarıma engel olamadım.

«Bob, buradan derhal çık, git, galiba güzel şeyler olmayacak!»

Fazla uzaklaşamadım. Dükkâna girip salonun içini görebileceğim bir yere gittim. O anda aklım o kadar karışmıştı ki,,

koşup babama haber vermeyi bile akıl edemedim

Morgan en önde başı çekiyordu. Arkasındakiler etrafa yayılmışlardı. Morgan, Shane'e epey yaklaşarak durdu. Kimsede ses soluk çıkmıyordu. Yalnızca masalarda oturan adamların en yakın duvara koşarken ayaklarının çıkardıkları karışık sesler vardı. Bazıları ön kapıdan dışarı çıkmayı başarmışlardı. Ne Shane, ne de Morgan onlara dikkat bile etmemişti. Onları ilgilendiren tek şey birbirleriydi. Bay Grafton tehlikenin kokusunu alınca içeri aceleyle girip barın arkasında duran Will Atkey'i bir kenara ittiğinde bile başlarını çevirip ona bakmamışlardı. Barın arkasından kısa menzilli silahını çıkardı, kuru bir sesle:

«Baylar, burada silahla oyun oynanmasını istemiyorum,» dedi. «Ayrıca meydana gelecek bütün zararları da çatır çatır ödeyeceksiniz.»

Morgan gözlerini Shane'den ayırmadan başını salladı. Shane'e biraz daha yaklaştı, aralarında bir kol boyu kalınca tekrar durdu. Başı öne doğru uzanmış büyük yumruklarını sıkmış, kolları iki yanında duruyordu

«Hiç kimse benim adamlarımdan birine zarar verip rahat rahat burada kalamaz. Çekip gitmeni istiyoruz, Shane! Ama seni biraz hırpalayıp öyle göndereceğiz, bir daha da bu vadiye adımını atmayacaksın.»

Shane yumuşak bir sesle:

«Demek, her şeyi böyle planladınız?» dedi.

Konuşurken bile hareket ediyordu, ne yaptığını anlamak imkânsızdı. Yarı dolu bardağını eline alıp şöyle bir çevirdi, içindekini Morgan'ın yüzüne fırlattı. Morgan elleriyle ona uzanıp vuracakken bileklerinden yakaladı, ters çevirip kendisiyle birlikte sürükledi. Ayakları ile Morgan'ı be-

linin tam aşağısından yakaladı ve onu havaya fırlatarak masalarla iskemleleri birbiri üstüne devirircesine attı.

Diğer dört kişi aceleyle Shane'nin üzerine gelmişlerdi bile. Onlar yaklaşırken Shane elleriyle dizleri üzerinde takla atarak en yakın masanın arkasına geçti ve masayı onların üzerine itti. Bu hareket karşısında berikiler etrafa dağılmışlar, bir süre yalpalamışlardı. Bu arada Shane hızla kendisine en yakın duran adamın üzerine atıldı. Soluna daha çok yaklaşabilmek için adama sürekli yumruklar indiriyordu. Shane'nin dizini kıvrıp adamın kasığına tekme indirirken gördüm, feryat ederek yere çöktü, zorlukla kapıdan dışarı sürüklenmeye çalıştı.

Bu arada Morgan ayağa kalkmıştı. Diğer üç kişi Shane'i aralarına kıştırıp dövmeye çalışıyorlar, durmadan yumruklar indiriyorlardı. O kargaşalık içinde bile, Shane, onlara karşı koyuyordu Shane'

nin bu yumruklardan zarar görmediği inanılmayacak bir şeydi. Ama hiç biri onu etkilemiyordu. Aralarında bir ateş gibiydi. Üçüyle de bir o yana bir bu yana giderek başa çıkıyordu. Şimdi ikinci yeni adamı eline geçirmiş, onu haklamaya çalışıyordu.

Curly, öfkesinden hırlayarak Shane'nin üzerine atılıp kollarını arkadan bağlamak istedi. Shane bir omzunu öne eğerek Curly'nin çenesine şiddetle vurdu ve elinden kurtuldu.

Hepsi de çok yorulmuşlardı. Hiç birinin Shane'e yaklaşacak gücü kuvveti kalmamıştı. Derken Red Marlin, Shane'i öteki tarafa dönmeye zorlayarak yanına yaklaştı. Bu arada ikinci yeni adam çok garip bir şey yaptı. Tavşan gibi havaya hopladı ve çizmesiyle Shane'nin başına bir tekme indirdi. Shane tekmenin gelişini görmüştü fakat kaçma imkânı olmadığı için başını yana çevirmiş ve tekmeyi tam-

tamına yememişti, ama yine de enikonu sarsılmıştı. Bereket kendini kaybetmedi. Çarçabuk karşılığını verdi. Aceleyle adamın ayağını yakaladı ve arkaüstü yere düşürdü onu. Adam yere düşerken, Shane, elindeki bacağını kıvırdı ve bütün ağırlığını bu bacak üzerine verdi. Beriki yerde yılan gibi kıvrandı, acıyla inledi. Bacağını sürükleye sürükleye bir kenara çekildi. Artık dövülecek gücü kalmamıştı.

Fakat Shane yeni adamın bacağını bükmeye çalışırken arkasını Curly'e dönmüştü. Shane'nin üstüne atlamayı başardı. Curly de, kollarını Shane'nin vücuduna doladı, ellerini arkaya bağlamaya çalıştı. Red Marlin de ona yardım etmeye geldi. Shane o anda ikisinin arasında sıkıştı kaldı.

«Sıkı tutun onu, sakın bırakmayın!»

Bu sözleri söyleyen gözlerinden nefret fışkıran Morgan'dı. Shane bu durumdayken bile onların arasından kurtulmaya

çalışıyordu. Ayağındaki ağır iş pabuçlarıyla Curly'nin ayağına var gücüyle basmıştı. Curly acıdan kıvranıp ayağını kurtarmaya çalışırken, Shane kuvvetle gerindi ve onların kolları gevşedi. Araya girmeye çalışan Morgan bunu gördü. Bardan bir şişe yakalayıp Shane'nin kafasına fırlattı.

Şişe şiddetle Shane'nin kafasına çarptı, eğer onlar onu tutmuş olmasalardı, mutlaka Shane yere yuvarlanırdı. Morgan gidip onun önüne dikilince, Shane, yenden kendini topladı, canlılık kazandı.

Morgan tekrar:

«Sıkı tutun onu,» dedi, Shane'nin yüzüne bir yumruk indirdi. Sonra başını yana çevirmeye çalıştı, yumruğu yedi. Morgan'ın parmağındaki yüzük Shane'nin yanağını kesti. Morgan bir kez daha vurmak için hazırlandı fakat hiç bir zaman yapamadı bunu.

Hiç bir şeyin dikkatimi o adamlardan çekeceğini düşünmemiştim o an. Fakat yanımda birinin kısa kısa soluduğunu duydum, garip ama yabancı değildi. Aceleyle döndüm, baktım.

Babam girişte duruyordu!

Tepetaklak masalarla birbirine girmiş iskemleler arasında duran Shane'e ve yüzündeki koyu mor renkli yaraya bakıyordu. Shane'nin yanağından aşağı kan sızıyordu. Babamı şimdiye kadar hiç bu halde görmemiştim. Sadece kızgın ve sinirli olsa neyseydi ama bütün vücudunu kaplayan öfkeden ötürü tir tir titriyordu.

Bu kadar acele hareket edebileceğini nereden kestirecektim! Berikiler varlığını fark etmelerine fırsat kalmadan üzerlerine saldırıverdi. İlk olarak Morgan'ın üzerine atladı ve o kocaman adamı odanın diğer köşesine fırlatıp attı. Kocaman elini uzatıp Curly'i omzundan yakaladığında parmaklarının etin içine geçtiğini

sandım. Diğer eliyle Curly'i belinden yakalamış ve kendine doğru çekerek Shane'i onun elinden kurtarmıştı. Babamın gömleğinin arkası yırtıldığı için hareket ederken adalelerinin hareketini görebiliyordum. Curly'i tepeye kaldırdı, var gücüyle onu da bir yana fırlattı. Curly havada döne döne duvarın yakınındaki bir masa üzerine düştü. Curly'nin ağırlığıyla masa ortadan kırıldı, onunla birlikte yere düştü. Curly bir an ellerini yere dayayarak kalkmaya çalıştı fakat tekrar yere hareketsiz kapaklandı.

Babam, Curly'i fırlatırken Shane de harekete geçmişti, tam o an başka bir gürültü koptu. Bu gürültü Red Marlin'in barın üzerine düşmesinden meydana gelmişti. Red Marlin yere düşmemek için bara sıkı sıkı sarılmıştı. Bir süre yalpaladı, sonra dengesini sağlayıp ön kapıya doğru koştu. Çılgına dönmüş gibi kaçmıştı oradan. Sallanan kapıları eliyle açmaya va-

kit harcamadan deliler gibi arasından geçti gitti. Hemen gözlerimi Shane'e çevirdim. Shane onun bu hareketi karşısında gülüyordu.

Yüzündeki kanla dimdik duruyor ve gülüyordu. Yumuşak ve ince bir gülüştü bu. Red Marlin ya da başka bir şey onu eğlendirmemişti. Yalnız hâlâ yaşıyor olmaktan mutluluk duyuyordu. Akli ve vücuduyla disiplin içerisinde hareket etmekten kurtulmuştu. Babamın gerçek kuvvetinden bambaşka, ondaki çeviklik vücudunun her yanında vardı.

Morgan yüzü kararmış ve korku içinde en arka köşedeydi. Babamın öfkesi, Curly'i hakladıktan sonra biraz azalmıştı. Red Marlin'in kaçışını izlemiş, sonra Morgan'a doğru yürümeye başlamıştı. Shane'nin sesi onu olduğu yerde durdurdu.

«Bekle Joe! O benim hakkım!»

Babamın yanına gelip elini onun ko-

lu üzerine koydu. Benim bulunduğum yeri işaret ederek:

«Onları buradan uzaklaştırırsan iyi olur,» dedi.

Hayretle dönüp baktım. Annem de benim yanımda duruyor ve onları seyrediyordu. Her halde babamla birlikte gelmiş ve bütün bu sürede yanımda durup olayları izlemişti. Ağzı açıktı. Gözleri parlıyor ve odaya, ama bir tek kişiye ya da bir tek şeye değil bütün odaya bakıyordu. Babam düş kırıklığına uğramıştı. «Morgan, daha çok bana göre,» dedi. Shane, Morgan'ı yenemeyecek diye kaygılanmıştı. Yalnız Morgan ile kendisi dövüşmek için bahane arıyordu. Ama fazla üstelemedi. Duvarın yanına sinmiş adamlara şöyle bir göz gezdirdi.

«İşte bu, Shane'nin oyunu,» dedi. «Eğer içinizden biri bu oyuna karışmak isterse, onunla ben meşgul olacağım.»

Sesi kızgın olmadığını gösteriyordu.

Sadece oyunu açıklamıştı. Sonra bizim yanımıza gelip anneme baktı.

«Marian, siz arabaya gidip bizi orada bekleyin,» dedi. «Morgan uzun süredir bu anı bekliyordu. Bir kadının görmemesi gereken bir manzara çıkacak ortaya.»

Annem gözlerini Shane'den ayırmayarak:

«Hayır, Joe!» dedi. «O da bizden biri. Her şeyi görmek istiyorum.»

Ve üçümüz birden orada kaldık. Zaten böyle olması gerekirdi çünkü, dövülecek olan Shane'di.

Shane dükkândaki fare düşmanı kedi gibi ağır ağır Morgan'a doğru ilerledi. Bizî, yerde yaralı dayak yiyen adamları, duvarın yanında korkudan büzülmüş olanları barın arkasında duran Bay Grafton ve Will Atkey'i; yani çevresindeki herkesi unutmuştu. Bütün dikkati önünde duran iri adamda toplanmıştı.

Morgan, Shane'den hem daha uzun boylu hem de daha iri yapılydı. Vadide boğa göreşçici diye ün yapmıştı. Ama şu an bundan hoşlanmıyordu. Ümitsizdi. Beklemenin pek fayda sağlamayacağını biliyordu. Shane'i ağırlığıyla ezmek için hiç vakit kaybetmeden üzerine atladı. Ama Shane çevik bir hareketle yana kaçtı ve Morgan üzerine gelirken midesine ve suratına üstüste iki yumruk indirdi. Bunlar kısa ve çabuk inen yumruklardı. Fakat Morgan yumruklara aldırmadan tekrar tekrar Shane'nin üzerine atlıyordu. Her seferinde Shane yana kaçtı ve Morgan'ı yumrukladı.

Morgan'ın nefesi kesilmişti. Kendini toplamak için bir an durdu. Sonra kollarını açarak Shane'e doğru yürüdü. Amacı Shane'i kısıkvrak yakalayıp yere yatır- engel olmadı. Fakat Ed Howells'ın anlatmaktı. Shane kollarıyla kendini sarmasına tığı gibi sağ eliyle Morgan'ı yüzünden ya-

kalayıp başını arkaya sallayarak itti.

Morgan'ın yüzü kıpkırmızı kesildi, bir iskemle yakaladı. İskemleyi önünde tutarak onunla birlikte yana kaçan Shane'nin üzerine yürüdü. Morgan, Shane'nin böyle yapacağını biliyordu. Ansızın yana dönüp iskemleyle Shane'e vurmaya başladı. Shane bir an şaşırdı, ayakları gevşedi ve yere düştü.

Morgan, tedbir almayı unutarak yerde yatan Shane'nin üzerine atıldı. Shane bacaklarını bükerek, ağır iş pabuçlarıyla Morgan'ı kısıvrak yakaladı. Havada döndürerek bara doğru fırlattı. Morgan'ın ağırlığıyla bütün tezgâh sallandı çatır çatır etti.

Shane ayağa kalktı ve Morgan'a doğru yürümeye başladı. Sol eliyle alnından tutarak başını arkaya itti, sağ yumruğunu Morgan'ın boğazına indirdi. Adamın acıyla kıvrandığını ve korkudan gözleri-

nin büyüdüğünü gördüm. Shane sağ eliyle durmadan adamın boğazına ve kulaktuzuna yumruklar indiriyordu.

Sonunda Morgan'ın gözleri belerdi ve Shane'nin önünde dizleri bükülüp yere yuvarlandı.

MORGAN'IN düşüşünün çıkardığı gürültünün hemen ardından koca salon ansızın sessizleşiverdi. Wil Atkey'in barın altından çıkmaya çalışırken çıkardığı sesler salonun içinde açık seçik duyuluyordu. Will, hem utanmış, hem de biraz korkmuş olduğundan hareket etmekten vazgeçti.

Shane ne ona, ne de duvarın yanında onu seyreden adamlara baktı. Yalnızca bize, babama, anneme ve bana dönmüştü. Orada olmamız onu rahatsız etmiş gibiydi.

Derin derin soluyordu. Sessiz ve hareketsiz oluşundan etkilenmiştik. Ne kadar çok dövülmüş olduğunu görüyorduk. Kavgadaki çevik hareketlerine bakarak onun hiç bir zaman yorulup yenilmeyeceğini sanırdınız. Ama şimdi hareketsiz duruyordu. İçindeki ateş sönmüştü ve hayli hırpalanmış bir durumdaydı.

Gömleğinin yakası kan revan içindeydi. Yanağındaki kesikten durmaksızın kan akıyordu gömleğine. Morgan'ın attığı şişeyle başı da yarılmıştı ve kanıyordu. Farkında olmadan elini başına götürdü. Eli kanlandı hemen, baktı, gömleğine silerek temizledi. Bize doğru yürümeye başladığında sallanıyordu. Neredeyse düşecekti.

Kasabanın adamlarından posta işleyle ilgilenen Bay Weir, duvarın yanından kalkıp Shane'e yardım için davrandı. Fakat Shane gözleriyle onun yardımını istemediğini belirtti. Kendine çeki düzer

vererek dimdik bize doğru geldi. İçindeki canlılık onu bu halde bile tek başına ayakta tutabilecek yetenekteydi.

Babam onu karşılamak üzere yanına gitti, kolunu kaldırıp omuzlarına sarıldı. Shane, kimsenin duyamayacağı yavaş bir sesle:

«Peki, Joe,» dedi. Gözlerini kapadı, babamın koluna yaslandı. Vücudu biraz rahatlamış, başı yana düşmüştü. Babam eğilip Shane'i kucakladı. Geç saatlara kadar uyumadığım zamanlar, yatağa götürürken beni de böyle kucaklardı.

Babam, Shane kucağında olduğu halde dönüp Bay Grafton'a baktı.

«Sam, eğer zararı çıkarıp benim hesabıma yazarsın iyilik etmiş olursun,» dedi.

Bay Grafton:

«Hayır, bunu Fletcher'ın hesabına yazıp mutlaka ödeteceğim onu,» dedi.

Hesaplara çok önem veren ve akılcıca pazarlık yapmasını bilen Bay Grafton'un

bu sözleri beni şaşırtmıştı.

Bay Weir, beni Bay Grafton'dan daha çok şaşırttı. Tam zamanında ve kesinlikle konuştu.

«Dinle beni, Starrett,» dedi. «Bu kasabanın artık aklını başına toplama zamanı geldi. Ayrıca sizinle de daha yakın ilişkiler kurma zamanımız da geldi geçti bile. Bu işi halletmeyi ben üzerime alıyorum. Bu gece kendimden utandım gerçekten. Beş adamın birden seninkinin üzerine atlamasına nasıl izin verdim, bir türlü anlamıyorum.»

Babam bu sözler karşısında sevinmişti, ama ne yapmak gerektiğini biliyordu.

«Çok iyi, çok düşüncelisin, Weir,» dedi. «Fakat bu seni ilgilendiren bir kavgaya değil. Yerinde olsaydım, bu olayın içinde olmadığım ve uzakta durduğum için pek de üzülmezdim.»

Dönüp Shane'e baktı. «Zaten ben araya girmeseydim, Shane beşiyle de başa

çıkması olacaktı.» Bu kez dönüp Bay Grafton'a baktı.

«Fletcher bu zararlar için zırnık vermez sana. O yüzden ben ödeyeceğim,» dedi. Başını arkaya doğru salladı. «Hayır, biz ödeyeceğiz. Shane ve ben!»

Sallanan kapılara doğru gitti ve açıp yana çekildi. Annemle el ele babamı izledik. Annem ne zaman konuşması ve ne zaman susması gerektiğini bilirdi daima. Babam Shane'i arabaya taşıyıp atın dizginlerini eline alana kadar tek kelime söylemedi. Babam, Shane'i yanına oturtmuş ve bir kolunu onun omzuna koymuştu. Diğer eliyle de atı idare edecekti. Will Atkey bizim satın aldıklarımızı getirip arabaya yerleştirdi. Annemle arabanın arkasına oturduk. Babam atı kamçıladi eve doğru yola koyulduk.

UZUN süre atın nal sesleriyle arabanın tekerleklerinin çukurlara girip çıkarken çıkardığı sestten başka ses duymadık. Derken kulağıma arabanın ön tarafından bir ses geldi. Shane'dendi bu, serin havada ayılmıştı. Babama yaslanmıyor, dik oturuyordu. Arabanın sarsıntısıyla biraz sallanıyordu.

«Şişman olana ne yaptın, Joe?» diye sordu. «Ben o sırada kızıl saçlısıyla meşgul olduğum için fark etmedim.»

«Sadece önümden çekilmesi için öteye fırlattım.»

Babam, bu meseleyi fazla uzatmayıp oracıkta bitirmek istiyordu. Ama annem kendisiyle aynı fikirde değildi.

«Patates çuvalı gibi onu kaldırıp odanın ta ötesine fırlattı,» diye söze karıştı. Bu sözleri ne Shane'e, ne de başka birilerine söylüyordu. Geceye, çevremizdeki tatl karanlığa söylüyordu sanki. Yıldızların altında gözleri ıslıl ıslıl parlıyordu.

Eve döndüğümüzde babam hepimizi içeri soktuktan sonra arabadakileri indir-meye başladı. Annem doğru mutfığa gi-derek ocağın üstüne bir çaydanlık su koy-muş, sonra da beni odama götürüp yata-ğıma yatırmıştı. Ama annem odadan çı-karken ben de yatağımdan fırlayıp kapı-nın arasından onları gözetlemeye başla-dım. Annem çekmecedен birkaç bez çı-kardıktan sonra ateşten sıcak suyu alıp Shane'nin başındaki yara ile ilgilenmeye başladı. Soluk almadan bütün dikkatiyle çalışıyordu. Ilık su başına değerken ve annem yanağındaki kanları silerken, Sha-ne epey acı çekti. Annemin elleri durma-dan titriyordu. Shane orada sessizce otu-rup ona cesaret vermek için gülümser-ken, annem kötü bir hareket yapmayayım diye bin dikkat kesilmişti.

Babam içeri girdi, fırının yanına otur-du. Onları seyrediyordu. Puposunu cebin-den çıkardı, doldurduktan sonra büyük

bir iş yapıyormuş gibi ciddî ciddî içmeye başladı.

Annem, Shane'le işini bitirmişti. Shane başıyla yanağını sargıyla sarmasına izin vermedi.

«Açık hava en iyi ilâçtır,» dedi.

Annem yaraları iyice temizleyip kanı durdurmakla yetinmek zorundaydı. Sıra babama gelmişti. Döndü:

«O gömleği çıkar sırtından, Joe,» dedi. «Arkası bütün bütüne yırtılmış. İnşallah yine eski haline getiririm.»

Babam gömleğini çıkarmak üzere kalkmaya hazırlanırken annem kararını değiştirerek durdurdu.

«Hayır,» dedi. «Bu gömleği tamir etmeyeceğim. Bugünü hatırlamamız için aynen böyle saklayalım. Bugün sen bir harikaydın, o adamı fırlatırken ve...»

Babam birden:

«Saçma!» diyerek annemin sözünü kesti. «Sadece Morgan'ın Shane'i dövme-

sî için öyle tuttuğunu görünce herife çok sinirlendim.»

Annem şimdi mutfağın ortasında durdu, bir babama bir Shane'e baktı.

«Sen de Shane,» dedi. «Sen de müthiştin. Morgan, iri kıyım biri olduğu halde hiç fırsat vermedin. Hareketlerin hem çabuk, hem soğukkanlıydı. Aynı zamanda tehlikeliydi de...»

Bu kez de Shane annemin sözünü bitirmesine izin vermedi.

«Bir kadının böyle şeyleri görmemesi gerekir,» dedi.

Ama annem ona aldırmadan sözünü sürdürdü:

«Bunun vahşi, çirkin ve kimin kazanacağını anlamak için değil de, yenmek, ne pahasına olursa olsun yenmek için yapılan bir kavga olduğundan, benim görmem gerektiğini düşünüyorsun. Hiç bir şeyi değiştirmez ki bu. Sen başlamadın

kavgaya. Zaten böyle sonuçlanmasını da istemiyordun. Seni zorladılar buna. Sen de mecbur olduğun için böyle yaptın.»

Sesi gittikçe yükseldi. Çok heyecanlanmıştı. Çevresine bakınıp körler gibi bir iskemle aradı ve oturdu. Yüzünü elleri arasına aldı. Gözyaşlarına engel olamamıştı.

İki adam önce anneme, sonra birbirlerine baktılar. Bakışlarından bir anlam çıkaramadım. Shane kalkıp annemin önüne gitti. Nazıkçe annemin başını okşadı. İçim ona karşı sonsuz bir sevgiyle dolmuştu. Sessizce kapıdan dışarı çıkıp karanlıkta kayboldu.

Babam piposundan bir nefes aldı. Fakat sönmüştü. Kapıya doğru gitti ve sundurmaya çıktı. Karanlıkta ırmağa doğru baktığını gördüm.

Yavaş yavaş annemin hıçkırıkları azalmaya başlamıştı. Başını kaldırıp göz-

yaşlarını sildi. Babama, «Joe,» diye seslendi.

Babam döndü, kapıda durdu. Annem ayağa kalktı. Ona doğru kollarını açtı. Babam kolları arasına aldı annemi.

«Marian, üzülme hiç, emi!» dedi.

«Peki, üzülmem Joe,» dedi annem.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

OLDU, Fletcher'ın adamları bizi bir daha ne rahatsız ettiler, ne de ilgilendiler bizimle. Evimizden yalnız, ırmağın öbür yakasından başlayarak yöremizdeki Ernie Wright'ın arazisine kadar büyük bir çiftliğin uzandığını görüyorduk. Kendi halimize bırakılmıştık. Kasabada bile ender görülüyorlardı. Okuldaki çocuklardan duyduğuma göre, Fletcher yine bir yerlere gitmişti. Hiç kimse bu gidişinin nedenini bilmiyordu.

Buna rağmen babamla Shane eskisinden daha tedirgindiler. Birbirlerine daha çok yaklaşmışlardı. Dışarda fazla oyalanmıyorlar, işleri bittiğinde hemen eve dönüyorlardı. Güzel ve serin geceler insanı dışarı, yıldızların altına oturmaya davet ettikleri halde, akşam üstleri artık sundurmada oturup sohbet edilmiyordu. Gereke­mediği anlar evden dışarı çıkılmıyordu. Babam ışıkların iyi örtülmesinde ısrar ediyordu. Tüfeğini parlatmış, doldurup mutfak kapısının yanına asmıştı.

Bütün bu alınan tedbirler benim için bir anlam taşımıyordu. Bir hafta sonra bir gece yemekte dayanamayıp sordum.

«Kötü bir şey mi var? Fletcher ile olan mesele artık kapandı değil mi?»

Shane elinde kahve fincanıyla bana baktı.

«Bitti mi diyorsun?» dedi. «Bob, oğlum, bu iş daha yeni başladı sayılır.»

Babam:

«Evet, öyle,» dedi. «Fletcher geri dönemez artık, çünkü çok ileri gitti. Ya şimdi her şeyi halledecek, ya da hiç bir zaman. Eğer bizim kaçmamızı sağlarsa, büyük bir vurgun vurmuş olacak. Başarmazsa, vadi bir anda karışır. Geçen yıldan buraya göz diken üç ya da dört adam var ki, pusuda bekliyorlar. Uygun bir zamanını bulur bulmaz hemen gelip yerleşecekler.»

«Peki, o zaman neden bir şeyler yapmıyor?» diye sordum. «Buraları son günlerde epey sakin ve sessiz gibi geliyor bana.»

Babam:

«Sana öyle geliyor ha?» diye sordu. «Bana öyle geliyor ki, sen daha tahminler yürütecek yaşta değilsin, çok gençsin. Oğlum, sen meraklanma. Fletcher bir şeyler yapmaya hazırlanıyor. Onun ayağının altında büyüyen ot hiç bir ineği beslemez.

Ne yapmayı tasarladığını bilebilsem, yüreğim bayağı rahat edecek.»

Shane:

«Görüyor musun, Bob?» diye söze başladı.

Shane benimle tam istediğim şekilde konuşuyordu. Beni büyük bir adammışım gibi görüyor, söylediklerini anlamamı bekliyordu.

«Fletcher, atıp tutup türlü oyunlar çevirdiğinde bu, artık onun için bir ölüm kalım işi olur. Belki de henüz bunun ne demek olduğunu kavrayamadı. Ama bana kalırsa bal gibi her şeyin farkında. Ayrıca şunu da unutma, bir yerde her şey sakin görünüyorsa insanın bin kat daha dikkatli olması gerekir.»

Annemin kaşları çatıldı. Shane'nin yanağındaki yaraya bakıyordu. Ağzının kenarından başlayıp arkaya doğru giden yara iyileşmeye başlamış, yerinde ince bir çizgi halinde izi kalmıştı. Annem:

«Sizin ikinizin de iyileşmekte olduğunuzu sanıyorum. Yine bir kavga mı olacak?» diye sordu.

Babam:

«Geçen akşamki gibi mi demek istiyorsun?» dedi. «Hayır, Marian, sanmıyorum. Fletcher, şimdi hepimizi daha iyi tanıdı, biliyor.»

Shane:

«Daha iyi biliyor, çünkü bu yolla hiç bir şey kazanamayacağı da kafasına dank etti,» dedi. «Düşündüğüm gibi biriyse, benim üzerime Chris'i ilk gönderdiğinde bunu hemen anlamış olması gerek. Geçen geceki olayın onun emriyle meydana geldiğinden kuşkuluyum. Bence Morgan'ın hareketiydi o. Fletcher, hem daha kurnazca, hem de kesin bir sonuca varacağı bir çıkar yol bulmaya çalışıyordur mutlaka.»

Babam biraz şaşırarak:

«Hm-m-m,» dedi. «Kanuna aykırı ol-

mayan bir oyun mu hazırlayacak dersin, ha?»

«Olabilir de. Eğer bir oyun bulabilir-se...»

Shane omuzlarını silkti ve pencereden dışarı ilgisizce baktı.

«Başka yollar da var tabii,» diye söze başladı. «Bu işlerde Fletcher tipi adamlara güvenilmez. Ne kadar ileri gitmek istediğine bağlı bu. Fakat ne yaparsa yap-sın, bir kez hazırlandı mı, her şeyi çok çabuk ve kendinden emin olarak yapacaktır.»

Babam yine:

«Hm-m-m,» dedi. «Şimdi böyle düşünmekte haklısın. Fletcher bu yolu tutar hep. Gerçekten meraklanıyorum, acaba bundan önce Fletcher gibi biriyle karşılaştın mı?»

Shane cevap vermeden pencereden dışarı bakıyordu. Babam sözlerine devam etti.

«Senin kadar sabırlı olmayı çok isterdim doğrusu. Bu beklemekten hiç hoşlanmıyorum.»

ÇOK beklemedik. Ertesi cuma günü, tam akşam yemeğimizi bitirirken Lew Johnson ile Henry Shipstead bize haberi getirdiler. Fletcher geri dönmüştü ama yalnız değildi. Yanında yabancı bir adam da vardı.

Lew Johnson onları kasabaya girerken görmüştü. Postanın önünde çiftlikten gelecek atları beklerken, Lew Johnson, yabancıyı iyice incelemek fırsatını bulmuştu. Hava kararmaya başlamış olduğundan yüzünü fazla görememişti. Fakat postahananenin penceresine vuran ışıktaki ne tür biri olduğunun pekâlâ farkına varmıştı.

Uzun boyluydu, omuzları genişti, beli

inceydi. Çalımla yürüyordu. Çok beğendiği anlaşılan bir bıyığı vardı. Pencereden yansıyan ışıktaki, Johnson gözlerinin soğuk soğuk baktığını ve kendisini korkutan bir parıltıyla parladığını da sözlerine ekledi.

Yabancı züppece giyinmişti. Döndüğünde ceketinin önü açılmış, önceden saklı olan şey meydana çıkmıştı. İki tane büyük 45'lik tabancaydı bunlar. Kılıfları ince bağlarla bacaklarına bağlanmıştı.

Adı Wilson'du. Bir kovboy atları getirirken Fletcher ona Wilson diye seslenmişti. Başka bir adı daha vardı: Stark. Stark Wilson.

Lew Johnson telâşlanmıştı. Will Atkey bara girip çıkanlarla sürekli ilişkide bulunduğundan yoldan gelenler hakkında herkesten fazla bilgi sahibi olurdu genellikle. Bu yüzden, Johnson, Grafton'un dükkânına Wil Atkey'i bulmaya gitmişti. Johnson, Will'e adamın adını söylediğin-

de bir süre duyduklarına inanamadı. Will durmadan:

«Onun burada ne işi var, Allahım,» diye kendi kendine söyleniyordu. Sonra Will birden Wilson'un kan içici bir silahşör olduğunu ağzından kaçırmıştı. İki elini de çok güzel kullanırmış. Will'e göre, Wilson, Cheyenne'e Kansas'tan gelmiş. Kansas'da üç adamın katili diye ün kazanmış. Güneybatıda kaç kişi öldürdüğünü ise kimse bilmiyormuş.

Lew Johson durmadan cırcırböceği gibi konuşuyor, hatırladıkça unuttuklarını da birbir ekliyordu. Henry Shipstead fırının yanında bir iskemleye yığılmıştı. Babam, piposu devamlı söndüğünden suratını asmıştı, arada bir elini cebine sokup kibrit arıyordu.

Johnson'un sözünü birden kesen Sha-

ne oldu. Onun bu davranışı hepimizi şaşırttı.

«Kasabaya ne zaman geldiler?» diye sordu.

«Dün gece.»

«Sen de bize haber vermek için şimdiye kadar bekledin, öyle mi?»

Shane'nin sesindeki kızgınlığı açık seçikti. Babama döndü:

«Joe,» dedi. «Hangisi daha az akıllıdır sence? Torrey mi, Wright mı?»

Babam:

«Ernie Wright,» dedi.

«Hadi bakalım, Johnson. Çabuk atına atlayıp Wright'a git ve onu buraya getir. Torrey'i de çağır ama önce Wright gelecek.»

Henry Shipstead ağır ağır:

«Onu bulması için kasabaya gitmesi gerekir,» dedi. «Buraya gelirken ikisinin de atla kasabaya yollandıklarını gördük.»

Shane birden ayağa fırladı. Lew

Johnson istemeye istemeye kapıya doğru yürüyordu. Shane onu bir kenara itti. Aceleyle kapıyı açtı ve fırladı. Durdu, dinlemeye başladı.

Henry Shipstead homurdanarak

«Hay Allah yahu, acelen ne bu kadar?» diye sordu. «Onlarla Wilson'dan söz ettik. Geri dönerken buraya uğrayacaklar.» Sonra sustu. Hepimiz bir atın dört nala bu yöne doğru geldiğini gördük.

Shane gerinin geriye odaya girdi ve acı acı:

«İşte şimdi cevabını alacaksın,» dedi.

En yakın iskemleyi duvara dayayarak oturdu. Bir iki dakika önce içinde yanan ateş sönmüştü. Kendisini tedirgin eden karanlık düşüncelerine dönmüştü yine.

Az ilerde, gelen at durdu. Ses o kadar belirliydi ki, atın ön ve arka ayakları-

nın hareketlerini görebiliyorduk. Frank Torrey aceleyle attan atlayıp kapıdan içeri daldı. Şapkası başında değildi. Saçları darmadağınktı. Uzun süredir koşuyormuş gibi soluk soluğa kalmıştı. Göğsü bir demirci körüğü gibi inip kalkıyordu. Ayakta durabilmek için elleriyle kapının kenarlarına dayandı. Karşısında oturan babama seslenmek istediği halde sesi bir fısıltı gibi çıktı.

«Ernie vuruldu! Öldürdüler onu!»

Söylediği sözler hepimizin bir anda ayağa fırlamasına sebep olmuştu. Şaşkınlıkla Torrey'e bakıyorduk. Shane hariç, hepimiz. Shane yerinden kıpırdamamıştı. Torrey'in söyledikleriyle ilgilenmiyordu sanki.

İlk söze başlayan babam oldu. Yavaşça:

«İçeri gel Frank,» dedi. «Artık Ernie'ye yardım etmemiz imkânsız. Otur, olayı baştan sona bize anlat.»

Frank Torrey'i bir iskemleye oturttu. Kapıyı kapadıktan sonra kendi de bir yere ilişti. Her zamankinden daha yaşlı ve yorgun görünüyordu.

FRANK TORREY'İN kendisini topla-
yıp hikâyeyi baştan sona anlatmaya baş-
laması epey vakit aldı. Korkmuştu. Kor-
ku içinde derin bir yere yerleşmişti. Bu
yüzden kendinden utanıyordu. Ernie ile
birlikte Ernie'nin beklediği paketi almak
üzere postaneye gitmişler. Geriye dön-
meden önce canları bir iki kadeh bir şey
içmek istemiş ve Grafton'a uğramışlar.
Son günlerde çevre sessiz ve sakin oldu-
ğundan, salonda Fletcher ile Wilson'u po-
ker oynarken gördükleri halde, kötü bir
şeyler olacağını tahmin etmemişler. Fakat
Fletcher ile Wilson her halde ellerine böy-
le güzel bir fırsatın geçmesini bekliyorlar-

muş ki, Ernie ile Frank'ı görünce bara doğru gelmişler.

Fletcher alabildiğine nazik ve terbiyeli görünmeye çalışıyormuş. Torrey'e başıyla selâm vermiş, Ernie'ye de gelip sohbet etmesi için işaret etmiş. Bu mesele yüzünden çok üzgün olduğunu söyleyerek Ernie'nin elinde olan araziye gerçekten ihtiyacı olduğunu belirtmiş. Yakında getireceği hayvanları kışın rüzgâr ve soğuktan koruyacak bir barınak yaptırmak için en uygun yermiş orası. Ernie'nin henüz oraya sahip çıkmadığını biliyormuş. Ama yine akla uygun bir para vermeye hazırmış.

«Üç yüz dolar vereceğim sana,» demiş. «Üstelik bu, senin binalarında bulunan gereksiz eşyaların değerinden çok daha fazla.»

Oysa, Ernie'nin arazisi ve binaları o paradan daha fazla ederdi. Önceden üç ya da dört kere Fletcher aynı teklifi yap-

muş ve Ernie kabul etmemişti. Fletcher bu konuyu açtığında her zaman olduğu gibi Ernie yine çok sinirlenmiş.

Kısaca:

«Hayır,» demiş. «Toprağımı satmıyorum işte. Ne şimdi, ne de başka bir zaman!»

Fletcher, elinden gelen her şeyi yapmış da başka çaresi kalmamış gibi omuzlarını silkmış. Stark Wilson'a belli etmeden başıyla işaret etmiş. Bu Wilson denilen adam yarı gülümsemeyle Ernie'ye bakıyormuş hep. Fakat, Frank Torrey, onun gözlerinde gülümsemeyle ilgili herhangi bir şey görmediğini söyledi.

Wilson, Ernie'ye dönüp:

«Senin yerinde olsaydım fikrimi değiştirirdim,» demiş. «Yani eğer bir parça aklın varsa, tabii.»

Ernie hemen:

«Sen karışma,» diye onu terslemiş. «Bu seninle ilgili bir mesele değil.»

«Anladığıma göre, sen kim olduğumu bilmiyorsun benim. Ben Bay Fletcher'ın yardımcısıyım. Onun işlerini ben idare ediyorum. Senin gibi inatçı ahmaklarla bir davası olduğunda ben hallediyorum.»

Sonra Fletcher'ın ona söylemesini tembihlediği anlaşılan bir şey söylemiş.

«Sen bir aptalsın Wright. Zaten bu soydan gelenlerin başka ne olmasını bekleyebilirsin ki?»

Ernie:

«Bu yalan işte! Yalan» diye bağırmış. «Benim annem kızılderili değildi! Hepiniz yalan söylüyorsunuz!»

Wilson düşünmeden kesin olarak:

«Karışık cinsli, ne idüğü belirsiz göçmen, neden benim yalan söylediğimi iddia ediyorsun?» demiş.

«Senin Allahın belâsı bir yalancı olduğunu söylüyorum!»

Frank Torrey'e göre, oda o anda çok sessizleşmiş, barın arkasındaki rafta du-

ran saatin tik-takları duyuluyormuş. Ernie bile susunca ne yapmış olduğunu farkına varmış. Ama o kadar sinirliymiş ki gözü dönmüş bir kez. Kayıtsızca gözlerini Wilson'a dikerek ona bakmaya başlamış.

Wilson memnun olmuş. Kelimenin üstüne basa basa:

«Demekki...» demiş. Ceketinin sağ tarafına bir omuz vurarak ittiğinde belindeki tabancalığın içinde silah hemen gözük-müş. Eli her an silahı çekmeye hazır vaziyette durmuş.

«Ya söylediğin sözleri geri alırsın, ya da ben sana yapacağımı biliyorum,» demiş.

Ernie kolları iki yanında bardan birkaç metre öteye gitmiş. Korku içini kemirdiği halde içindeki kızgınlık onu dimdik ayakta tutuyormuş. Bunun ne demek olduğunu biliyor ve yine de ona karşı gelmeye hazır durumda bekliyormuş.

Ernie de elini tabancasının üzerine koymuş. Fakat Wilson'un ilk kurşunu onu bulduğu ve sendelemesine sebep olduğunda Ernie henüz yeni silahını çekiyormuş. İkinci kurşun onu döndürmüş ve yere sermiş.

FRANK TORREY olayı anlatırken önce Jim Lewis, birkaç dakika sonra da Ed Howells gelmişlerdi. Kötü haberler çabuk çevreye yayıldığı için olanı biteni biliyor gözüküyorlardı. Belki de Frank Torrey gelirken, atın nal seslerini bu sessiz karanlık içinde duymuşlardı. Hepsi bizim mutfığa dolmuşlardı. Onları hiç bu kadar üzgün ve bitkin görmemiştim.

Anneme iyice sokuldum. Kollarıyla beni sardı. Diğer adamlarla pek fazla ilgilenmediğini fark ettim. Odanın en karşı

köşesinde sessizce oturan Shane'e bakıyordu.

Babam üzüntüyle:

«Demek böyle,» dedi. «Her şeye göğüs germemiz gerekiyor. Ya arazilerimizi onun istediği fiyata satacağız, ya da kiralık katilini üzerimize gönderecek. Frank, Wilson sana karşı kötü bir harekette bulundu mu?»

«Bana sadece baktı.» Bunu hatırlaması bile Torrey'i titretmeye yetmişti. «Bana baktı ve 'Efendim, Wright'ın fikrini değiştirmemesi ne kadar kötü oldu değil mi?» diye sordu.»

«Peki, sonra ne oldu?»

«Ben hiç vakit kaybetmeden aceleyle oradan çıkıp doğru buraya geldim.»

Jim Lewis her geçen dakika daha fazla sinirlenerek oturduğu yerde sallanıyordu. Sonra bağırarak ayağa fırladı.

«Ama Joe, Allah kahretsin. Herhangi

bir adam önüne geleni öldüremez. Hakkı yok buna.»

Henry Shipstead:

«Kapa çenenî,» diye bağırdı. «Ernie'yi tuzağa düşürmek için oynadıkları kurnazca oyunu fark etmiyor musun? Wilson onu öyle bir duruma getirdi ki, kendi silahını çekmeye mecbur oldu. Wilson, kendisini korumak için ateş ettiğini iddia edebilir. Hepimize de ayrı ayrı aynı oyunu oynayacak.»

Lew Johnson:

«Henry haklı, Jim,» dedi. «Buraya bir kanun adamı getirsek bile, Wilson'u tutuklayamaz. Kendini kurtarmak için çabuk hareket eden kazanmış olacak, diye çözümleyecekler. Kaldı ki, kanun adamının buraya gelmesi çok zaman alır. O gelene kadar nasıl olsa her şey olup bitmiş olacak.»

«Ama bunu durdurmamız lâzım. Wilson'a karşı koyabilmek için bizim neyimiz

var ki? Silahşör değiliz biz. Sadece yaşlı çiftçileriz. Siz ne dersiniz deyin, bu, düpedüz bir cinayet.»

«Evet!»

Bu söz odanın içinde çınladı. Shane ayağa kalkmıştı. Yüzündeki çizgiler çok sertti.

«Evet, bu düpedüz bir cinayet,» dedi yine. «Kendini korumak olsa bile bunun bir cinayet olduğu meydanda.»

Babama baktığımda içindeki derin acı belli oluyordu. Fakat ötekilere bakarken yüzünden onları küçük gördüğü anlaşılıyordu.

«Siz beşiniz de evlerinize gidebilirsiniz. Henüz telâşlanmanıza lüzum yok. Zamanı geldiğinde, gerekirse topraklarınızı satıp buraları bırakabilirsiniz, Fletcher, şimdilik sizin gibilerle pek ilgilenmeyecek. Yavaştan gidiyor ve oyunu da kuralına uygun oynuyor. Wright'ı seçmesinin nedeni, oynadığı oyun hakkında biraz ipucu

vermek içindir. Bu isteğini yerine getirdi. Şimdi sıra vadideki en gözüpek adamda: Hepinizi burada tutan, yaşadığı sürece sizi ve size ait olan her şeyi koruyan adamda yani. İşin asıl püf noktası bu. Bana kalırsa Joe Starrett gibi birine sahip olduğunuz için mutlu olmalısınız.»

Annem önce Shane'e, sonra babama baktı. Bir yandan korkuyor, bir yandan da gururlanıyordu tabii. Babam piposuyla meşguldü, bütün dikkatini ona vermek zorundaymışçasına dolduruyor, gereğinden fazla ilgi gösteriyordu.

Ötekiler de tedirgin tedirgin yerlerinde oturuyorlardı. Shane'nin söyledikleri onları inandırmıştı, ama bir bakıma bundan utanıyorlardı. Üstelik Shane'nin söyleyiş tarzını da pek beyenmemişlerdi.

Ed Howells, sesinde belli bir kırgınlıkla:

«Bakıyorum, bu konuda hayli bilgi sahibisiniz,» dedi.

«Evet, öyle. Epey bilgim var.»

Shane başka bir şey söylememiştir. O adamların kendisiyle ilgili olarak ne düşündükleri umurunda bile değildi. Gözlerini Ed Howells'dan ayırmadan ısrarla ona baktı. Bu durum karşısında Howells, gözlerini Shane'den ayırıp başka bir yöne bakmak zorunda kaldı.

Babam hâlâ piposunu içiyordu. Yavaşça:

«Belki de Shane'nin bize her şeyi açıklaması iyi oldu,» dedi. «Johnson, eğer sen Wilson'un geldiğini bize hemen bildirmek akıllılığını göstermiş olsaydın, şu anda Ernie yaşıyor olacaktı. Ernie'nin ailesi olmadığı gerçekten bir bakıma hayırlı.» Shane'e döndü:

«Bundan sonra Fletcher ne yapacak dersin?» diye sordu.

«Yarın ilk işi Wright'ın arazisine gidip orayı bir güzel incelemek olacak. Hepinize baskı yapmak amacıyla belki de

ırmağın bu yakasında adamlarını çalıştırıp sürülerini otlatacak. Joe, senin üzerine geleceği zaman, seni iyice tartmasına bağlı. Eğer ezileceğine inanırsa, bir süre bekleyecek ve Wright'a oynadığı oyunu sana da oynayacak. Ama kişiliğini gerçekten biliyorsa, bir iki günden fazla beklemeyip Wilson'u başına musallat edecek. Wright'a olduğu gibi senin de ortalık bir yerde ve tanıklar arasında olmanı isteyecek. Eğer sen bu fırsatı ona vermezsen, kendisi yaratmaya çalışacak.»

Babam üzgün üzgün:

«Hm-m-m,» dedi. «Fletcher'ın ilk benimle uğraşacağını hesapladığından eminim. Haklısın.» Bir süre piposundan birkaç nefes çekti.

«Birkaç gün bekleyeceğiz,» dedi. «Şimdilik fazla bir tehlike yok. Grafton, bu gece Ernie'nin cesediyle ilgilenir. Yarın **sabah kasabada** toplanıp bir cenaze töreni ayarlayabiliriz. Ondan sonra yap-

cağımız en akıllıca iş, kasabadan mümkün olduğu kadar uzak durup evlerimizden uzaklaşmamak olmalı. Bu konu üzerinde bu gece iyice düşünüp yarın tekrar görüşmek üzere yine burada toplanmamızı teklif ediyorum. Belki hepimiz birleşince ortak bir çözüm yolu bulabiliriz. Karar vermeden önce kasabanın durumunu görerek onların neler düşündüğünü bir anlamak istiyorum.»

Bu konu burada kesildi. Her şeyi babama bırakacaklardı. Hepsi de iyi komşulardı. Ama babam olmasaydı, hiç biri Fletcher'e karşı çıkmayı akıllarına bile getirmezdi. Babam kaldığı süre onlar da kalacaklardı. Babam burayı terk ederse, her şey Fletcher'ın istediği gibi olurdu.

İyi geceler dileyip evlerine gitmek üzere yola çıktıklarında, hepsi bunu düşünüyorlardı.

Babam kapıdan gidişlerini seyretti. İskemlesine oturmaya gelirken hem yor-

gun, hem de çökmüş görünüyordu.

«Birinin yarın Ernie'nin evine gidip eşyalarını toplaması gerekiyor,» dedi. «Iowa'da bir yerde akrabası olduğunu söylemişti galiba.»

«Hayır!»

Shane bunu çok kesin söylemişti. «O arazinin yakınına gitmeyeceksin. Fletcher bunu kurarak senin için bir şeyler tasarlamış olabilir. Bırak, Grafton yapsın bu işi. Nasıl olsa ona dokunmazlar.»

«Ama Ernie benim en yakın arkadaşlarımdan biriydi.»

«Ernie ile arkadaşlığınız geçti artık. Şimdi bizim için senin yaşaman önemli.»

Babam, Shane'e baktı ve yeniden eski neşeli haline döndü. Anneme baktı. Annem tartışmaya hazır bekliyordu.

«Joe, eğer sen Fletcher ya da Wilson ile karşılaşacağın yerlerden uzak durursan, her şey yolunda yürür. Wilson gibi-

leri uzun boylu bu vadide barınamaz nasıl olsa.»

Annem hiç ara vermeden konuşuyordu. Ben bunun nedenini biliyordum. Babamdan çok kendini inandırmaya çalışıyordu. Babam da biliyordu bunu.

«Hayır, Marian,» dedi babam. «İnsan bir deliğe girip uzun süre tavşanlar gibi saklanamaz. Eğer bir parça gururu varsa, tabii.»

«Peki, ama, sessiz durup da seni zorla bir hırlaşmaya sonra da kavgaya körüklemesine engel olamaz mısın?»

«Hiç bir şeye yaramaz bu.» Babam da sinirliydi ama bütün zorluklara göğüs germeye hazırdı. «Zorda kalırsa bir adam kendisine yapılan bütün baskıya katlanabilir. Özellikle katlanmaya hakkı varsa.»

Bakışlarını bana çevirdi.

«Fakat bazı şeyler vardır ki, insan bunları gözüne alamaz. Tabii, yaşamak istiyorsa?»

Shane birden derin derin ve seslice soluk aldı. İçindeki saklı umutsuzlukla mücadele ediyordu. Gözleri koyulaşmıştı. Yüzü bembeyazdı. Bizlere bakmaya cesaret edemiyor gibi bir hali vardı.

Yürüyüp dışarı çıktı. Ayak seslerinden ahıra gittiğini anlamıştık.

Babama bakınca şaşırdım. O da aynı biçimde kesik kesik soluyordu. Mutfağın içinde bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Durdu. Anneme:

«İşte dayanamayacağım tek şey, bu, Marian,» dedi. «Ona yaptığı şey demek istiyorum. Bana olacaklar önemli değil. Eğer ilk geldiğinde onu bugünkü kadar tanımış olsaydım, o istese bile burada kalmasını kabul etmezdim. Ama Fletcher'ın böylesine ileri gideceği hiç aklıma gelmemişti. Shane, bizim vadiye gelmeden önce birçok kez kavgaya tutuşmuş ve yenmiş. Dirençli, sert bir insan. Bizim yüzümüzden göz göre göre onun harcanmasına izin

veremem. Her şeyi satıp savıp buradan gideceğiz.»

Kendimi tutamadım:

«Baba, Shane kaçmaz! Shane hiç bir şeyden ne korkar, ne de kaçır!» diye bağırdım.

Babam olduğu yerde kalakaldı. Gözleri şaşkınlıkla küçülmüştü. Görmeden bakıyordu bana. Annem araya girdi.

«Joe, Bob haklı. Shane'i düş kırıklığına uğratamayız. Eğer buradan apar topar kaçarsak hiç bir zaman bizi affetmez sonra. Artık bu mesele yalnız Fletcher'ı yenmek değil. Fletcher'ın istediği toprakları elimizde tutmak da önemli değil. Biz, Shane'nin istediği insanlar olmalıyız. Bob haklı! Shane, böyle bir şeyden kaçmaz. Bu yüzden biz de yapmamalıyız böyle bir şeyi.»

«Bana bak Marian. Kaçmak istediğimi mi sanıyorsun? Hayır! Bizim yüzümüz-

den Shane'i nasıl tehlikeye atabiliriz?»

«Joe, ne demek istediğimi tam olarak anlatamıyorum, ama, şu anda durumumuz çok kötü. Hepimizden daha önemli bir şeye bağlandık. Bize olacakların içinde en kötüsü, kaçmak! Bizim, hatta Bob'un bile bekleyeceği bir şey yok.»

Babam:

«Torrey yapabilirdi. Johnson da. Diğerlerinin hepsi. Ayrıca bu onları fazla ilgilendirmezdi,» dedi.

«Joe! Joe Starrett! Benim de söylemek istediğim şey bu işte.»

«Marian, oyunu sonuna kadar sürdürüreceğiz. Bu Wilson meselesiyle kasabanın pek ilgileneceğini sanmıyorum. Weir gibileri akıllıdırlar.»

Babam, karamsar düşüncelerinden kurtulduğundan şimdi daha rahat, daha neşeliydi. Beni yatağa gönderdikten sonra uzun süre mutfakta konuştular. Ben

de küçük odamdaki yatağımda, farkında olmadan uykuya dalana kadar, pencereden karanlık gökyüzünde oynayan yıldızları seyrettim.

ON İKİNCİ BÖLÜM

ABAH güneşi bizim evle dışardaki bütün dünyayı aydınlatmıştı. İyi kahvaltı etmiştik. Babam ve Shane'nin aceleleri yoktu. Ufak tefek işleri dolayısıyla erken kalkmışlardı. Şimdi de kasabaya ineceklerdi. Atlarını hazırlayıp yola koyuldular. Ben evin önünde onları yolcu ettim. İçimden oyun oynamak gelmiyordu.

Annem bulaşıkları yıkadıktan sonra sundurmaya çağırırdı beni. Her zaman oynadığımız oyunu oynamak istiyordu. Bir

çocuk gibi heyecanlanır ve durmadan gururla oyunun sayılarını sayardı.

Ben peşpeşe üç oyunda da onu yeneince, iki tane iri elmayla onun okul zamanından kalma ve benim çok sevdiğim bir kitabı getirdi. Bir yandan elmasını yiyor, bir yandan da bana kitabı yüksek sesle okuyordu. İkimiz de o kadar dalmıştık ki, ancak babamla Shane'nin atlarını ahıra sürdüğünü görünce, annem yemek hazırlamak üzere mutfığa koştu.

Yemekleri masanın üzerine koyarken berikiler evden içeri girdiler. Hepimiz masaya oturduk. Bayram günü gibiydi sanki. Babam kasabada olan olaydan dolayı sevinçliydi.

Yemeğimizi bitirirken:

«Evet,» dedi. «Ernie'ye lâayık bir cenaze töreni yapıldı. Yaşıyor olsaydı, mutlaka böyle bir şey onun da hoşuna giderdi. Grafton çok güzel bir konuşma yaptı, anlatmak istediğini de apaçık ortaya koy-

du. Weir, tezgâhtarına iyi bir tabut yaptırmış. Üstelik metelik bile almamış. Törenin bu kadar kalabalık olmasına şaştım. Aralarından kimse Fletcher hakkında bir tek iyi söz söylemedi. Törende aşağı yukarı otuz kadar insan vardı.»

Shane:

«Otuz dört,» diye yanlışını düzeltti. «Hepsini teker teker saydım. Marian, onlar sadece Wright'a saygılarını sunmuyorlardı. Çok güzel bir konuşma yaptı Starrett. Kocan, çevrede oldukça saygı duyulan bir adam olmaya başladı. Kasabanın gelişip yeniden düzenlenmesinden sonra, belki de başka yerlere bile gidecek. Belediye Başkanı bile olur o.»

Annemin boğazına hıçkırıklar takılmıştı. Shane'e baktığımda gözlerinde korku belirtileri vardı. Evdeki neşe, rahatlık ansızın yok olmuştu. Bir tek kelime etmeye bile fırsat kalmadan yaklaşan nal sesleri duyduk.

HEMEN pencereye koştum. Her zaman tetikte bekleyen Shane'nin benden önce davranmamasına çok şaşıtım. Oralı olmaksızın, iskemlesine iyice yaslanmış, konuşmaya girişmişti.

«Gelen Fletcher her halde,» dedi. «Kasabanın bu konuda neler düşündüğünü duydu ve hemen harekete geçmesi gerektiğini anladı. Sakin ol! Bir şey elde edemeyecek.»

Babam kapıya doğru gitti. Kasabadan döndüğünde silahını çıkartmıştı. Uzandı ve duvarda asılı tüfeği eline aldı. Namlusu aşağıya çevrili tüfekle kapıyı açıp sundurmaya çıktı. Sundurmanın en ucuna kadar gitti. Shane de babamı izledi. Kapının yanında durdu. Hem rahattı, hem de çevreyi kontrol ediyordu.

Annem, yanımda pencereden dışarı bakıyordu. Sinirliydi.

Gelenler dört kişiydi. Fletcher ile Wilson önde, iki kovboy da arkalarında

geliyordu. Sundurmaya on, on beş metre kala durdular. Aşağı yukarı tam bir yıldır Fletcher'ı görmemiştim. Her zaman giydiği güzel elbiseler içinde gösterişli havasıyla, bir zamanlar oldukça yakışıklı biri diye bildiğim, uzun boylu bir adamdı. Kısa kesilmiş siyah sakalı ve fıldır fıldır dönen gözleri vardı. Artık yüz çizgileri artmış, vücudu şişmanlamaya başlamıştı. Yüzünden kurnazlık akıyordu.

Stark Wilson, Frank Torrey'in bütün anlattıklarına rağmen hayli ince görünüşlüydü. Aldırmaz gözükersen, lâubali bir şekilde eyerin üzerinde oturuyordu. Ceket-sizdi, belinden iki tabanca sallanıyordu. Kendinden emin ve sakindi.

Fletcher nazik görünmeye çalışarak gülümsüyordu. Kozlar elinde olduğundan ve istediği gibi oynayacağından emindi.

«Dün geceki şanssız olaydan sonra bu kadar çabuk seni rahatsız ettiğim için özür dilerim, Starrett,» dedi. «Böyle bir

şey olmamasını tercih ederdim gerçekten. Böyle şeylerde silah çekmek o kadar gereksiz ki. Eğer insanların biraz daha fazla akılları olsaydı, böyle şeyler falan olmazdı. Ama Wright, Bay Wilson'u hiç bir zaman yalancılıkla suçlamamalıydı. Bu, bir yanlışlık, büyük bir tedbirsizlik oldu.»

Babam kısaca:

«Öyle oldu, evet!» dedi. «Ama Ernie her zaman gerçeğin, kötü de olsa mutlaka açıklanmasından yanaydı.»

Wilson atı üzerinde dikleşti, dudakları gerildi. Babam başını çevirip ona bakmadı bile.

«Fletcher, derhal baklayı ağzından çıkar ve derhal arazimden çek git,» dedi.

Fletcher hâlâ gülümsüyordu.

«Starrett, tartışacak bir şey yok ortada. Olan oldu. Şimdi bir daha böyle şeylerle karşılaşmamak için tedbirli olup dik-

kat edelim. Sen de büyük çiftliklerde hayvan yetiştirdin. Benim durumumu anlayan, bu yüzden daha kolay. Bundan sonra elde edebileceğim her çiftliği geri istiyorum. Bu böyle olmadığı takdirde, bir sürü aptalın gelip de beni bu haklarımdan vazgeçirmeye çalışmasına izin veremem.»

Babam:

«Bu konu üzerinde önceden de konuşmuştuk,» dedi. «Kararımı biliyorsun. Eğer daha başka söyleyeceğin varsa, çabuk söyle!»

«Peki, Starrett. Teklifim şu: Senin işlerle ilgileniş tarzını beğeniyorum. Hayvan yetiştirme konusunda epey bilgin var. Bir işe başladığında sorumluluğu üzerine alıp mutlaka onu bitirmeye çalışıyorsun. Senle o adamın benim için yararlı olabilecek niteliktesiniz. Sizin benden yana olmanızı istiyorum. Morgan'ı gönderiyorum artık, bıktım ondan! Onun yerine si-

zi baş adamlarım olarak kiralamak istiyorum. Duyduğuma göre, adamın müthiş bir şeymiş. Bu araziyi siz hale yola getirip sahip çıktığınız için sizden satın alacağım burasını. Eğer bu topraklar üzerinde yaşamaya devam etmek istiyorsanız, bir şeyler yaparız yine. O küçük sürünüzle ilgilenmeniz için de ayrıca izin verebilirim. Diyeceğim, sizlerin gerçekten benim için çalışmanızı istiyorum.»

Babam şaşırmıştı. Fletcher'ın böyle bir şey teklif edeceği aklının ucundan bile geçmezdi. Arkasında duran Shane'le konuştu. Ne arkasını dönmüş, ne de gözlerini Fletcher'dan ayırmıştı. Sesi çok netti.

«Shane, sıranın geldiğini söyleyebilir miyim?»

«Evet Joe!» Shane'nin sesi de yumuşaktı, ama içinde bir parça sertlik ve dikbaşlılık vardı.

Babam sundurmanın kenarında her

zamankinden uzun boylu duruyordu. Gözlerini Fletcher'a dikmişti. Yavaşça:

«Ya ötekiler,» dedi. «Johnson, Shiptead ve diğerleri ne olacak?»

«Buraları terk etmek zorunda kalacaklar.»

Babam hiç duraklamadan sertçe:

«Hayır, böyle bir şey olmaz,» dedi.

«Bu arazi için bin dolar vereceğim. Bu benim teklif ettiğim en son fiyat olacak,» dedi Fletcher.

Babam yine:

«Hayır,» dedi.

Öfke, Fletcher'ın bütün vücudunu kaplamaya başlamıştı. Atının üzerinde 'Wilson'a doğru döndü. Kendini toplayarak yine kurnazca gülümsemeye çalıştı.

«Karar vermek için acele etmen gerekli değil, Starrett! Teklifimi iki bine çıkarıyorum. Bu fiyat, inat etmekte devam edersen, başına gelebileceklerden çok daha iyi. Senden şu an cevap vermeni istec-

miyorum. İyice düşünüp karara varman için sana bir günlük süre veriyorum. Bu gece akıllı kararını duymak üzere seni Grafton'un yerinde bekleyeceğim.»

Sözünü bitirdikten sonra atını döndürdü, iki kovboy da onu izleyip yola koyuldu. Wilson onlarla birlikte gitmedi. Eyerinin üzerinde eğilip babama alaycı bir bakışla baktı.

«Evet, Starrett,» dedi. «İyice düşün ve kararını ver. Her halde, arazin ve pencereden bakan kadınınla başkalarının ilgilenmesini istemezsin!»

Yola koyulmak üzere elinde tuttuğu atının dizginlerini birden düşürdü ve kaskatı kesildi. Babamın yüzündeki ifadeyi görünce böyle oldu sanıyorum. Annemle ben göremiyorduk; çünkü, babamın arkası bize dönüktü. Ama elinin, yanındaki tüfeğe gittiğini sezdik hemen.

«Yapma, Joe!»

Shane, babamın yanındaydı. Merdi-

venlerden inerek Wilson'a doğru yürüdü ve aralarında üç, dört metre kalınca durdu. Wilson şaşırmıştı. Aceleyle sağ elini silahının üzerine koydu, fakat sonra rahatladı. Shane'nin üzerinde silah olmadığını görmüştü.

Shane başını kaldırdı, Wilson'a küçümsercesine baktı.

«Sen silahlarına güvenerek kabaddiyilik taşıyorsun. Aslında küçük bir çocuktan farkın yok.»

Wilson hayretten dona kalmıştı. Aralarındaki sessizliği babam bağırarak bozdu.

«Shane, sus artık!»

Wilson'un yüzündeki karartı kaybolmaya başladı.

«Seni idare edip, himaye edecek birine ihtiyacın var galiba,» dedi.

Atını çevirdi, Fletcher'la öbürlerine yetişmek için dört nala sürdü.

Annem heyecandan benim omuzlarımı yakalamış sıkıyordu. Kendini bir iskemle-ye atarak kollarıyla beni sardı. Babamla Shane'nin sundurmadaki konuşmalarını duyabiliyorduk.

«Joe, sen daha tüfeği eline alıp ateşlemeye fırsat kalmadan seni haklayabilirdi.»

«Ama, ya sen, deli! Sen de yanına gittiğinde tedbirsizlik ettin!»

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANIN sıcaklığıyla sundurma-
da daha ne kadar duracak-
larını kestiremedim. Önce ba-
na gayet normal ve kolay gelen bir
soru sordum onlara. Fakat sorduktan
sonra aklım başıma geldi ve ne anlam ta-
şıdığını anladım. İki birden irkildi.

«Baba, bu gece Fletcher'a ne söyleye-
ceksin?»

Sorumu cevapsız bıraktılar. Zaten bu-
na ihtiyaç da yoktu. Fletcher'a ne söyleye-
ceğini, ne anlatacağını, ayrıca bahamı iyi-

ce tanıdığımından ötürü Grafton'un yerine gidip cevap vereceğini de biliyordum. Artık niçin birbirlerine bakmaya cesaret edemediklerini de anlamıştım.

Birbirlerine bakmıyorlar, tek kelime bile söylemiyorlardı. Ama nasıl olduğunu bilmeden onların birbirlerine her zaman-
kinden daha yakın olduklarını hissettim. Birbirlerini tanıyorlardı. Birbirlerinin aynı olayı tam anlamıyla anladıklarını da biliyorlardı. Fletcher, babamı çok kötü bir yerde kıştırdığı için bu durumda konuşmaları yersizdi. Sessizlik onları birbirlerine kelimelerden daha çok bağlıyordu.

Babam sundurnıda, merdivenin en son basamağında oturuyordu. Puposunu çıkarıp yaktı. Bakışlarını ırmağın ötesindeki dağlara çevirdi. Shane, annemle oynarken kullandığımız iskemleyi aldı. Evin duvarına yaslayıp oturdu. O da uzaklara dalmıştı.

Annem mutfağa gidip masanın üzeri-

ni toplamaya başladı. Uyurgezer gibi çalışıyordu. Ben de anneme bulaşıkları yıkarken yardım etmişim, ama bu eskisi gibi eğlenceli olmamıştı. Mutfakta, tabakla akan suyun sesinden başka hiç bir ses duyulmuyordu.

İşimizi bitirdikten sonra annem babamın yanı başına oturdu. Babam, annemin elini avuçları arasına aldı ve öylece tuttu. Zaman hiç geçmiyordu. Dakikaların her biri sanki birer saattti.

Ansızın yalnızlığımı duymaya başladım. Evin içinde doiaştım, ama yapacak bir şey bulamadım. Canım da sıkılıyor-du üstelik. Üçünün önünden geçip ahıra doğru yürüdüm. Bir eski kürek sapı buldum, çakımla yontmaya çalıştım. Günlerdir bunu kurmama karşılık, şimdi zevk almıyordum bundan. Bir iki dakika geçmeden elimdekileri yere bıraktım. Eski olaylar çok uzaklarda kalmış gibi geliyordu

bana. Sanki şu anda başka bir dünyadaydım.

Elime bir çapa alıp annemin bahçesine gittim. Şalgamlar biçilmemişti. Bir süre çapayı elimde tuttum, içimde çalışmak için en küçük bir istek yoktu. Boş verip evin ön tarafına geçtim. Bizimkiler az önceki gibi yine yerlerinde oturuyorlardı.

Babamla annemin oturduğu basamağın bir altına oturdum. İkisinin de bacakları arasındaydım. Bu bana biraz da olsa güven veriyor, kendimi daha az yalnız hissetmemi sağlıyordu. Babam elini başıma koyup saçlarımı okşamaya başladı.

«Tam olarak sonucun ne olacağını kestiremiyorum, ama Wilson'un alt edileceğini ve buna bir son verileceğini biliyorum. Fletcher'la başa çıkacağız. Kasabadakiler görecek bunu. İlk seferinde Wilson'u yenemem belki, ama içimde beni ayakta tutan öyle bir güç var ki, eninde

sonunda Wilson'u yeneceğim.»

Annem oturduğu yerde kıpırdamaya başladı. Babam sözünü sürdürdü.

«İşler daha da kötüye varabilir. Bir adamın başına bir şey geldiğinde ailesine en az kendisi kadar iyi bakacak birini ardısıra bırakması, gözünün arkada kalmandan gitmesi biraz da olsa onu rahatlatıyor.»

Arkamızda bir gürültü duyduk. Shane yerinden hızla kalktı, iskemle yere düştü. Elleri titriyordu. Yüzü, bembeyazdı. İçindeki ümitsizlik dışa vurmuştu âdeta. Mutlaka düşünmek istemediği şeyleri düşünüyordu. Bir türlü kurtulamıyordu bunlardan. Aklından birçok şeyleri geçirdiği yüzünden belliydi. Ama o aldırmıyordu buna.

Merdivenlerden ağır ağır inerek evin köşesinde gözden kayboldu.

Annem de arkasından ayağa fırlamış, peşinden koşmuştu. Ama köşeye geldiğin-

de birden durup duvara yaslandı. Soluk soluğa kalmıştı. Yavaş yavaş geri döndü. Düşmemek için ellerini iki yana açmış, dengesini korumaya çalışıyordu. Yine babamın yanındaki basamağa çöktü. Babam kolunu annemin omzuna doladı.

Sessizlik bütün vadiyi kaplamış, çevre gölgelenmişti. Annem yine ayağa kalktı. Babam da onu izledi. İki koluyla anne me sarılarak önünde tuttu onu.

«Marian, ben yemek istemiyorum bugün. Yalnızca senin o güzel kahvelerinden bir fincan yeter bana.»

Kapıdan içeri birlikte girdiler.

Shane neredeydi? Aceleyle ahıra koştum. Tam girerken çayırda olduğunu gördüm. Dağları seyrediyordu. İyice kendinden geçmiş bir hali vardı. Ona bakarken kollarını açtığını, gerindikçe gerindiğini gördüm.

Yüzünü bu yana dönüp geri gelmeye başladı. Başı dimdikti, uzun, birbiri ar-

dından gelen adımlarla yürüyordu. İçinde yeni, değişmeyecek bir güven vardı. Yakına geldikçe yüzünün sakin ve huzurlu olduğunu gördüm.

«Bob, hadi eve bakalım! Hem birazcık gülümse de... Her şey çok iyi olacak, hiç merak etme.»

Önüm sıra yavaşlamadan ahıra girdi.

Bir türlü evden içeri giremedim. Üstelik onu izlemeye de cesaret edemedim. Sundurmada ahırın kapısına bakarak beklerken heyecan bütün vücudumu kaplamıştı.

Dakikalar geçti, hava iyiden iyiye kararmaya başladı, mutfaktaki ışıklarımız yandı. Hâlâ bekliyordum. Derken Shane büyük bir ciddiyetle bana doğru geldi. Baktım, baktım, kan tepeme çıktı. Koşar adımlarla eve girerek babama:

«**Baba! Baba! Shane silahını kullandı!**» diye bağırdım.

Shane arkamda duruyordu. O kapıya

gelmeden babamla annem başlarını masa-
dan kaldırmaya fırsat bulamamışlardı. İlk
geldiği gün gibi giyinmişti. Siyah şapka-
sından tutun da uzun çizmelerine kadar
her şey o güne aitti. Ama ilk göze çarpan
şey de tabancasının parlatılmış beyaz kab-
zasıydı. Koyu pantolonunun üzerinde dahi
bu, albenili görünüyordu. Belindeki kara
deri kemeri sol kalçasında yukarıya doğ-
ru sarkmıştı. Bana anlattığı gibi tabanca
sağ kol dirseğiyle bel arasında serbest,
her an çekmeye hazır duruyordu.

Kemer, kılıf ve silah... Bunlar, onun
kullandığı ya da yanında taşıdığı şeyler
değildi. Bunlar, ondan birer parçaydılar.
Shane'nin gücü kuvvetiydiler. Bizimle ya-
şayan, bizden biri olan bu insanın ilk kez
tam bir insan olduğu ve hayatının dönüm
noktasına vardığı kolayca anlaşılıyordu.

Artık çalışma kıyafetinde değildi, yi-
ne ince ve zayıf görünüyordu. Değişikliği
bundan daha fazlaydı. Demir gibi gözüken

şey yine çelik olmuştu. Ondaki incelik jiletin keskin tarafı gibiydi. Kapının eşiğinde duruyor, âdeta bütün eşiği dolduruyordu.

Bu, bizim bildiğimiz Shane değildi. Ama oydu işte. Ed Howells'ın bu adamın hayatında gördüğü en tehlikeli adam olduğunu; babamın da Shane buraya ilk geldiğinde, onun dünyadaki en tehlikesiz adam dediğini hatırladım. İkisinin de söylediği doğrudur. Shane işte buydu.

Odaya girdi. Yalnız anneme doğru konuşurken kullandığı ses tonuyla ikisi ile birlikte konuşuyordu şimdi.

«İkiniz de çok iyi insanlarmışsınız, doğrusu! Bob'a daha yemek yedirmediğiniz mi? Ona çok güzel bir yemek hazırlayın. İyice karnını doyursun. Siz de, tabii gecikmeyin. Benim kasabada yapılması gereken ufak bir işim var.»

Babam gözlerini ona dikmiş bakıyor-

du. Yüzünde beliren umut ışığı çok çabuk kayboldu.

«Hayır, Shane,» dedi. «Hiç bir şey elde edemeyiz böyle. Senin bunu düşünmen bile bir insanın bana yapabileceği en büyük iyilik. Ama izin vermeyeceğim sana. Bu benimle ilgili. Fletcher bana bir oyun oynuyor. Sen buna karışma. Bu, gerçekte benim işim!»

Shane nazikçe:

«İşte yanıldığın nokta bu, Joe,» dedi. «Bu benim işim asıl, senin değil. Tam bana göre bir iş. Bir süre çiftçilik yapmak eğlendirdi beni. Bana hayli şeyler öğrettin. Az bir süre bile olsa iyi bir iş yaptığım için kendimle övünüyorum. Ama bazı şeyler vardır ki, çiftçiler bunlarla yeteri kadar ilgilenemezler.»

Babam bütün günün siniriyle doluydu. Birden ayağa kalktı ve var gücüyle masaya vurdu.

«Shane, biraz makul ol! Beni daha

zor duruma sokma. Yapamazsın bunu!»

Shane daha da yaklaşarak babamın karşısında durdu.

«Joe, sakin ol! Bu kadar sinirlenmen yersiz. Bu, benim işim dedim sana.»

«Hayır, izin vermeyeceğim. Tut ki, Wilson'u hakladın. Bununla herhangi bir sonuca varamayız ki. Bu, her şeyi daha kötüye vardırır. Düşün bir kez, senin için nedir ki? Böyle bir şey olursa ben artık buralarda başım yukarda yürüyemem. Benim seni zorladığımı sanacaklar. Ayrıca böyle düşünmekte de haklılar. Yapamazsın bunu. Son sözüm bu!»

Shane'nin sesi yine yumuşak ve nazikti, ama her zamankinden değişikti.

«Kimse bana yapamazsın diye buyuramaz! Sen bile, Joe. Unutma, her şeyin bir çözüm yolu vardır.»

Babamın dikkatini başka bir yana çekmek için elinden geleni esirgemedi ve elindeki silahını sallayıp babamın başına

vurdu. Babam önce masanın üstüne iki büküm düştü, sonra da yavaş yavaş yere kaydı. Düşmeden, Shane hemen onu yakaladı, iskemlesine götürdü. Masayı iskemlenin önüne çekerek babamın başını üzerine yerleştirdi, rahat etmesi için elinden geleni yaptı.

Shane, kendisiyle babamı şaşkınlıkla seyreden anneme baktı. Annem hiç bir hareket yapmamıştı. Babam düşerken bile kaskatı kesilmiş, olduğu yerde mihlanmış gibi durmuştu. Shane'i seyrediyordu. Gözleri faltaşı gibi açıktı.

Onlar birbirlerine bakarken hava kap-karanlık oldu. Mutfağı aydınlatan tek şey içerde yanan ışıktı.

Shane, fısıldayarak:

«Başka türlü düşünecek diye çok korktum,» dedi. «Başka türlü de Joe Starrett olamazdı zaten.»

«Biliyorum.»

«Bir süre böylece kalsın. Meraklan-

ma sakın, ayılınca yine eskisi gibi iyi olacak. Belki biraz kendini halsiz hisseder ama, önemli değil. Hemen geçer. Ona, lütfen Shane tarafından dövülen bir adamın utanmaması gerektiğini anlat.»

Bir adamın kendi hakkında böyle konuşması biraz garipti. Artık iyiden iyiye övündüğünü gösteriyordu bu. Ama eğer onu tanımış olsaydınız söylediklerine en küçük bir övünme payı olmadığını anlardınız. Yalnızca doğru olan bir şeyi açıklıyordu. Buna da övünmek denemezdi.

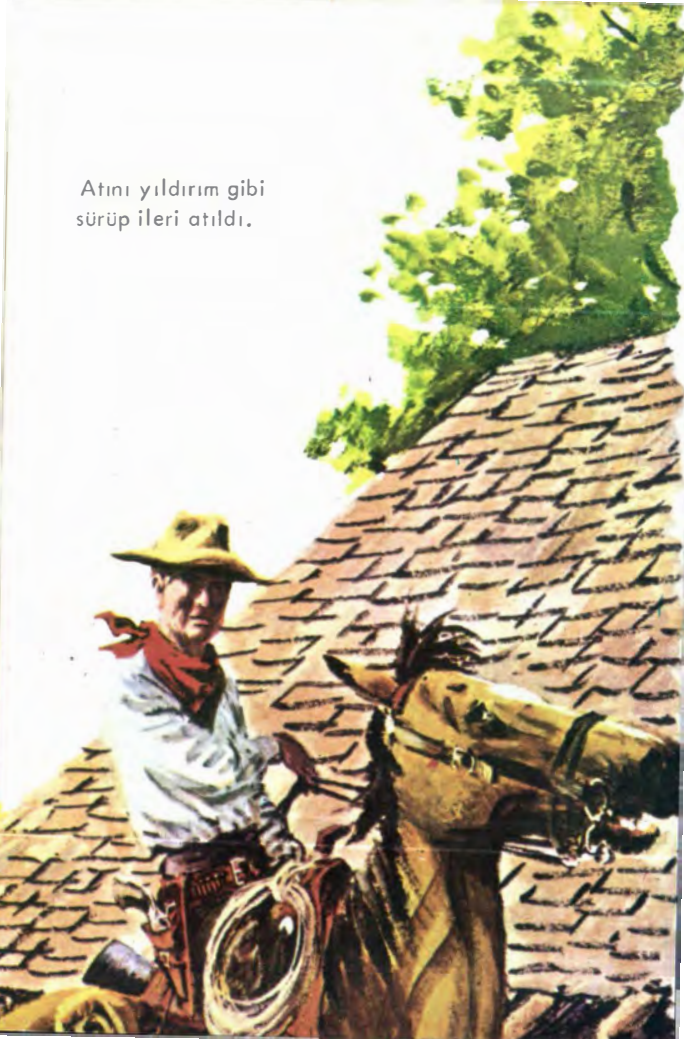
Annem yine:

«Biliyorum,» dedi. «Ona bunu söylememe de ihtiyaç yok ayrıca. Nasıl olsa o da biliyor.»

Kararlı olarak yerinden kalktı.

Shane, hiç bir şey konuşmadı, döndü; arkasına bile bakmadan dışarı çıktı ve karanlıklar içinde gözden kaybolup gitti.

Atını yıldırım gibi
sürüp ileri atıldı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HİÇ BİR ŞEY o gece beni evde tutamazdı. Aklım fikrım Shane'i izlemekti. Annem onun gidişini seyrederken soluk almaktan korkarak bekledim. Babamın yanına gidip üzerine eğilinceye kadar durdum, sonra sessizce kapıdan kaçtım. Bir iki dakika sundurmada belki benim dışarı çıktığımı görmüştür diye sinip kaldım. Ama bana seslenmedi. Yavaşça basamaklardan inerek karanlığa bıraktım kendimi.

Shane görünürlerde yoktu. Bakındım. Sonunda onun bir gölge gibi ahırdan

çıktığını gördüm. Ay, dağların arasında yükselmeye başlamıştı. Işığı Shane'i görmeme yeterliydi. Eyerini elinde taşıyordu. Eyeriyle eşyalarını elinde görünce içimi birden nedenini anlayamadığım bir korku kapladı. Otlığın kapısına ağır ağır giderek ıslık çaldı. Anında atının köşelerden bir yerden yavaşça çıkageldiğini gördüm. At, yürürken hiç ses çıkarmadan ay ışığı altında sahibine doğru geldi.

Ne yapmam gerektiğini biliyordum. Çiti izleyerek sessizce yola çıkana kadar yürüdüm. Ağılın köşesini döndüğümde var gücümle kasabaya doğru koşmaya başladım. Ayaklarım yolun tozu içine bir dalyor bir çıkıyordu. Her gün okula gitmek için bu yolu yürürdüm ama hiç bu kadar uzun gelmemişti bana. Şimdi mesafe uzadıkça uzuyor, kasabaya bir türlü varamayacağım gibi geliyordu.

Shane'nin beni görmesine izin vermemeliydim. Koşarken arkama dönüyor

ve bakıyordum. Ağır ağır yoldan geldiğini gördüğümde ben Johnson'un, Shipstead'in çiftliklerini geçmiş kasabanın girişine varmıştım bile. Çalıların arasına girip geçmesini bekledim. Soluk soluğa kalmıştım. Atının nal seslerini duyabiliyordum. Atını dört nala sürdüğünü ve epeyce geçmiş olduğunu sanarak çalıların arasından çıktığında sadece birkaç metre ötede olduğunu gördüm. Atını orta hızla koşturuyordu.

At üzerinde uzun boylu ve tehlikeli bir görünümdeydi, dimdik oturmuştu eyerin üstüne. İlk günkü gördüğüm adamdı. Karanlık bir geçmişten bilinmeyen bir yöne doğru giden bir yabancıydı sanki. Anlama yeteneğimin çok dışında tehlike ve korkunun sembolüydü âdeta.

Sendeleyip yere düştüm ve bağırma engel olamadım. Kendimi toplayana kadar Shane, atından inmiş ve kollarıyla tuttuğu gibi beni havaya kaldırmıştı bile.

Gözlerim yaşlı, korkarak baktım ve içimdeki korku birden yok oldu. Shane'di o. Gülümsüyordu.

«Bob, oğlum senin gecenin bu saatında dışarı çıkmaman gerekirdi. Çabuk eve dönüp annene yardım et. Sana her şeyin düzeleceğini söyledim!»

Beni bırakıp yavaşça arkasını döndü ve ay ışığıyla aydınlanan vadiye baktı.

«Bak Bob. Her zaman bu manzarayı aklında tut. Çok güzel bir yer burası! Bir çocuğun büyümesi ve tam bir erkek olması için ideal bir yer.»

Onunla birlikte ben de çevreye baktım. Sanki bizim vadiyi ilk defa görüyordum. İçimde duyduklarım dayanılır gibi değildi. Yutkunup ona uzandım, ama yoktu orada.

Atına biniyordu. Adamla at bir tek görüntüde, Grafton'un binasından gelen ışıklara doğru hareket etmeye başladılar. Kasaba aşağı yukarı yarım mil uzaklık-

taydı. Bir an durakladım, ama beni oraya bilmediğim bir şey çağırıyordu. İçimde bir ses mutlaka oraya gitmemi söylüyordu. Yolun ortasında çılgınlar gibi koşmaya başladım.

Beni duyup duymadığını bilmiyorum ama hiç arkasına bakmadan dosdoğru yolu izliyordu. Salonun kapıları önünde bir sürü adam toplanmıştı. Ned Marlin'in saçları, onu, o kadar kişi arasından tanımamı sağlıyordu. Yolu gözlüyorlardı. Shane'i dükkândan gelen ışığın yardımıyla gördüklerinde hepsi dikkat kesildiler. Red Marlin, aceleyle içeri girdi. Birilerine haber verecekti her halde.

Shane durdu, fakat çitin yanında değil, dükkân kısmının merdivenleri önünde durdu. Atından inerken kovboyların yaptığı gibi dizginleri atın başı üzerine koymadı. Eyerde gelişi güzel bıraktı ve at bunun ne demek olduğunu anladı. Hareketsiz merdivenlerin yanında ve başı ha-

vada herhangi bir harekete karşı hazır durumda bekliyordu.

Shane sundurmaya çıkıp hâlâ orada duran iki adamın önüne gitti.

«Fletcher nerede?» diye sordu.

İki adamı önce birbirlerine baktılar, sonra da Shane'e. Biri konuşmaya başladı.

«Fletcher, senî...»

Shane adamın sözünü bitirmesine fırsat vermeden tekrar:

«Fletcher nerede dedim sana?» dedi.

Biri eliyle kapıyı göstererek aradan çekilip gitmeye hazırlanırken Shane'nin sesi durdurdu.

«Dosdoğru içeri girin. Bir yere falan dönmeden burnunuzun doğrultusunda gidin.»

Berikiler tedirginlikle Shane'e baktılar ve sallanan kapıları iterek içeri girdiler. Kapılar geri geldiğinde, Shane, elleriyle iki kanadı da tuttu, açtı, arkasından gözden kayboldu.

Acelemden düşe kalka merdivenleri çıkarak dükkâna girdim. Sam Grafton ve Bay Weir içerdeydiler. İkisi de çabuk çabuk salonun girişine gidiyorlardı. Beni fark etmediler bile. Girişte durdular. Onların arkasındaki eski yerime gidip tırmandım. Oradan her zaman olduğu gibi bütün salonun içini görebiliyordum.

Büyük oda çok kalabalıktı. Kasabanın çevresinde görmeye alışık olduğum kişilerin hepsi içeri dolmuşlardı. Yalnız komşularımız yoktu. Bana yabancı gelenler de çoktu içerde. Barın uzunluğu boyunca dirsek dirseğe bir sırada duruyorlardı. Masalar doluydu. Bir sürü adam duvara yakın bir köşede sohbet ediyorlardı. Küçük balkona ve Grafton'un bürosuna çıkan yerin altındaki poker masası şişeler ve bardaklarla dolmuştu. Bir çoğunun ayakta kalmasına karşılık en uzak köşede bir iskemlenin boş kalması garipti. O iskemlede az önce birileri oturuyor olma-

lıydı; çünkü masanın üzerinde bir bardakla bir yemiş tabağı duruyordu. Ayrıca dumanı tüten, yarısı içilmiş bir sigara da tabladaydı.

Red Marlin iskemlesini duvara yaslamıştı. Ben onu seyrederken yanan sigarayı gördü ve belli etmemeye çalışarak iskemleye oturdu ve eline sigarayı alıp içmeye başladı.

İçeride dumandan göz gözü görmüyordu. Bu, Grafton'un salonunun her geceki haliydi. Ama bir şey yanlıştı, bir şey eksikti. Salon sessizdi. Oysa, her zaman her kafadan türlü sesler çıkar, herkes birbiriyle bağıra çağıra konuşur; hızlı hızlı oradan oraya seğirtirdi. Ama şimdi herkes bir yerde ya oturmuş, ya da ayakta sessiz soluksuz kalakalmıştı. Salonun içinde hareket yoktu. Şimdi herkesin dikkati sallanan kapılardan içeri girene çekilmişti.

Shane'di bu, serin kanlı ve kendine

güvenli salondaki bütün insanlara bakıyordu.

Gözleriyle içerisini taradı. Bir köşedeki şapkası alnına düşmüş oturan adama takıldı gözleri. Büyük bir şaşkınlıkla onun Stark Wilson olduğunu anladım. O da Shane'i inceliyordu. Shane herkesi ayrı ayrı süzerek gözlerini odanın içinde dolaştırırdı. Yine duvara yaslanmış bir başkasında kaldı. Gözlerinde gülümseme belirtileri oluşmuştu. Başını belli belirsiz salladı. Chris'ti duvara yaslanmış olan, kollarını göğsünde kavuşturmuş bekliyordu. Shane'nin başını salladığını görünce bir an kızardı, sonra ağırlığını bir bacağından öbür bacağına geçirdi. Omuzlarını dikleştirerek dudaklarında bir gülümseme belirdi. Bu, kendini bilen, akli başında bir adamın gülümseyişiydi.

Ama Shane'nin gözleri başka şeyler aramak için durmadan odanın içinde geziniyordu. Red Marlin'e bakarken kısıl-

mışlardı. Sonra barın arkasında görünmemek için kendini küçülten, Wil Atkey'e baktı.

«Fletcher nerede?» diye bir kez daha sordu.

Will elinde beziyle kekelemeye başladı:

«Ben... ben bilmiyorum. Biraz önce buradaydı.»

Odanın sessizliği içinde kendi sesinden korkan Will, elindeki bezi düşürdü ve ayakta durabilmek için barın tezgâhına tutundu.

Shane, şapkasının siperliğini biraz daha aşağı indirmek için başını öne doğru eğdi. Odanın arka tarafındaki balkonumsu yeri gözlüyordu şimdi. Balkon boştu. Kapıları da kapalıydı. Barın yanında duran adamlarla ilgilenmeyerek onların önünden geçti. Grafton'un bürosunun bulunduğu yere giderek, yarı karanlığın içinde gözden kayboldu.

Odanın içinde bulunan insanlar arasında fısıltılar başlamıştı. Shane yine kapıda belirdi. Red Marlin'e dönerek:

«Fletcher nerede?» diye sordu.

Sessizlik dayanılır gibi değildi. Bozulması gerekiyordu. Sonunda köşesinde oturan Stark Wilson'un sesi çıktı. Shane'nin sorusuna karşılık:

«Starrett nerede?» diye sordu.

Ayağa kalkmış, Shane'e doğru geliyordu. Daha kelimeleri yankılanırken Shane ön tarafa gelmeye başlamıştı. Ama Wilson da yürüyordu. Şimdi Wilson sallanan kapılara gidiyordu. Kapıların sol tarafındaki duvara arkasını yaslayıp durdu. Yüzünü odaya döndüğünde karşısında Shane, bar ve berikiler vardı.

Shane, Wilson'a birkaç metre kalınca durdu. Çabucak balkona bir göz atıp bakışlarını yine Wilson'a çevirdi. İçinde bulunduğu durumu beğenmemişti. Wilson'un arkası duvara dayalıydı, tehlikeli

değildi bu durum onun için. Ama, Shane, apaçık ortada kalmıştı, Bunun ne demek olduğunu biliyor, ister istemez kabul ediyordu.

Karşılıklı birbirlerini süzmeye başladılar. Bara yaslanmış adamlar aceleyle karşı tarafa geçtiler. Wilson kendine çok güveniyordu. Gurur duyuyordu bundan. Bu vadede kendisini yenebilecek bir insan olduğunu düşünemediğini sanıyordum.

Yine Wilson alay eder bir tavırdaki:

«Starrett nerede?» dedi. Bu kez gerçekten sormuştu.

Shane, onun sorduğunu duymamış gibi konuştu:

«Fletcher ile birkaç şey konuşacaktım,» dedi nazikçe. «Ama bekleyebilirim. Ayrıca sen netameli bir adamsın, Wilson. Bu yüzden önce seninle ilgilenmem iyi olacak.»

Wilson'un yüzü birden ciddileşti, gözlerini soğuk bir ifade kapladı.

«Benim seninle tartışmaya niyetim yok,» dedi. «Starrett'ın adamı olduğun halde bunu yapmayacağım. Mesele çıkar-
madan buradan gidersen, gitmene izin ve-
ririm. Benim asıl istediğim kişi, Starrett!»

«Wilson, istediğinle alacağın ayrı ay-
rı şey. Şunu kafana iyice sok! Kabadayıl-
ık günlerin gerilerde kaldı artık.»

Wilson şimdi anlamıştı Shane'nin ne
yapmak istediğini. Kendisinin Ernie
Wright'ı zorladığı gibi şimdi de o onu zor-
luyordu. Shane'i bakışlarıyla ölçerken hoş-
lanmadı bundan. Korku değil, ama telâşlı
bir isteksizlik yüzünde belirdi. Artık ka-
çamayacağını, kurtulamayacağını biliyor-
du. O nazık, terbiyeli ses tonu zorluyordu.

«Bekliyorum Wilson! Sana temiz bir
sopa çekmem mi gerekiyor yoksa?»

Zaman durdu. Dünyada birbirinin
gözleri içinde sonsuzluğa bakan bu iki
adamdan başka hiç kimse, hiç bir şey
yoktu âdeta. Odanın sessizliği birden

kaybolmuştu. Silahlarının sesi aynı anda odayı kaplayıverdi. Shane, köklü meşe ağacı gibi dimdik ayakta duruyordu. Wilson, durduğu yerde yalpalandı, sağ kolu kullanılmayacak halde yanına sarktı, kaldı. Gömleğinin üzerinden kan akmaya başlamıştı. Elindeki silah yavaş yavaş parmakları arasından aşağıya kayıyordu.

Yere düşmemek için arkasındaki duvara yaslandı. Sol eliyle ikinci silahı eline alırken Shane'nin kurşunu göğsüne saplandı ve dizleri bükülerek ağır ağır cansız vücuduyle yere düştü.

Shane boşluğa bakarak silahını kılıfına yerleştirdi. Üzüntüyle:

«Ona şans tanıdım, ama değerlendiremedi bunu,» dedi.

Aslında bu sözler benim için bir anlam taşımıyordu. Koyu kahverengi gömleğinin üst kısmında koyu bir noktanın yavaş yavaş genişlediğini görüyordum. **Sonra** ötekiler de fark ettiler bunu, oda-

nın içinde bir ayaklanma, bir hareket başladı ve salon tekrar eski haline döndü.

Sesler yükselmeye başlamıştı, ama hiç kimse onlara aldırmadı. Odanın arka tarafından gelen bir kurşun sesiyle hepsi tekrar susmuşlardı.

Sonra ben de gördüm.

Ötekiler odanın arka kısmına bakmak için dönmüşlerdi. Gözlerimi Shane'e dikmiştim, bir saniye bile geçmeden koskoca adamın bütün vücuduyle hareket ettiğini gördüm. Önce başını çevirmiş, ardından bütün vücuduyle birden dönüvermişti. Bir anda elini beline atarak silahını çekti. Namlu bir parmağın işaret etmesi gibi hedefi nişanladı ve adam daha kendisi hareket ederken ateş etti.

Balkonda Fletcher ikinci bir kez ateş etmek için nişan alırken arkasında açık duran kapının önüne düşmüştü. Yerde sürüne sürüne balkonun kenarına geldi ve silahını eline almaya çalıştı. Ama içinde-

ki kuvvet gitgide sönüyordu, sonra balkonun kenarıyla birlikte yere düştü.

ODANIN susmuşluğu içinde Shane'nin sesi çok uzaklardan geliyor gibiydi.

«Bu meselenin de böylece kapanmış olduğunu sanıyorum,» dedi.

Gömleğindeki leke daha büyümüş ve belinin üzerine de sıçramıştı; aldırıyor görünmüyordu. Yalnız hareketleri tarif edilmez bir yorgunlukla ağırlaşmıştı. Elleri kendine güvenli, fakat yavaştlar. Silahı doldurduktan sonra kılıfa yerleştirdi.

Omuzları sallanan kapılara dayanana kadar arka arka yürüdü. Gözlerindeki ışık sönmek üzere olan bir mumu andırıyordu. Ve sonra o orada dururken garip bir şey oldu.

Nasıl anlatılır bilmiyorum; bir değişiklik olmuştu ansızın. Çabucak bir can-

lılık kazandı. Bu canlılık ağır ağır yorgunluk ve güçsüzlükle önce mücadele etmiş, sonra da kazanmıştı. Yine eskisi gibi kuvvetliydi. Gözlerinden anlaşıyordu, pırıl pırıl parlıyordu, hayat kazanmıştı.

İnsanlarla dolu olan odaya yüzünü çevirdi.

«Şimdi gidiyorum. Hiç biriniz beni izlemeyeceksiniz.»

Bundan emin olarak arkasını döndü ve kapıdan dışarı çıktı. Karanlık içinde yansıyan ışıklardan gölgesini görebiliyorduk. Kapılar arkası sıra yumuşak bir sesle kapandılar.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

SHANE'NİN gidişiyile birlikte millet, Wilson ile Fletcher'ın cansız vücutları etrafında toplandı. Bazıları da barın yanına gitmiş, heyecanlı heyecanlı konuşuyorlardı. Ama içlerinden hiç biri kapıya gitmeye cesaret edemiyordu. Sanki biri, kapıyla aralarında bir sınır çizmiş gibi ondan oldukça uzakta duruyorlardı.

Onların ne yaptığı ya da neler konuştukları beni ilgilendirmiyordu. Shane'e yetişmeliydim. Ona zamanında yetişmeliy-

dim. Bilmem, mutlaka bilmem gerekiyordu ve bana açıklayabilecek tek insan oydu.

Dükkândan fırladım. Yakalamıştım onu. Atına binmiş, merdivenlerin yanından uzaklaşmak üzereydi.

İçerideki adamların beni duyamayacakları kadar yüksek bir sesle ve umutsuzca:

«Shane!» dedim. «Shane!»

Duymuştu, hemen bana doğru geldi. Başımı kaldırmış, yüzüne bakıyordum.

«Bob! Bob! Senin burada ne işin var?»

«Geldiğinden beri buradaydım,» diye ağzımdan kaçırdım. «Bana anlatmaya mecbursun, o Wilson...»

Beni rahatsız eden şeyin ne olduğunu biliyordu. Her zaman biliyordu.

«Wilson oldukça hızlı biriydi,» dedi. «Şimdiye kadar gördüklerim içinde en hızlıydı üstelik.»

«Beni ilgilendirmez,» dedim. Gözyaşlarımı tutamadım. «Wilson'un şimdiye kadar dünyaya gelmiş insanların içinde en hızlısı olması beni ilgilendirmez. Hiç bir zaman seni vuramayacaktı, değil mi? Eğer sen son zamanlarda biraz idman yapmış olsaydın, o sana ateş etmeye fırsat kalmadan sen onu doğrudan doğruya vuracaktın, değil mi?»

Bir an durakladı. Bana baktı, içimden geçenleri biliyordu. Bir çocuğun aklından neler geçebileceğini, pis bir ortam içinde büyürken onun temiz kalmasını nelerin sağlayacağını biliyordu.

«Tabii, Bob. Tabii. Silahını kılıfından çıkarmaya bile fırsat bulamayacaktı.»

Üzerime doğru eğilip elini başıma uzattı. Elini hemen gömleğinin üzerine koyup bütün gücüyle bastırdı. Eyerin üzerinde acıyla sendeliyordu.

Aptal aptal ona bakıyordum. Çaresiz-

likle başımı atının sıcak böğrüne dayayarak yüzümü sakladım.

«Bob!»

«Efendim, Shane.»

«Bir erkek neyse odur, Bob, hiç bir zaman değiştirilemez. Ben bunu denedim, başaramadım. Ama çitin üzerinde oturan küçücük tatlı bir çocukla, onun geleceğinde gerçek bir erkek gördüğümde, ne olacağı belirsiz bir oyuna karışmış olduğumu anlamıştım.»

«Ama... ama... Shane, sen...»

«Bob, insan, öldürmekten geri dönemez. Yanlış ya da doğru, geri dönülemez bundan. Şimdi eve annenle babanın yanına dön! Büyü, adam ol. Ailene sen bak. İkisiyle birlikte ayrı ayrı ilgilen.»

«Peki, Shane.»

«Şimdi onlar için yapabileceğim tek bir şey kaldı.»

Atın benden uzaklaştığını hissettim. Shane yolun aşağısına ve açık düzlüğe

bakıyordu. At da dizginlerin sessiz emrine uyuyordu. Gidiyordu artık. Ne bir kelimenin, ne de bir düşüncenin onu durduramayacağını biliyordum. Sabırlı ve kuvvetli at vadiye ilk geldikleri günkü hızla yola koyulmuştu bile. Işıklardan uzaklaştıkça karanlıkta tek bir varlık haline geliyorlardı.

Gözlerimi ondan ayıramadım. Ay ışığında onun uzaktaki erişilemeyecek şeklini gözden kaybetmemeye çalışıyordum. Git gide gözden kaybolarak yoldan gidişini, kasabadan ve bizim hayatımızdan gidişini seyrediyordum. Arkamdaki sundurmada adamlar vardı, ama ben gittikçe uzaklaşan, küçülen karanlık şekle bakıyordum hâlâ.

Ayın üzerinden bir bulut geçti ve Shane'i göremez oldum. Bulut yoluna devam ederken çevre yine ayın ışığıyla aydınlandı; baktım, gitmişti. Yol, önümde

ince bir kurdele gibi ufka kadar uzanıyordu.

Basamaklara kendimi bıraktım. Gözyaşlarımı göstermemek için yüzümü ellerim arasına almıştım. Çevremdeki insanların konuşmaları bana son derece anlamsız geliyordu. Umutsuz ve boş bir dünyada anlam taşımayan seslerdi bunlar.

Beni eve Bay Weir götürdü.

ON ALTINCI BÖLÜM

ANNEMLE babamı gitmeden önce nasıl bırakmışsam mut-
fakta yine öyle buldum. An-
nem iskemlesini babamın yakınına çek-
mişti. Babam yüzü yorgun, gözleri
donuk, yanakları çökmüş iskemlesinde
dimdik oturuyordu. Başındaki siyah çir-
kin yara izi çok belirliydi. Bizi karşılama-
ya kapıya gelmemişler, yerlerinden kıpır-
damaksızın kapıdan içeri girişimizi seyret-
mişlerdi.

Beni azarlamadılar. Annem uzanıp
kendine doğru çekti ve aşağı yukarı üç

yıldan beri yapmadığı şekilde beni kucağına alıp oturttu. Babam yalnızca Bay Weir'e bakıyor, bir türlü konuşmaya cesaret edemiyordu. Bay Weir:

«Starrett, bütün dertlerin, sıkıntıların bitti artık,» dedi.

Babam başını salladı.

«Fletcher'ı da mı öldürdü yoksa? Allahım, evet. Bunu yapacaktı.»

Sonra suratını astı, elini başındaki yaraya götürdü.

«Bunun, tek başına çözmek istediği bir mesele olduğunu söylemişti bana, Weir, sana bir şey diyeyim mi, burada hiç bir şey yapamadan beklemek şimdiye kadar yaptıklarımın arasında en zoru, en sinir bozucusuydu.»

Bay Weir babamın yarasına baktı.

«Böyle düşünmüştüm,» dedi. «Bana bak Starrett, kasabada hiç kimse senin burada kendi isteğinle kalmadığını biliyor. Salonda Allahın belâsı birçok kişi se-

nin yerine Shane'nin geldiğini görünce çok bozuldular.»

Artık daha fazla kendimi tutacak halim kalmamıştı. Ben de söze karıştım.

«Baba, görmeliydin onu, görmeliydin. O... O...» Aradığım kelimeyi bir anda bulamadım. Sonra: «O... çok güzeldi, baba! Üstelik eğer bir parça idman yapmış olsaydı, Wilson onu hiç vuramayacaktı. Bana kendisi böyle söyledi,» dedim.

«Sana mı söyledi?»

Babam hızla ayağa kalktı, masa hızıyla sarsıldı. Bay Weir'i ceketinden kavradı:

«Allahım! Allahım! Neden bana söylemediniz? Ölmedi değil mi?» diye bağırdı.

Bay Weir:

«Evet,» dedi. «Yaşıyor. Wilson ona bir el ateş etti, ama hiç bir kurşun Shane'i öldüremez. Zaten merak ediyorum, acaba bu dünyada onu öldürebilecek bir

insan, ya da bir şey var mı dersin?»

«Peki, şimdi nerede?» diye sordu babam.

Bay Weir:

«Gitti,» dedi. «İsteği üzerine tek başına takip edilmeden gitti. Vadiden gitti, kimse de nereye gittiğini bilmiyor.»

Babamın kolları iki yana düştü, iskemleye bitkin, kendini bıraktı. Piposunu aldı ve parmakları arasında kırdı. Kırık parçaların yere düşüşünü seyretti bir süre. Sundurmada yeni ayak sesleri duyduğumuzda, babam hâlâ onları seyrediyordu. Biri mutfağımıza girmişti.

Chris'ti gelen. Sağ kolu askıya alınmıştı. Gözleri parlıyor, sol elinde bir şişe taşıyordu; kırmızı çilekli gazozdu bu. Dosdoğru içeri girip masanın üzerine bıraktı elindekini. Şişeyi öyle gürültüyle koymuştu ki, çıkardığı sestten utandı. Konuşurken utancından sesi bir garip çıkıyordu.

«Bunu Bob için getirdim. Starrett,

biliyorum ben onun yerini tutamam, ama kolum iyileşir iyileşmez seninle birlikte çalışmama izin vermeni rica ediyorum.»

Babam başını salladı, ağzını açtı, fakat tek söz çıkmadı. Cevap veren annem oldu.

«Peki Chris, Shane'nin de hoşuna gider bu.»

Babam hâlâ hiç bir şey söylemiyordu. Chris ile Bay Weir babama baktıklarında durumu az buçuk anlamış olmalılar ki, dönüp hızlı adımlarla gittiler.

Annemle ben babama bakıp oturduk. Bizim de yapabileceğimiz bir şey yoktu.

Sonra babam birden ayağa kalktı, odanın içinde rastgele dolaşmaya başladı. Duvarlar sanki onun soluk almasını zorlaştırıyormuş gibi hep onlara bakıyordu. Kapıya doğru gidip dışarı çıktı. Evin çevresinde yürürken bir süre ayak seslerini duyduk, sonra kesildi.

Orada ne kadar oturduğumuzu bilmiyorum. Lambadaki fitilin kısaldığını, çok geçmeden de çevreye ağır bir karanlığın çöktüğünün farkına vardım. Karanlık bizim için rahatlama, bir çeşit iç huzuru oldu. Annem sonunda ayağa kalktı. Beni taşıyacak kuvvette olduğunu görünce şaşırılmışım. Sıkı sıkı göğsüne bastırarak küçük odama götürdü, pencereden gelen ay ışığında elbiselerimi çıkarmama yardım etti. Yatağa yatırdıktan sonra yanıma oturdu ve yavaşça:

«Bana her şeyi anlat, Bob,» diye fısıldadı. «Bütün gördüklerini bir bir ve eksiksiz anlat.»

Hepsini anlattım ona.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

ALİBA, hikâyenin hepsi bu kadar. Uzun süre kasabadaki büyüklerle okuldaki çocuklar durmaksızın Shane'den söz ettiler. Onun üzerine gerçek dışı masallar düzenlemişler, birbirlerine anlatıyorlardı. Ben hiç bir zaman yapmadım bunu.

Akşamları, Grafton'un salonunda toplanıyorlar, hikâyeye herkes ayrı ayrı katkılarda bulunuyor ve böylece genişleyip büyüyordu. Hiç bir zaman bununla da il-

gilenmedim. Bazen kulağıma yadırgatıcı türlü şeyler geliyordu, ama yine oralı olmuyordum hiç. Gerçekte Shane bizimdi, bizden bir parçaydı, buradaydı. Bizim toprağımızda ve bizim içimizdeydi. Ne zaman ona ihtiyacım olsa, yanıbaşımıdaydı sanki. Gözlerimi kapadım mı onu görebiliyor, sesini duyabiliyordum.

Aklımdan bir an bile çıkmadı. Grafton'un balkonunda Fletcher'ı vurduğu andaki halini, anlaşılmaz gücünü ve akıllılığını düşünürdüm.

Arada bir de kasabaya giden yolun köşesindeki çalıların arasına saklandığım zaman onun gelişi, gözleyişim gelirdi aklıma. Kasabaya giderken de ay ışığı altında nasıl uzun boylu ve tehlikeli bir görünüşteydi. Ya öldürülmeye ya da öldürmeye gidiyordu sanki. Bir ara sendeleyerek bir çocuğa yardım etmek için durmuş, o güzelim araziye seyretmişti. Bir çocuğun

çocukluk günlerinin geçtiği ve tam bir erkek olmak için büyüyeceği uçsuz bucaksız topraklarımızı gözlemişti.

Kasabadaki adamlar ona uygun bir geçmiş düşünüp aralarında tartışırken, ben onlara bakıp kendi kendime gülümsedim. Bazen akıllarına eser, onun Shannon adlı bir kumarbaz ve yaman bir silahşör olduğunu öne sürerlerdi. Kimseye görünmeden bir süre yaşadığı Arkansas ve Texas'tan ayrılmış, işte o günlerde de Shane adıyla bizim buralara gelmiş, derlerdi.

Bu söylentiye diğerleri de kendilerinden birçok şeyler eklediler ve hikâyeyi büyüttükçe büyüttüler.

Ben yine için için gülüyordum; çünkü Shane düşündüklerinin hiç biri değildi, olamazdı da.

O vadimize batıdan gelen biriydi. Buradaki ödevini bitirmiş, sonra geldiği yere gerisin geri dönüp gitmişti.

Shane işte buydu.

BİTTİ